

Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav Akademie věd České republiky, v.v.i.
Jilská 1, 110 00 Praha 1
tel/fax: +420 286 840 129
e-mail: cvvm@soc.cas.cz, <http://www.cvvm.cas.cz>

Vývoj názorů na možnost uložení radioaktiv- ních odpadů ve vybraných lokalitách

---

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z VÝZKUMU

Zpracoval:

Martin Ďurďovič

Praha, 4. 6. 2012

OBSAH

1. Zadání.....	3
2. Zpracování tématu	4
3. Metodologie výzkumu	7
4. Hlavní zjištění výzkumu	9
5. Detailní analýza jednotlivých otázek	13
5.1. Zájem o problematiku HÚ.....	14
5.2. Souhlas se záměry a aktivitami SÚRAO	15
5.2.1. Souhrnné vyjádření: INDEX SOUHLASU	16
5.2.2. Referendum o provedení geologického průzkumu	17
5.2.3. Souhlas s provedením geologického průzkumu	18
5.2.4. Geologický průzkum a státní příspěvek obci	19
5.2.5. Souhlas s provozem podzemní výzkumné laboratoře	23
5.2.6. Souhlas se zbudováním HÚ v ČR a v dané lokalitě.....	24
5.3. Pozitivní očekávání spojená s projektem výstavby HÚ.....	27
5.3.1. Souhrnné vyjádření: INDEX POZITIVNÍHO OČEKÁVÁNÍ	27
5.3.2. Vnímání potenciálních pozitiv HÚ	28
5.3.3. Pozitivní očekávání vyjádřená v otevřené otázce.....	34
5.4. Obavy spojené s projektem výstavby HÚ.....	37
5.4.1. Souhrnné vyjádření: INDEX OBAV	37
5.4.2. Vnímání potenciálních negativ HÚ	38
5.4.3. Obavy vyjádřené v otevřené otázce	45
5.4.4. Možnost vybudovat naprosto bezpečné HÚ.....	51
5.4.5. Modernost technologií použitých při výstavbě HÚ	52
5.5. Důvěra v SÚRAO	54
5.5.1. Souhrnné vyjádření: INDEX DŮVĚRY	54
5.5.2. Znalost SÚRAO	55
5.5.3. Dostatečnost informací ze strany SÚRAO	56
5.5.4. Pravdivost informací poskytovaných SÚRAO	57
5.5.5. Zdroje informací o SÚRAO	58

5.5.6. Preferované způsoby komunikace	66
5.5.7. Četba a hodnocení zpravodaje SÚRAO	71
5.6. Zapojení do diskuze o HÚ	75
5.6.1. Souhrnné vyjádření: INDEXY ZAPOJENÍ	75
5.6.2. Prostor pro zapojení daný státem obci	77
5.6.3. Zapojení obce do jednání se státními institucemi	78
5.6.4. Prostor pro diskusi daný obecním zastupitelstvem občanům	79
5.6.5. Zapojení občanů obce do diskuze.....	81
5.6.6. Osobní zapojení respondenta do diskuze.....	82
5.6.7. Frekvence hovorů o HÚ s ostatními	84
6. Závěrem: z názorů obyvatel.....	86
7. Přílohy.....	89
7.1. Technické parametry výzkumu.....	89
7.2. Struktura výběrových souborů	90
7.3. Dotazník	94

1. Zadání

Předkládaná závěrečná zpráva je výstupem z projektu „Vývoj názorů na možnost uložení radioaktivních odpadů ve vybraných lokalitách“, který byl realizován formou výzkumu veřejného mínění v sedmi lokalitách ČR výtípaných jako potenciální vhodná místa pro zřízení úložiště radioaktivních odpadů. Zadavatelem je Správa úložišť radioaktivních odpadů (SÚRAO), řešitelem výzkumu je Centrum pro výzkum veřejného mínění Sociologického ústavu AV ČR, v. i. Právní aspekty spolupráce obou stran jsou ošetřeny smlouvou ze dne 6. března 2012. Projekt je koncipován jako první vlna periodického výzkumu vývoje veřejného mínění v lokalitách výtípaných pro zřízení hlubinného úložiště.

2. Zpracování tématu

Téma výzkumu bylo zpracováno na základě požadavků zadavatele. Konkrétní skladba zkoumaných témat a podoba dotazníku vznikaly na základě konzultací mezi zadavatelem a řešitelem. Při koncipování metodologie CVVM vycházelo ze zkušeností s obdobným výzkumem pro SÚRAO v roce 2007, kdy byl zjišťován názor na možnost zřízení hlubinného úložiště (HÚ) radioaktivních odpadů v šesti lokalitách.¹

Funkce výzkumu vyplývá z kontextu plánovaných aktivit zadavatele. SÚRAO řídí proces výběru vhodné lokality pro stavbu HÚ, jehož první fází je provedení geologických průzkumů v 7 vytipovaných lokalitách. V průběhu roku 2012 plánuje SÚRAO ve spolupráci s PR agenturou AMI Communications rozběhnout širší komunikační kampaň, jejímž cílem bude objasnění projektu možné výstavby úložiště obyvatelům v daných lokalitách. Kampaň bude navazovat na již probíhající komunikační aktivity a bude zahrnovat zejm. publikaci čtvrtletního bulletinu, přímou komunikaci (působení Pracovní skupiny pro dialog, debaty u kulatého stolu ad.), spolupráci se školami, médii, podnikateli, místními NGOs a v neposlední řadě také exkurze do provozů spojených s HÚ.

Cílem výzkumu, jehož výsledky jsou prezentovány v této zprávě, je **zjistit vývoj a charakter změny názorů na možnost uložení radioaktivních odpadů před a po realizaci komunikační kampaně**. Aktuální výzkum tedy představuje první vlnu opakovaného výzkumu. Data, jež budou získána v následující vlně, umožní ověřit efekt komunikační kampaně SÚRAO. Obdobné dotazování následně bude možné opakovat v dalších letech a zjišťovat vývoj názorů na možnost uložení radioaktivních odpadů v delším časovém období.

Na základě konzultací se zadavatelem byly identifikovány klíčové **tematické okruhy** výzkumu, z jejichž rozpracování vplynuly konkrétní otázky dotazníku a jejich formulace:

- zájem o HÚ,
- souhlas se záměry a aktivitami SÚRAO,
- pozitivní očekávání spojená s projektem HÚ,
- obavy spojené s projektem HÚ,
- důvěra v SÚRAO,
- zapojení do diskuze o HÚ,
- otázky na aktuální témata.

---

¹ Viz závěrečná zpráva z výzkumu: Vinopal, J., Červenka, J., Dimitrová, M. *Veřejné mínění v lokalitách zvažovaných pro zřízení úložiště radioaktivních odpadů*. CVVM, 2007.

Tabulka 1. Souhrnná koncepce výzkumu veřejného mínění v lokalitách

TEMATICKÁ OBLAST	OTÁZKY	ZAMĚŘENÍ OTÁZEK	INDEX
Zájem o problematiku HÚ	ZAJ.1	obecná míra zájmu	→ Index zapojení obyvatel
Souhlas se záměry a aktivitami SÚRAO	S.1 (a, b, c), S2	souhlas s geologickými průzkumy v lokalitě souhlas provozem laboratoře v lokalitě souhlas se zbudováním HÚ v lokalitě souhlas se zbudováním HÚ v ČR	Index souhlasu
Pozitivní očekávání spojená s projektem HÚ	PO.1	pracovní příležitosti při výstavbě a provozu podpora a dotace od státu zvýšení životní úrovně prestiž místa celospolečenského významu zvýšení příjmů z turistického ruchu příchod investorů	Index pozitivního očekávání
	PO.2	+ otevřená otázka: jiná pozitivní očekávání?	xxx
Obavy spojené s projektem výstavby HÚ	O.1, O.3, O.4	dopad na zdraví obyvatel poškození životního prostředí ruch během budování nebezpečí při přepravě odpadů havárie poškození prestiže regionu všeobecná obava z života v blízkosti HÚ	Index obav
	O.2, O.3, O.4	možnost vybudovat bezpečné HÚ použití nejmodernějších technologií v projektu HÚ + otevřená otázka: obavy ještě z něčeho jiného?	xxx
Důvěra v instituci SÚRAO	DS.2, DS.3	informovanost ze strany SÚRAO pravdivost informací poskytovaných SÚRAO	Index důvěry
	DS.1, DS.4	znalost SÚRAO způsob získávání informací o SÚRAO	xxx
Zapojení do diskuze o HÚ	ZAP.1	prostor k diskusi daný státem pro zapojení obce	xxx
	ZAP.2, ZAP.3, ZAP.4	zapojení obce do jednání se státními institucemi prostor k diskusi daný obecním zastupitelstvem občanům zapojení občanů obce do diskuze	Index zapojení lokality
	ZAP.5, ZAP.6	osobní zapojení do diskuze frekvence hovorů o HÚ s ostatními	Index zapojení obyvatel
Otázky na aktuální témata	A.1 - A.8	souhlas či nesouhlas s HÚ v případě referenda rozlišování mezi realizací průzkumů a stavbou HÚ informovanost o státním příspěvku při realizaci průzkumů souhlas s realizací průzkumů za předpokladu příspěvku obdržení zpravodaje SÚRAO četba zpravodaje SÚRAO hodnocení zpravodaje SÚRAO preferované způsoby komunikace	xxx
Identifikační a třídící otázky	ID.1 - ID.11, LOK ...	věk, pozice v zaměstnání, životní úroveň, vzdělání, rodinný stav, počet nezaopatřených dětí, pohlaví, počet odmítnutých rozhovorů, obec - místo provedení rozhovoru, začátek a ukončení rozhovoru ...	xxx

Jak vyplývá z tabulky 1, vybrané otázky z tematických okruhů slouží jako základ pro **konstrukci souhrnných ukazatelů** – indexů. Vytvořené indexy jsou vztaženy k nuancované dvacetibodové škále od -10 do +10. Dovolují tak ve formě souhrnné informace srovnávat data za různé lokality a vlny a zohledňovat přitom i drobné posuny ve vícero dimenzích.

3. Metodologie výzkumu

Charakter a cíl výzkumu dovolují sběr dat prostřednictvím **kvantitativní metodologie** a aplikaci statistických procedur, které zajistí vysokou spolehlivost výsledků, možnost generalizace poznatků a jejich snadné srovnání jak mezi jednotlivými lokalitami, tak v čase před a po realizaci kampaně.

Objekt výzkumu

Výzkum byl realizován v 7 lokalitách určených zadavatelem: Čertovka, Březový potok, Magdaléna, Čihadlo, Hrádek, Horka a Kraví hora. Dotazováni byli obyvatelé ve věku 15 a více let. Pro účely statistické analýzy byla **velikost vzorku** v každé lokalitě stanovena na 300 respondentů. Dohromady bylo ve všech lokalitách nasbíráno 2179 rozhovorů.

Konstrukce výběrového souboru

Vzorek byl vybrán technikou **kvótního výběru**. Každá lokalita měla individuální výběrové schéma podle skladby obyvatel z hlediska pohlaví, věku a vzdělání. Jako opora výběru posloužily údaje Českého statistického úřadu ze Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011. (Popis výběrových souborů za jednotlivé lokality z hlediska dosažené reprezentativity v kvótních značích lze nalézt v přílohách, které jsou součástí této zprávy.)

Dotazování

Pro sběr dat byla použita technika **standardizovaného osobního rozhovoru** za použití papírového dotazníku. Sběr dat v terénu provádělo **8 skupin tazatelů** z tazatelské sítě CVVM. Všichni tazatelé prošli speciálním školením pro tento konkrétní výzkum. Každá skupina tazatelů měla 4 členy, dohromady se tedy do výzkumu zapojilo 32 tazatelů. Abychom minimalizovali vliv tazatele a zefektivnili sběr dat, dotazovali v každé lokalitě 2 oddělené skupiny tazatelů.

Pro zajištění bezproblémového sběru dat byl kromě tazatelů v každé lokalitě nasazen vyškolený **supervizor**, zaměstnanec CVVM, jehož úkolem bylo koordinovat přímo na místě průběh terénního šetření a dohlížet na práci tazatelů.

Harmonogram

Dotazování probíhalo ve **dvou fázích** o víkendech (od soboty ráno do neděle večer), kdy byla větší pravděpodobnost, že obyvatelé budou zastiženi v místě svého bydliště. Cílem bylo prošetřit každou lokalitu během jednoho víkendového termínu, aby bylo minimalizováno vzájemné ovlivnění v důsledku kontaktů mezi obyvateli. V první fázi bylo realizováno dotazování ve čtyřech lokalitách, ve druhé fázi ve třech lokalitách. Pouze v jedné lokalitě nebyl v původním termínu zcela dosažen požadovaný počet rozhovorů a musel zde být realizován **dosběr**, při němž byly provedeny zbývající rozhovory (šlo o 38 rozhovorů). Tabulka 2 uvádí termíny realizace a výsledky šetření v lokalitách.

Tabulka 2. Časový průběh realizace sběru dat

Lokality	Termín realizace výzkumu	Termín dosběru	Počet dosbíraných rozhovorů	Celkový počet rozhovorů
Kraví hora	31. 3. – 1. 4.			308
Horka	31. 3. – 1. 4.			313
Hrádek	31. 3. – 1. 4.	21. 4.	38	312
Čihadlo	31. 3. – 1. 4.			314
Březový potok	14. 4. – 15. 4.			313
Magdaléna	14. 4. – 15. 4.			306
Čertovka	14. 4. – 15. 4.			313
				2179

4. Hlavní zjištění výzkumu

Zájem

Rozdíly v zájmu o problematiku HÚ nejsou mezi jednotlivými lokalitami nijak výrazné. Na základě analýzy distribuce odpovědí na sedmibodové škále lze konstatovat, že v lokalitách obecně existují dvě větší, vzájemně se vyrovnávající skupiny lidí, z nichž jedni se o problematiku HÚ více či méně zajímají, zatímco druzí se o ni více či méně nezajímají. Všude také existuje určitá skupina obyvatel ležící názorově uprostřed mezi póly zájmu a nezájmu.

Souhlas

Vstřícný postoj k záměrům a aktivitám SÚRAO existuje v lokalitách Kraví hora a Čihadlo, v menší míře, zejména pokud jde o souhlas s realizací geologických průzkumů, pak i v lokalitě Horka. V ostatních lokalitách je silnější nesouhlasný názor. Jednoznačně nejvýrazněji v lokalitě Březový potok.

Míra souhlasu se zřízením podzemní laboratoře je nižší než míra souhlasu s realizací geologických průzkumů. Výrazně nejnižší je míra souhlasu se zbudováním HÚ v dané lokalitě, již v náznaku (48 % více či méně souhlasí) nacházíme pouze v Kraví hoře. I v jiných lokalitách nicméně značná část obyvatel vyjadřuje souhlas s obecným záměrem zbudovat HÚ někde na území ČR, nikoli však v okolí jejich obce.

Většina obyvatel všech lokalit ví o tom, že povolením geologických průzkumů obec povolí pouze průzkumy, nikoli výstavbu úložiště. Kromě lokality Březový potok ví většina obyvatel všech lokalit také o tom, že souhlas s geologickými průzkumy přinese obci nárok na finanční příspěvek od státu. Poskytnutí obou informací respondentům zřetelně posílilo ochotu souhlasit s geologickými průzkumy pouze v lokalitách Kraví hora a Hrádek.

Pozitivní očekávání

Aktuálně v žádné z lokalit nepřevažuje představa, že projekt HÚ bude znamenat pozitivní přínos pro danou lokalitu. Neutrálnímu postoji se nejvíce blíží názory v lokalitách Kraví hora, Horka a Čihadlo. V ostatních lokalitách jednoznačně převládá přesvědčení, že projekt HÚ nemůže přinést nic nebo jen málo pozitivního.

Obyvatelé lokalit si celkově přínos zřízení a provozu HÚ spojují zejména s podporou nebo dotacemi od státu a s pracovními příležitostmi při stavbě a při provozu. V ostatních sledo-

vaných aspektech je potenciální přínos HÚ vnímán zřetelně méně optimisticky. Nejméně srozumitelný a přesvědčivý je pro obyvatele předpoklad, že projekt HÚ přinese zvýšení příjmů z turismu.

Obavy

Obyvatelé všech lokalit se více či méně silně ztotožňují se všemi zdroji obav, které byly ve výzkumu měřeny. O něco nižší je míra obav v lokalitách Kraví hora, Čihadlo a Horka. V lokalitách Magdaléna a zejména Březový potok je stupeň obav velmi vysoký, až extrémní.

Obyvatelé lokalit se celkově nejvíce obávají poškození životního prostředí a ruchu během budování úložiště. I v případě ostatních negativních aspektů HÚ jsou ale obavy značně vysoké. Vnímání obav je relativně homogenní a míra či potřeba rozlišování mezi jednotlivými aspekty obav, jak byly měřeny, je nízká. Zajímavé doplnění k analýze obav poskytují odpovědi na otevřenou otázku týkající se zdrojů obav.

V lokalitách Čihadlo, Kraví hora a Horka nacházíme důvěru zhruba poloviny populace v to, že je možné vybudovat bezpečné úložiště. V ostatních lokalitách je podíl tohoto názoru nižší, v Březovém potoce je pak zcela minimální.

Obyvatelé mají značnou důvěru v technologické zajištění projektu úložiště. Přesvědčení o tom, že projekt HÚ je připravován za použití nejmodernějších technologií, zastává ve všech lokalitách s výjimkou Březového potoka nejméně polovina lidí.

Důvěra v SÚRAO

SÚRAO celkově zná přibližně jedna třetina obyvatel lokalit. Nejvíce je SÚRAO známé na Čertovce (43 %) a v Hrádku (40 %), nejméně na Magdaléně (25 %). Kromě lokality Březový potok převládá ve všech lokalitách důvěra v SÚRAO, nejsilněji na Čihadle a v Horce.

Podrobněji jsme se na vztah k SÚRAO ptali všech, kdo uvedli, že tuto organizaci znají. Mínění, že množství informací ze strany SÚRAO je nedostatečné, je ve všech lokalitách menšinové. Častěji dotázaní vyjadřovali názor, že informovanost je více či méně dostatečná, nebo odpovídali prostřednictvím střední kategorie (tj. ani dostatečná ani nedostatečná). Nedostatek informací je o něco silněji pocíťován v lokalitách Magdaléna, Kraví hora a Březový potok.

V lokalitách Kraví hora, Čihadlo a Horka mají informace ze strany SÚRAO velmi silnou důvěryhodnost, jen minimum lidí je považuje za nepravdivé. Také mezi dotázanými z lokalit Hrádek a Magdaléna je názor o nepravdivosti informací ve srovnání s opačným názorem men-

šinový. Na Čertovce a zejména v Březovém potoce je naproti tomu přesvědčení, že informace poskytnuté ze strany SÚRAO jsou nepravdivé, obyvateli sdíleno častěji.

Nejčastějšími zdroji informací o SÚRAO jsou články v novinách, články v obecním zpravodaji, veřejná debata, články ve zpravodaji SÚRAO a ústní vyjádření starosty. Mezi lokalitami ovšem nacházíme rozdíly, nejviditelněji v Hrádku, kde byly informace o SÚRAO nejčastěji získávány prostřednictvím veřejné debaty a vyjádření starosty. Ve všech lokalitách byl rovněž zaznamenán významný vliv televize.

Ptali jsme se ovšem také na preferované způsoby komunikace. Největší oblibě se těší tradiční, spíše pasivní komunikační média: tištěné materiály a televize, obliba veřejných besed a internetu je ale také velmi vysoká. Informační centra pro obyvatele nejsou příliš atraktivní.

Zapojení do diskuze o HÚ

Obyvatelé všech lokalit vnímají zapojení obcí do projednávání otázek spojených s HÚ v převažující míře jako vysoké. Nejdále jsou v tomto ohledu Magdaléna, Hrádek a Čertovka. Míra zapojení obyvatel samotných do projednávání otázek spojených s HÚ je naproti tomu ve všech lokalitách zřetelně nižší.

Při hodnocení dostatečnosti zapojení obecního zastupitelstva do jednání se státními institucemi jsme ve většině lokalit zaznamenali velmi vysoký počet odpovědí „neví“ (až 32 %). Svědčí to o tom, že obyvatelé o činnosti obcí při jednání nejsou informováni natolik, aby dokázali posoudit, zda je dostatečná, či nikoli. Zároveň ale u zbývajících obyvatel (tj. mimo odpověď „neví“) ve všech lokalitách převažuje přesvědčení o dostatečnosti zapojení obce do jednání se státem. Kromě Kraví hory je prostor, jež obecní zastupitelstva dávají občanům pro diskuzi o HÚ, ve všech lokalitách rovněž nejčastěji hodnocen jako více či méně dostatečný.

Hodnocení zapojení samotných občanů do jednání je o něco méně jednoznačné. Existuje zejména na Magdaléně, v Březovém potoku a na Čertovce, výrazně nejslabší je v Kraví hoře. Obyvatele jsme ale požádali také o jejich subjektivní sebezposouzení toho, nakolik se oni osobně na diskuzi o HÚ aktivně podílejí. Tady se míra angažovanosti ukázala být méně silná. Ukázalo se, že ve všech lokalitách existuje menšinová skupina těch, kdo se do diskuze o HÚ zapojují více nebo výrazně více než ostatních. Vedle ní existuje přibližně třetinová až čtyřpětinová část obyvatel, kteří se zapojují, ale jejich angažovanost pravděpodobně nenabírá žádnou významnější formu občanské aktivity. Zbývajících část se do diskuze o HÚ zapojuje málo nebo vůbec ne.

Souhrnné ukazatele

Pro všechny nejdůležitější tematické oblasti jsme v souladu s metodologickou koncepcí výzkumu (viz část 3) zkonstruovali souhrnné ukazatele – indexy. Ty umožňují v koncentrované formě postihnout situaci v lokalitě vzhledem k dané tematické oblasti. Na základě analýzy indexů je možné formulovat celkový závěr provedeného výzkumu.

Rozdělení lokalit podle hodnot indexů na škále -10 až +10

	Index souhlasu	Index pozitivního očekávání	Index obav	Index důvěry	Index zapojení lokality	Index zapojení obyvatel
Kraví hora	2,5	-0,67	0,6	1,87	0,89	-1,77
Čihadlo	0,5	-1,07	0,73	3,6	2,74	-0,74
Horka	-1,13	-0,08	1,33	3,4	2,64	-1,82
Hrádek	-1,92	-2	2,87	1,67	3,39	-1,63
Čertovka	-2,84	-3,33	2,87	0,83	3,07	-0,79
Magdaléna	-4,15	-2,87	4,87	0,53	4,09	-2,29
Březový potok	-6,68	-4,8	5,73	-0,63	2,33	-1,83

Pozn.: Indexy vznikají sloučením průměrných hodnot definovaných otázek (viz část 3 zprávy a jednotlivé sekce části 5) a jejich promítnutím na škálu -10 až +10, kde -10 znamená nejnižší a +10 nejvyšší hodnotu vzhledem k dané tematické oblasti.

Schéma graficky dělí lokality do tří skupin. Zejména Kraví horu, ale i Čihadlo a Horku můžeme z hlediska mínění obyvatel považovat za **nejperspektivnější lokality s relativně nejvyšší mírou vstřícného postoje vůči projektu HÚ**. Hrádek, Čertovka a Magdaléna jsou **lokality vyznačující se spíše negativním postojem vůči projektu HÚ**. V souladu se závěry výzkumu, který CVVM realizovalo pro SÚRAO v roce 2007, potvrdila lokalita Březový potok status **místa, kde existuje velmi silný odpor obyvatel vůči projektu HÚ**.²

² Jedním z nejdůležitějších hlavních závěrů zprávy *Veřejné mínění v lokalitách zvažovaných pro zřízení úložiště radioaktivních odpadů* z roku 2007 bylo: „Mezi lokalitami s vyšší úrovní veřejné debaty pak přeci jen ještě poněkud vyčnívá lokalita Pačejov (tj. dnešní lokalita nazývaná Březový potok), která vykazuje některé specifické rysy oproti lokalitám ostatním. V první řadě se zde ukazuje pravděpodobně nejsilnější odpor vůči myšlence vybudování radioaktivního úložiště vůbec, přičemž k této i souvisejícím otázkám se dokáží vyslovit prakticky všichni obyvatelé.“ (S. 11.)

5. Detailní analýza jednotlivých otázek

Detailní analýza je rozčleněna do sekcí, z nichž každá se věnuje jednomu z témat vymezených koncepcí výzkumu (viz část 3 zprávy), tj.:

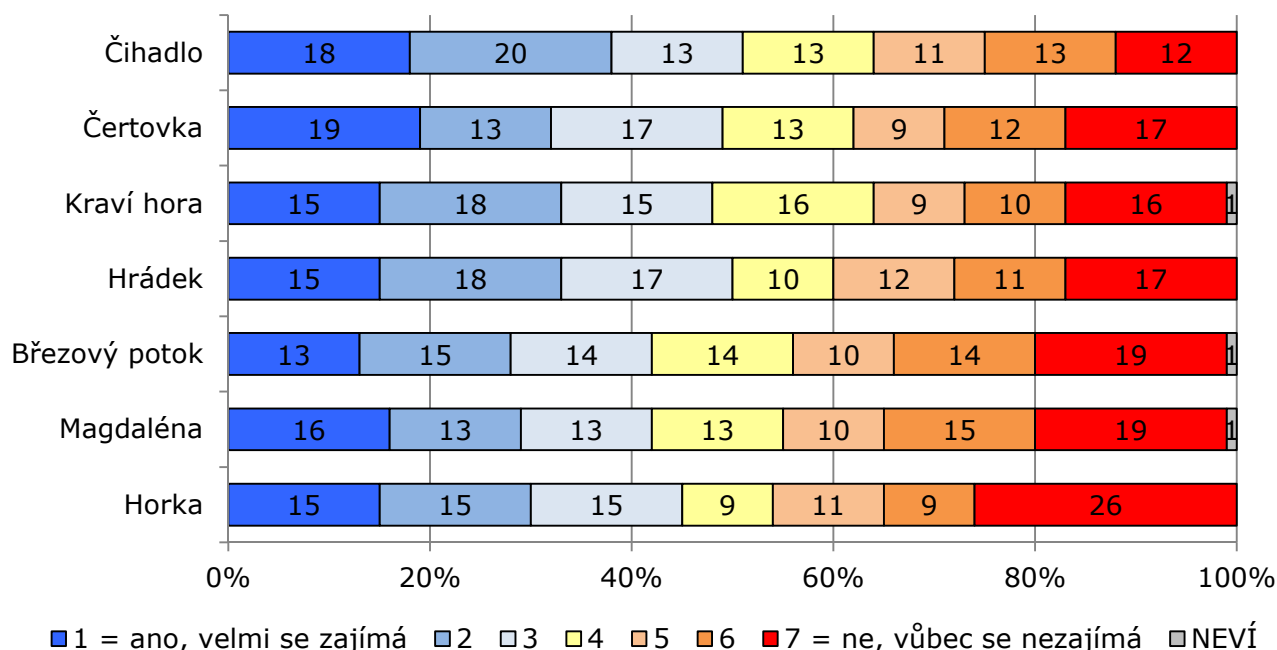
- zájem o problematiku HÚ,
- souhlas se záměry a aktivitami SÚRAO,
- pozitivní očekávání spojená s projektem výstavby HÚ,
- obavy spojené s projektem výstavby HÚ,
- důvěra v SÚRAO,
- zapojení do diskuze o HÚ.

Otázky na aktuální témata, jež figurují jako zvláštní oblast v koncepci výzkumu, byly podle svého zaměření integrovány do hlavních sekcí a jsou dohledatelné podle obsahu zprávy. Každá sekce analyzuje danou problematiku většinou zvlášť pro celou populaci, pak vždy zvlášť pro sedm různých lokalit, případně i z jiných důležitých hledisek.

5.1. Zájem o problematiku HÚ

Celkový zájem o problematiku HÚ se v lokalitách obecně pohybuje **blízko průměrné hodnoty**. Existují tu dvě větší, vzájemně se vyrovnávající skupiny lidí, z nichž jedni se o problematiku HÚ více či méně zajímají, zatímco druzí se o ni více či méně nezajímají, přičemž všude se vyskytuje rovněž určitá skupina obyvatel ležící názorově uprostřed mezi těmito dvěma póly. V souhrnu za všechny lokality dosahuje průměrná výše zájmu hodnoty 3,93 na škále 1 až 7, kde střední hodnota jsou 4 body.

Graf 1. *Zájem o problematiku hlubinného úložiště radioaktivních odpadů³*

Jak vyplývá z grafu 1, rozdíly v zájmu o problematiku HÚ mezi jednotlivými lokalitami **nejdou nijak dramatické**. Nejvyšší zájem o problematiku HÚ je v lokalitách Čihadlo (průměr 3,65) a Čertovka (průměr 3,8), nejnižší naopak v lokalitách Horka (průměr 4,16) a Magdaléna (průměr 4,1). Relativně symetrické rozložení hodnot po všech bodech škály svědčí o tom, že míra zájmu obyvatel se stupňovitě liší. Vyhraněnější nezám o problematiku HÚ byl zaznamenán v lokalitě Horka, kde zhruba čtvrtina populace (26 %) vyjádřila naprostý nezám.

³ Znění otázky: „Zajímáte nebo nezajímáte se Vy osobně o problematiku hlubinného úložiště radioaktivních odpadů?“ Varianty odpovědi: 1 = ano, velmi se zajímá až 7 = ne, vůbec se nezajímá.

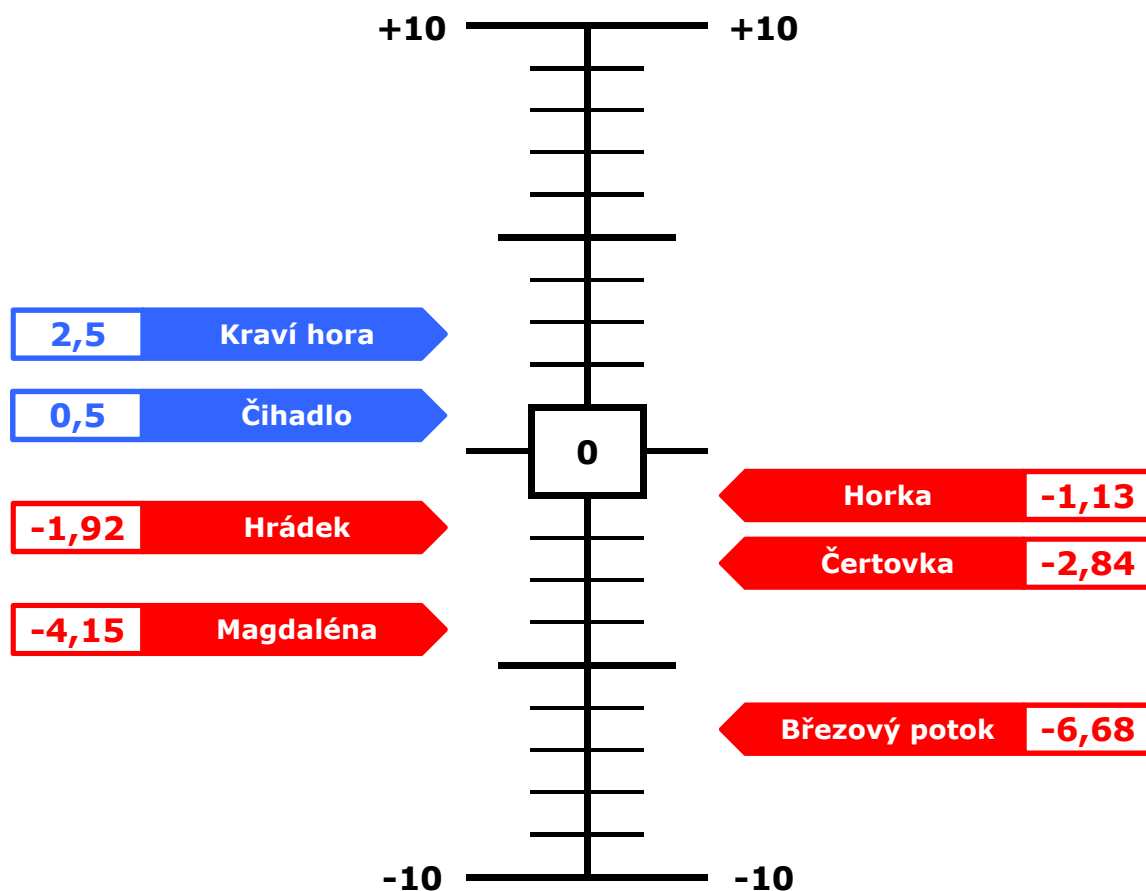

5.2. Souhlas se záměry a aktivitami SÚRAO

Míra souhlasu se záměry a aktivitami SÚRAO v lokalitách je ústředním tématem výzkumu a byla proto zjišťována v několikerém ohledu několika otázkami:

- Hned na samém začátku rozhovoru byla respondentům položena dichotomická otázka (tj. otázka typu „ano-ne“), zda by v hypotetickém případě, že by se nyní konalo referendum na toto téma, vyjádřili souhlas nebo nesouhlas s provedením **geologických průzkumů**. Viz k tomu kap. 5.2.2.
- Následně jsme otázku na souhlas s provedením geologických průzkumů položili ještě jednou v závěru rozhovoru, tentokrát s použitím sedmibodové škály. Viz k tomu kap. 5.2.3.
- Mezitím jsme ovšem otázku na souhlas s prováděním geologických průzkumů položili ještě ve střední části rozhovoru se čtyřbodovou škálou, a to hned po té, kdy byl respondent informován, že souhlas s průzkumy neznamená souhlas s výstavbou HÚ a že provádění průzkumů by obci přineslo pravidelný roční státní příspěvek ve vykalkulované výši pro danou obec. Zajímalo nás, nakolik jsou obyvatelé obcí „vnímaví“ vůči těmto argumentům, tj. zda skutečnost nezávislosti geologických průzkumů na výstavbě HÚ a související nárok na finanční příspěvek v pozitivním smyslu ovlivňují ochotu souhlasit s realizací průzkumů. Viz k tomu kap. 5.2.4.
- Na sedmibodové škále jsme zjišťovali, nakolik obyvatelé souhlasí s možným zřízením **podzemní výzkumné laboratoře**. Viz kap. 5.2.5.
- Položili jsme 2 otázky týkající se vlastního **souhlasu s vybudováním HÚ**: jednak vzhledem k obecnému záměru vybudovat HÚ v ČR, jednak vzhledem k vybudování HÚ v dané lokalitě. Viz kap. 5.2.6.

5.2.1. Souhrnné vyjádření: INDEX SOUHLASU

Pozn.: **Index souhlasu** je souhrnný ukazatel, který vzniká sloučením průměrných hodnot odpovědí na otázky S.1 a) až S.1 c) a S.2 a projekcí výsledných hodnot za každou lokalitu na nuancovanější škálu -10 až +10, kde -10 znamená nejnižší míru souhlasu a +10 nejvyšší míru souhlasu.

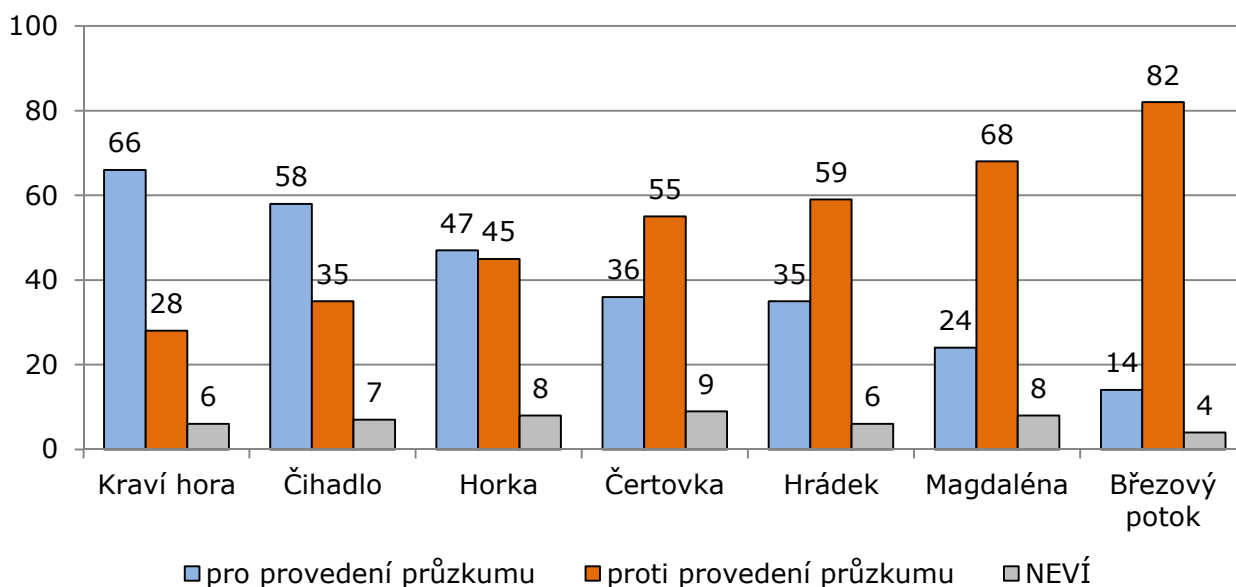
Sekce SOUHLAS – obecný závěr: Vstřícný postoj k záměrům a aktivitám SÚRAO existuje v lokalitách Kraví hora a Čihadlo, v menší míře, zejména pokud jde o souhlas s realizací geologických průzkumů, pak i v lokalitě Horka. V ostatních lokalitách je silnější nesouhlasný názor. Jednoznačně nejvýrazněji v lokalitě Březový potok.

5.2.2. Referendum o provedení geologického průzkumu

Vyjádření obyvatel o tom, jak by hlasovali v případném referendu, představují důležité orientační vodítko ohledně aktuální nálady v lokalitě. Na druhou stranu je nicméně třeba počítat s tím, že rozhodování v reálné situaci, s vědomím všech důsledků, by mohlo dopadnout odlišně. Zjištěné hodnoty také mohou být ovlivněny tím, že někteří odpůrci projektu mohli odmítnout už samotné poskytnutí rozhovoru. Ochota poskytnout rozhovor byla ale ve všech lokalitách velmi vysoká, odmítnutí rozhovoru představovalo spíše výjimku. To souvisí s tím, že předmětem rozhovoru bylo téma, jež se osobně dotýká života všech dotázaných.

Kdyby se nyní ve všech sedmi vytipovaných lokalitách konalo referendum, realizaci geologických průzkumů by ve dvou lokalitách velmi pravděpodobně **podpořila nadpoloviční většina** obyvatel. Jednalo by se o Kraví horu, kde podporu v referendu uvedli zhruba 2 třetiny obyvatel (66 %), a o Čihadlo, kde podporu vyjádřila o něco více jak polovina obyvatel (58 %). V lokalitě Horka by počet souhlasů a nesouhlasů v referendu byl velmi vyrovnaný (naměřený rozdíl ve prospěch geologických průzkumů v lokalitě Horka se nachází v rozmezí statistické chyby a nemůže proto být pokládán za směrodatný).

Graf 2. Souhlas s provedením geologického průzkumu v referendu (v %)⁴

Ve zbylých lokalitách by naopak v referendu převažoval nesouhlasný názor: nejvýrazněji a zcela jednoznačně v Březovém potoku (82 % nesouhlasí) a na Magdaléně (68 % nesouhla-

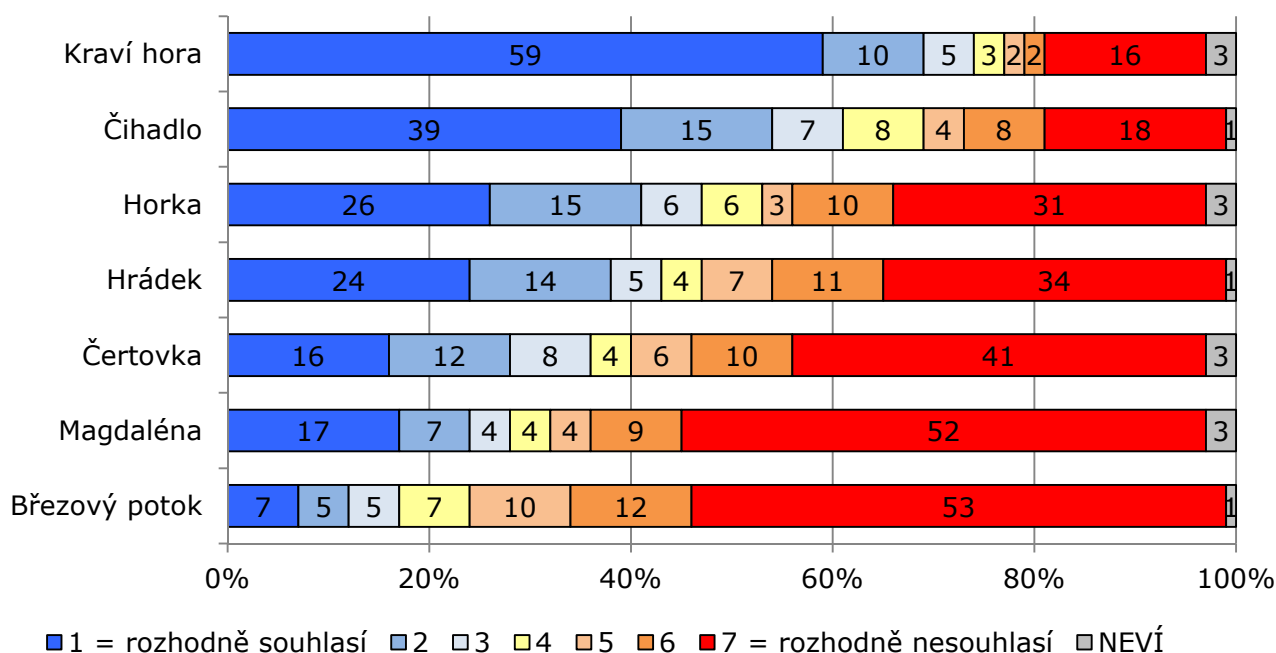
⁴ Znění otázky: „Pokud by se nyní ve vaší obci konalo referendum týkající se souhlasu s provedením geologického průzkumu, který zjistí, zda je možno na tomto místě úložiště vybudovat, jak byste hlasoval? Pro provedení výzkumu, proti provedení výzkumu.“ (Možnost „neví“ nebyla aktivně nabízena.)

sí), o něco méně výrazně, avšak stále jednoznačně, v Hrádku (59 % nesouhlasí) a na Čertovce (55 %). Počet lidí, kteří **nevědí, jak by se v případném referendu vyjádřili**, je ve všech lokalitách velmi nízký.

5.2.3. Souhlas s provedením geologického průzkumu

Otázka týkající se referenda nabízela pouze možnosti ano a ne a byla položena v úvodu rozhovoru. Během rozhovoru nicméně byly probírány různé aspekty projektu HÚ a někteří respondenti se dozvěděli nové informace, zejm. pokud jde o nezávislost realizace geologických průzkumů na stavbě HÚ a o výši státního příspěvku. V závěru rozhovoru byla proto otázka na souhlas či nesouhlas s realizací geologických průzkumů položena znovu. Respondenti tentokrát svůj postoj vyjadřovali na nuancovanější **sedmibodové škále**. To přispělo k určitému změkčení na straně nesouhlasného názoru, základní vzkaz ale zůstává **stejný jako v případě referendové otázky**.

Graf 3. Souhlas s provedením geologických průzkumů⁵

Většinou podporu má myšlenka realizace geologických průzkumů v Kraví hoře (průměr 2,48) a na Čihadle (průměr 3,18). Oproti referendové otázce (viz 5.2.2) došlo k obměně pořadí u lokalit Hrádek a Čertovka a zmenšil se také podíl odpovědí „neví“ ve všech lokalitách.

⁵ Znění otázky: „Zkuste se nyní celkově zamyslet, do jaké míry souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby ve vaší lokalitě: a) byl proveden geologický průzkum. Varianty odpovědi: 1 = rozhodně souhlasí až 7 = rozhodně nesouhlasí.“

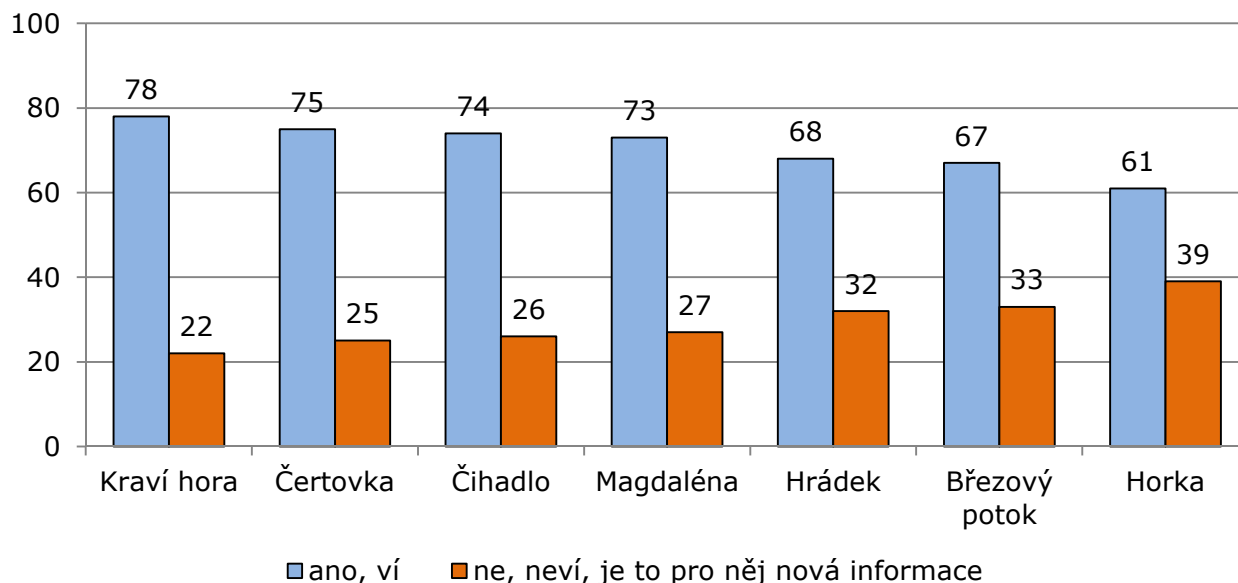
Počet odpovědí prostřednictvím střední kategorie (tj. ani souhlas ani nesouhlas) je s výjimkou Čihadla, kde dosahuje 8 %, nízký. To v kombinaci se značnou dominancí krajních stanovisek svědčí o silné polarizaci názorů.

Je zřejmé, že otázka geologických průzkumů je citlivou záležitostí. Pozorujeme tu **absenci zklidňujícího činitele** v podobě osob nerozhodných nebo s méně vyhraněnými postoji. Působení zainteresovaných aktérů může v lokalitách snadno vyvolávat vypjaté reakce tábora s opačným názorem a celkově tím umocňovat napjatou atmosféru souboje dvou protichůdných stanovisek.

5.2.4. Geologický průzkum a státní příspěvek obci

Prvním krokem v procesu postupného výběru lokality pro zřízení HÚ je realizace geologických průzkumů, jež ověří vhodnost dané lokality. Jejich povolením ovšem obec **umožní jen realizaci průzkumů**, nikoli výstavbu hlubinného úložiště. Zajímalo nás, kolik lidí v jednotlivých lokalitách od sebe tyto dvě skutečnosti dokáže oddělit.

Graf 4. Víte, že povolením geologických průzkumů obec povolí pouze průzkumy, nikoli výstavbu úložiště? (v %)⁶

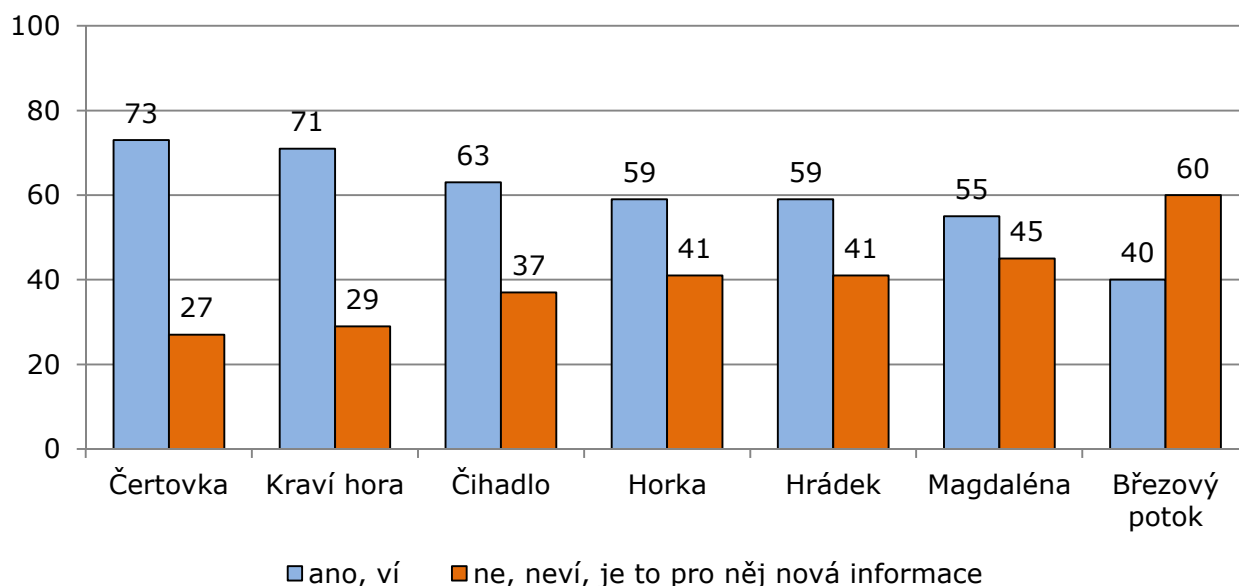
Jak je zřejmé z grafu 4, v lokalitách Kraví hora, Čertovka, Čihadlo a Magdaléna jsou o nezávaznosti geologických průzkumů vzhledem k výstavbě HÚ informováni přibližně 3 čtvrtiny

⁶ Znění otázky: „Možnost vybudování úložiště musí nejprve ověřit geologické průzkumy. Víte, že jejich povolením obec umožní pouze provedení geologického průzkumu, nikoli výstavbu hlubinného úložiště?“ Varianty odpovědi: Ano, víte; ne nevíte, je to pro Vás nová informace.

obyvatel, v lokalitách Hrádek a Březový potok přibližně dvě třetiny. Nejnižší je obeznámenost obyvatel s touto skutečností v lokalitě Horka, kde 39 % dotázaných uvedlo, že je to pro ně nová informace. Přestože schopnost obyvatel rozlišovat mezi souhlasem s geologickými průzkumy a souhlasem s výstavbou HÚ je relativně vysoká, zejména ve třech posledně zmíněných lokalitách stále existuje nejméně třetinová část populace, která není informována. Těmto lidem **význam souhlasu s realizací průzkumů může splývat** se souhlasem s výstavbou úložiště. Mohou proto už samotnou myšlenku průzkumů vnímat s obavami a negativně.

Pro to, aby obyvatelé mohli posoudit možné výhody spojené s realizací geologických průzkumu, je ovšem neméně důležitá také **informace o státním příspěvku**. Graf 5 shrnuje údaj, kolik obyvatel v různých lokalitách ví o tom, že souhlas s průzkumy přinese roční příspěvek až 4.000.000 Kč, jehož předběžná výše je už nyní vykalkulována zvláště pro každou obec. (Tazatelé v rozhovorech respondentům uváděli podle tabulky tyto konkrétní výše příspěvků).

Graf 5. Víte o tom, že povolení geologických průzkumů přinese obci finanční příspěvek od státu? (v %)⁷

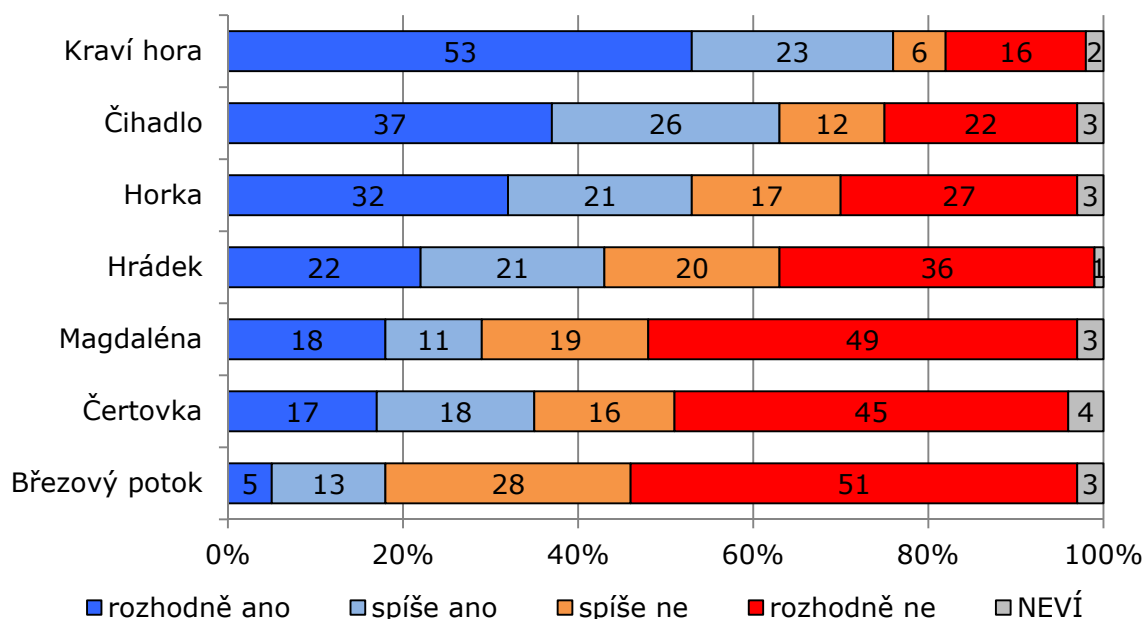

Z grafu 5 vyplývá, že v míře informovanosti o státním příspěvku jsou **rozdíly mezi lokalitami markantnější**. Na Čertovce a v Kraví hoře je obeznámenost s nárokem na státní příspěvek jen mírně nižší než povědomí o nezávislosti geologických průzkumů na výstavbě HÚ. Celková úroveň informovanosti je zde tedy nejvyšší. V lokalitách Čihadlo, Horka, Hrádek a Magdaléna o státním příspěvku vědí asi tři pětiny obyvatel, zatímco zbylé dvě pětiny tuto in-

⁷ Znění otázky: „Povolení geologického průzkumu ze zákona přinese každé obci dodatečný finanční příjem, a to každý rok po celou dobu průzkumu, který bude trvat přibližně 5 let. Pro vaši obec by to konkrétně znamenalo [VÝŠE PŘÍSPĚVKU] Kč ročně. Věděli jste o této skutečnosti?“ Varianty odpovědi: Ano věděl; ne nevěděl, je to pro mě nová informace.

formaci nemají. Nejnižší je informovanost v lokalitě Březový potok, kde o nároku na státní příspěvek vědí přibližně dvě pětiny populace.

Graf 6. *Souhlas s realizací geologických průzkumů za předpokladu příspěvku⁸*

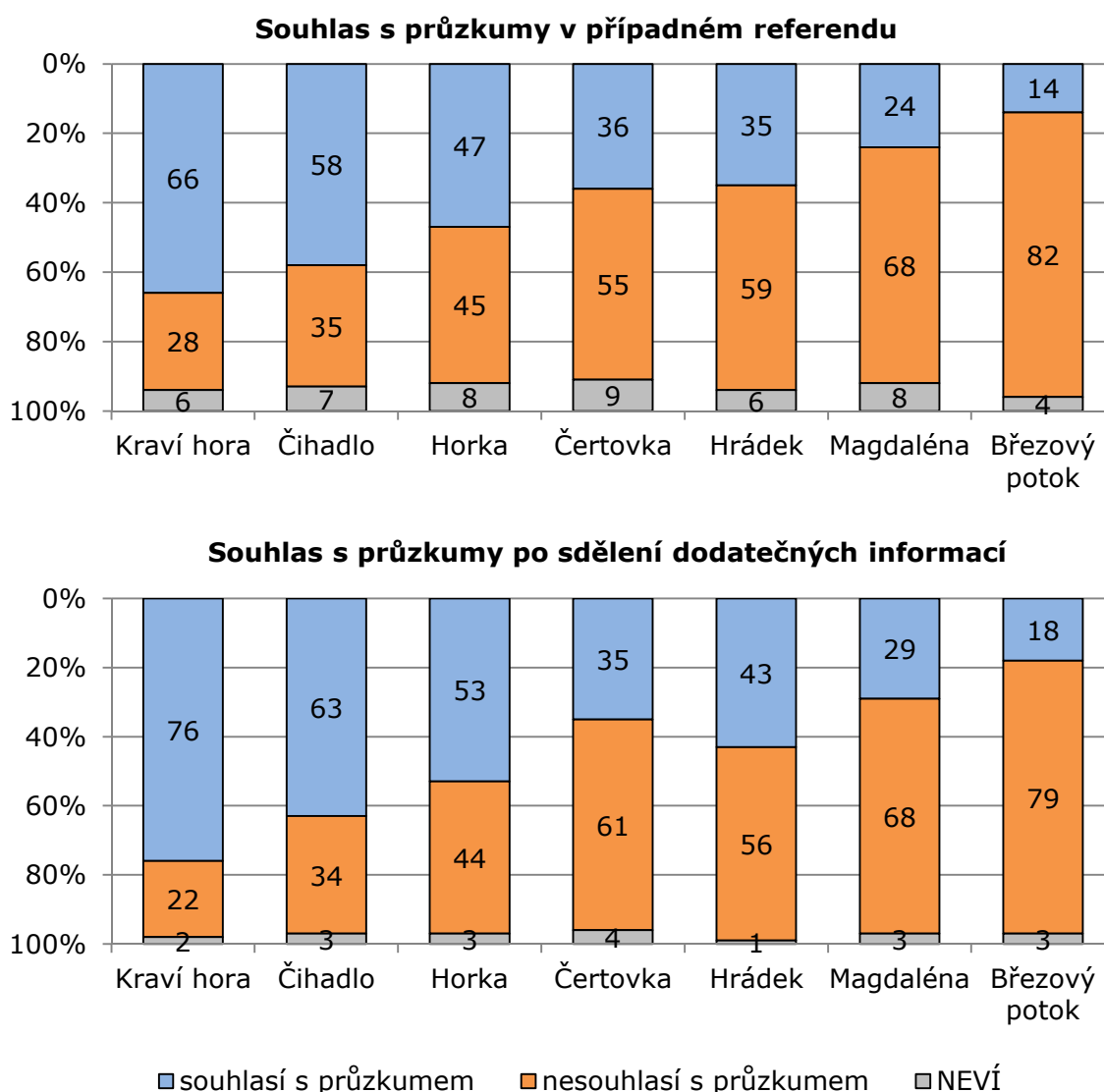

Poté, co byli respondenti informováni o uvedených dvou souvislostech realizace geologických průzkumů, jim byla položena otázka na souhlas s realizací průzkumů, tentokrát **na čtyřbodové škále**. Graf 6 ukazuje, že mezi lokalitami existují odstupňované rozdíly v míře souhlasu. V Kraví hoře s realizací geologických průzkumů souhlasí zhruba tři čtvrtiny obyvatel (76 %), na Čihadle téměř dvě třetiny (63 %), v Horce má tato myšlenka podporu přibližně poloviny populace (53 %). Ve zbývajících obcích převažuje nesouhlas: v Hrádku s realizací průzkumu nesouhlasí 56 % dotázaných, na Magdaléně 68 %, na Čertovce 61 %. Naprosté **odmítnutí myšlenky realizace geologických průzkumů** lze číst v hodnotách naměřených v Březovém potoce, kde se proti vyjádřilo celkem 79 % respondentů a jen 18 % respondentů bylo pro.

Ovlivnilo sdělení informací o nezávislosti geologických průzkumů na souhlasu se stavbou úložiště a o nároku obcí na státní příspěvek ochotu obyvatel souhlasit s realizací průzkumů? Nabízí se srovnat odpovědi za aktuální otázku s odpověďmi na otázku po souhlasu v referendu (viz 5.2.2). Toto srovnání je možné provést, jelikož otázku s čtyřbodovou škálou lze sloučením kategorií snadno převést na otázku dichotomickou, tedy na odpovědi „ano-ne“.

⁸ Znění otázky: „Když vezmete v úvahu zmíněné skutečnosti, souhlasil byste s provedením geologického průzkumu?“ Varianty odpovědi: Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

Graf 7. Srovnání souhlasu s geologickými průzkumy před a po poskytnutí doplňujících informací respondentům

Jak je vidět ze srovnání horního a spodního grafu, poskytnutí dodatečných informací výrazněji posílilo ochotu souhlasit s realizací geologických průzkumů v Kraví hoře (o 10 procentních bodů) a v Hrádku (o 8 p. b.). S výjimkou Čertovky, kde se podíl souhlasného názoru v podstatě nezměnil, se v ostatních lokalitách jeho zvýšení pohybovalo v rozmezí 4 až 6 procentních bodů. Současně ve druhém grafu ve všech lokalitách kromě Březového potoku došlo ke snížení četnosti odpovědí „neví“. To lze interpretovat tak, že zmíněné dodatečné informace dokáží rozviklat nerozhodnost části obyvatel a přimět je k vyjádření většinou souhlasného názoru. Vyšší počet odpovědi „neví“ v referendové otázce nicméně může být ovlivněn také tím, že tato otázka nepřipouštěla možnosti „spíše ano“ a „spíše ne“ a odkaz na referendum ve větší míře evokoval závaznost rozhodnutí.

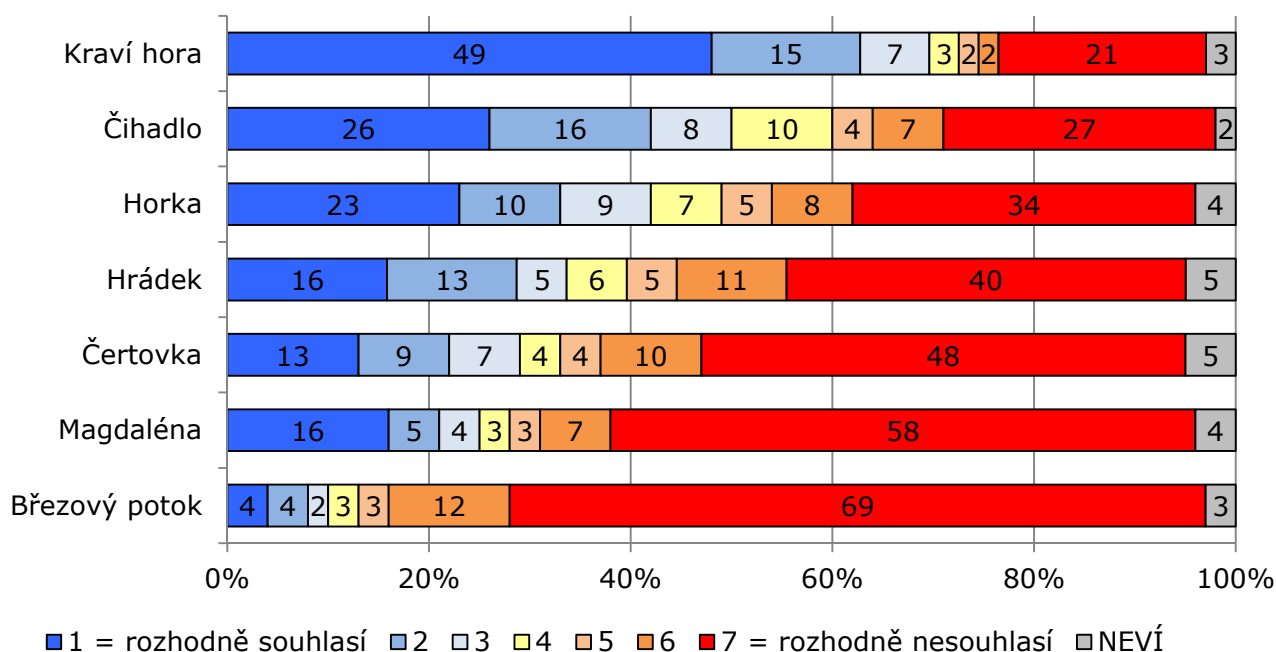

Celkově se zdá, že míra, do jaké uvedené dodatečné informace dokáží posilovat ochotu k souhlasu s geologickými průzkumy, je zčásti **podmíněná lokalitou**, tj. tato motivace asi někde bude fungovat líp a někde hůř. Důležitou roli ale určitě hraje také prezentace těchto informací obyvatelům. Při ní je třeba se vyhnout tomu, aby se lidé cítili být k souhlasnému názoru tlačeni. Pak by komunikace výhod pro obce, které projekt geologických průzkumů obnáší, mohla mít opačný efekt.

5.2.5. Souhlas s provozem podzemní výzkumné laboratoře

Zprostředkujícím mezičlánkem mezi realizací geologických průzkumů a výstavbou HÚ má být provoz podzemní laboratoře v lokalitě, která by zkoumala možnosti a bezpečnost zřízení úložiště. Položili jsme proto rovněž otázku týkající se míry souhlasu s implementací této fáze procesu výběru lokality.

Graf 8. Souhlas s provozem podzemní výzkumné laboratoře⁹

Souhlas s provozem podzemní výzkumné laboratoře je **o něco rezervovanější než souhlas s realizací geologických průzkumů** (viz graf 7). Výraznější většinovou podporu zhruba tří čtvrtin obyvatel (71 %) má provoz laboratoře pouze v Kraví hoře, asi polovina obyvatel by s laboratoří souhlasila také na Čihadle (50 %). V Horce se při zohlednění skupiny nerozhodnutých (7 %) a bez názoru (4 %) počet souhlasných a nesouhlasných postojů výrazněji

⁹ Znění otázky: „Zkuste se nyní celkově zamyslet, do jaké míry souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby ve vaší lokalitě: b) byla uvedena do provozu podzemní výzkumná laboratoř, která by zkoumala možnosti a bezpečnost úložiště?“ Varianty odpovědi: 1 = rozhodně souhlasí až 7 = rozhodně nesouhlasí.

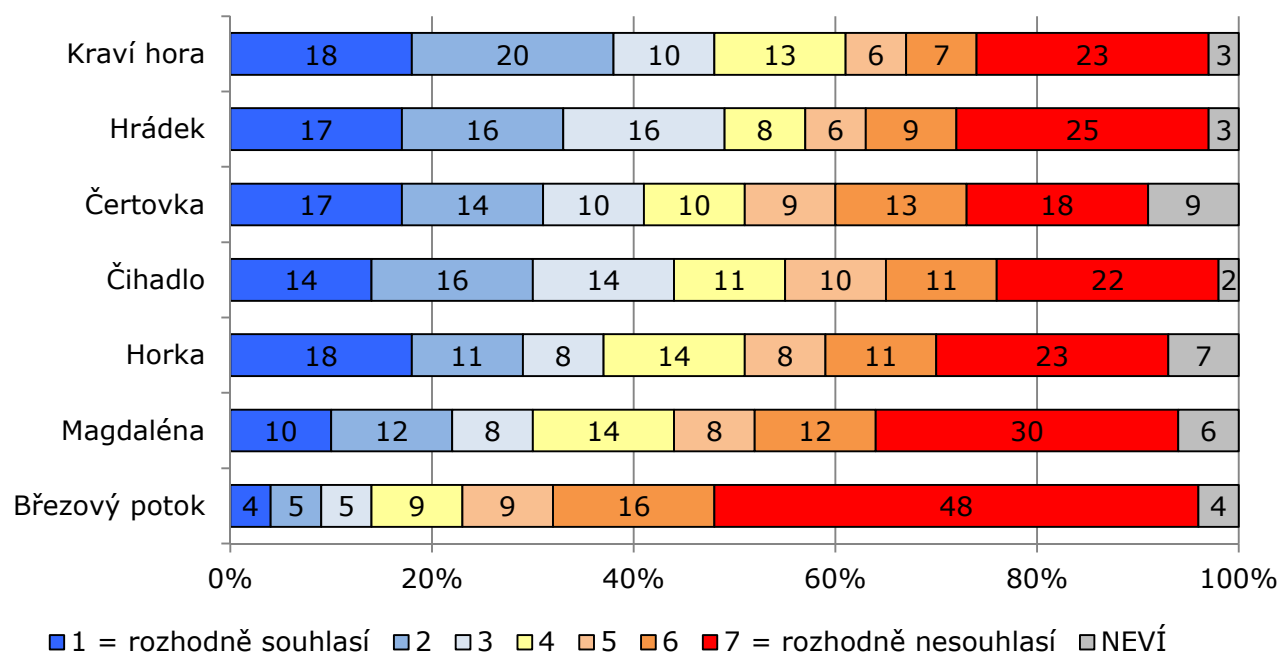
neliší (42 % vs. 47 %). V ostatních lokalitách převažuje nesouhlas: v Hrádku ho vyjádřilo 56 % dotázaných, na Čertovce 62 %, na Magdaléně 68 %. Nejhůře ze srovnání opět vychází Březový potok, kde podíl nesouhlasných názorů činí 84 %.

Uvedené hodnoty naznačují, že provoz laboratoře je respondenty vnímán jako závažnější krok směrem k výstavbě HÚ než realizace geologických průzkumů. To odpovídá skutečnosti a bylo to zčásti implikováno rovněž kontextem otázky v rozhovoru. Dotaz na souhlas s laboratoří byl součástí baterie S.1, kde byl položen mezi otázkou na souhlas s průzkumy a otázkou na souhlas s výstavbou HÚ.

5.2.6. Souhlas se zbudováním HÚ v ČR a v dané lokalitě

Je rozdíl mezi obecným záměrem zbudovat HÚ v ČR a konkrétním návrhem, že HÚ bude zbudováno přímo v určité lokalitě se všemi důsledky, které to bude mít pro ty, kdo v této lokalitě žijí. V podobných případech bývá někdy pro vysvětlení postojů aplikován koncept NIMBY (Not In My Back Yard), který je charakteristický pro obecně nezbytné stavby (též např. letiště, skládka apod.), které zároveň nikdo nechce mít v blízkosti vlastního domova. Zajímalo nás, nakolik se podobné názorové schéma uplatňuje i v našem případě.

Graf 9. Souhlas s obecným záměrem zbudovat HÚ v ČR¹⁰

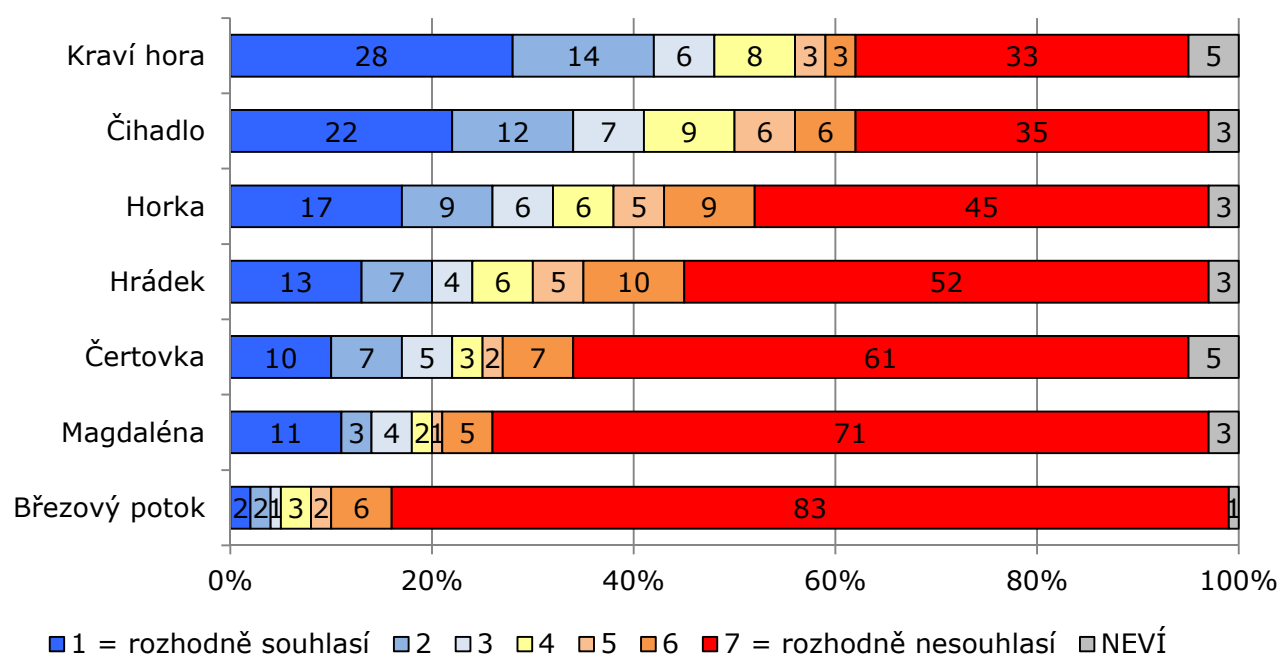

¹⁰ Znění otázky: „Zvažovaných lokalit pro vybudování úložiště je v současnosti několik. Necháme-li stranou vaši lokalitu, souhlasíte nebo nesouhlasíte s obecným záměrem vybudovat v České republice úložiště radioaktivních odpadů?“ Varianty odpovědi: 1 = rozhodně souhlasí až 7 = rozhodně nesouhlasí.

Pokud jde o souhlas s obecným záměrem zbudovat HÚ v ČR (graf 9), žebříček - stejně jako v předchozích případech - vede Kraví hora (souhlas 48 %) a uzavírá Březový potok (souhlas 14 %). Ostatní lokality se pohybují v rozmezí těchto dvou krajních hodnot. Souhlas převažuje nad nesouhlasem v lokalitě Hrádek (49 % vs. 40 %), podobný podíl souhlasných i nesouhlasných postojů je v lokalitách Čertovka (41 % vs. 40 %) a Čihadlo (44 % vs. 43 %), v lokalitách Horka (37 % vs. 42 %) a Magdaléna (30 % vs. 50 %) naproti tomu převažuje nesouhlas.

Názor na stavbu HÚ radioaktivních odpadů v ČR souvisí s komplexnější problematikou energetické koncepce našeho státu. Pro některé obyvatele v lokalitách může jít o oblast informací, v níž **se neorientují a zdráhají se proto vyslovit jednoznačný názor**. Tato skutečnost se v grafu 9 odráží na vyšších podílech střední hodnoty odpovědi (tj. ani souhlas ani nesouhlas) a ve vyšších podílech odpovědi „neví“. Nejvýrazněji je to patrné v lokalitách Čertovka (celkem 19 % bez vyhraněnějšího názoru), Horka (celkem 21 %) a Magdaléna (celkem 20 %).

Graf 10. Souhlas se záměrem zbudovat HÚ v dané lokalitě¹¹

Ve srovnání se souhlasem s geologickými průzkumy a s provozováním laboratoře se lidé v otázce souhlasu se zbudováním HÚ celkem pochopitelně vyjadřují výrazně méně vstřícně (viz graf 10). Nesouhlas přitom většinou nabývá vyhraněně negativní hodnotu; ve všech lokalitách je nejčastěji zastoupenou variantou odpovědi varianta: u nás „rozhodně ne“. Srovnáme-li hod-

¹¹ Znění otázky: „Zkuste se nyní celkově zamyslet, do jaké míry souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby ve vaší lokalitě: c) bylo vybudováno hlubinné úložiště, pokud výsledky podzemní laboratoře prokáží bezpečnost lokality?“ Varianty odpovědi: 1 = rozhodně souhlasí až 7 = rozhodně nesouhlasí.

noty v grafu s otázkou na souhlas s obecným záměrem vybudovat HÚ v ČR, potvrzuje se i v případě stavby HÚ validita konceptu NIMBY. I když ani obecný záměr výstavby HÚ nemá nějak závratnou podporu, podpora záměru zbudovat HÚ přímo v určité lokalitě **má téměř ve všech lokalitách podporu ještě výrazně nižší a nesouhlas je ve všech lokalitách vyjádřen mnohem rezolutněji** (tj. krajní „červenou“ hodnotou).

Výjimku představuje lokalita **Kraví hora**. Podíl respondentů z této lokality, kteří souhlasí s obecným záměrem zbudovat HÚ v ČR, je 48 %, a zcela stejný (tj. opět 48 %) je i podíl těch, kdo souhlasí se záměrem zbudovat HÚ v lokalitě Kraví hora. V lokalitě Kraví hora navíc přitom ještě 8 % respondentů uvedlo nerozhodný názor (tj. ani souhlas, ani nesouhlas) a 5 % zvolilo odpověď „nevím“, zatímco proti stavbě HÚ se vyslovily asi dvě pětiny obyvatel (39 %). Kraví hora je tedy **jediným místem**, kde už dnes nacházejí podporu nejen záměry provádět geologické průzkumy a provozovat podzemní laboratoř, nýbrž i myšlenka zbudování úložiště. Jak na to bylo poukázáno už v komentáři k referendové otázce, i v tomto kontextu je ovšem třeba mít na paměti, že rozhodování v reálné situaci by mohlo dopadnout jinak než nezávazné vyjádření postoje v průzkumu.

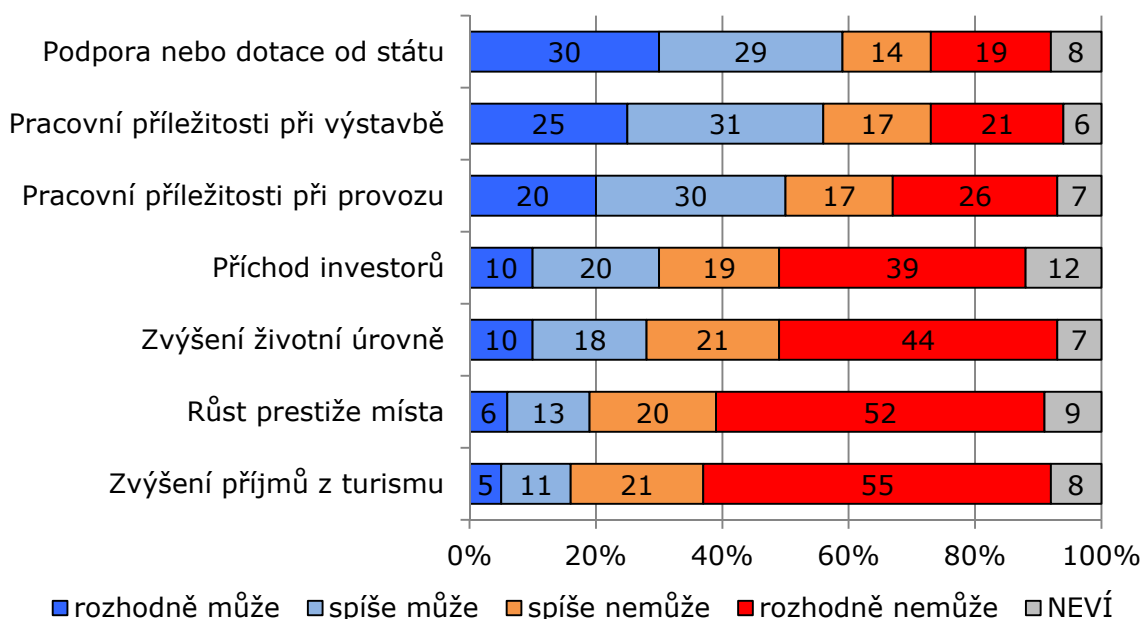
Zůstaneme-li u stejného srovnání, pak v lokalitách Čihadlo a Horka už lze zaznamenat, že podíl souhlasných odpovědí na zbudování HÚ v lokalitě je nižší než podíl souhlasných odpovědí týkajících se zbudování HÚ v ČR (41 % vs. 44 % pro Čihadlo, 32 % vs. 37 % pro Horku). I přesto je ale míra souhlasu v těchto lokalitách relativně vyšší než v ostatních lokalitách, kde souhlasný názor nepřesahuje 25 %, tj. nesdílí jej tu nikdy více než přibližně čtvrtina obyvatel.

5.3.2. Vnímání potenciálních pozitiv HÚ

Graf 11 shrnuje vnímání nejdůležitějších potenciálních pozitiv HÚ, která byla zařazena do dotazníku, **dohromady za všechny lokality**. Podává informaci o tom, v čem obyvatelé dotčených lokalit obecně spatřují potenciální přínos výstavby a provozu HÚ. Jinými slovy je možné říct, že z grafu vyplývá, jaké základní motivy by měla zahrnovat argumentace poukazující na výhody zřízení stavby v lokalitách, mají-li jí obyvatelé naslouchat.

Graf 11. Vnímání potenciálních pozitiv HÚ (za všechny lokality)¹²

Hlavním společným jmenovatelem sledovaných potenciálních pozitiv HÚ je jejich vazba na **přísun financí a ekonomické aktivity do lokality**. Celkově si obyvatelé přínos zřízení a provozu HÚ spojují zejména s podporou nebo dotacemi od státu (59 %) a s pracovními příležitostmi při stavbě (56 %) a při provozu (50 %). V ostatních ohledech je potenciální přínos HÚ vnímán zřetelně méně optimisticky. Ve srovnání s kategorií „spíše nemůže“ přitom výrazně převažují odpovědi „rozhodně nemůže“. 58 % respondentů je přesvědčeno, že HÚ do lokality nepřivede investory, 65 % se domnívá, že nepřinese zvýšení životní úrovně, 72 % respondentů pochybuje o zvýšení prestiže místa v souvislosti s HÚ, 76 % je skeptických ke zvýšení příjmů z turismu prostřednictvím exkurzí. Je možné, že v těchto případech hraje určitou roli i ne-

¹² Znění otázky: „Může nebo nemůže podle Vás hlubinné úložiště vaší lokalitě přinést něco pozitivního v následujících oblastech? a) Pracovní příležitosti při jeho výstavbě. b) Pracovní příležitosti při jeho provozu. c) Podporu nebo dotace ze strany státu. d) Zvýšení životní úrovně. e) Prestiž místa, které řeší problém celého státu a společnosti. f) Zvýšení příjmů z turistického ruchu díky exkurzím. g) Příchod investorů.“ Varianty odpovědi: Rozhodně může, spíše může, spíše nemůže, rozhodně nemůže.

jasná představa obyvatel lokalit o tom, jakým způsobem by se poslední čtyři jmenovaná pozitiva konkrétně prakticky realizovala (např. zvýšení příjmů z turismu) či projevovала (např. nárůst prestiže místa).

Při analýze potenciálních pozitiv, jak jsou vnímána obyvateli, je nicméně klíčové mít na zřeteli **specifickou situaci v jednotlivých lokalitách**. Podívejme se na diferenciaci hodnot podle lokalit nejprve v souhrnném vyjádření.

Tabulka 3. Promítnutí skóreů vnímání pozitivních aspektů HÚ na škálu -10 až +10

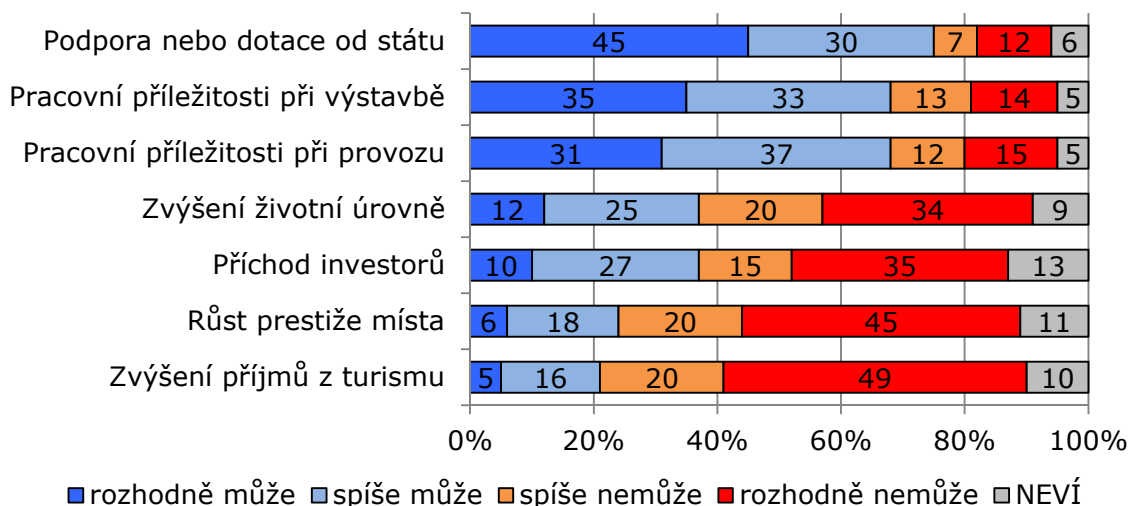
	Kraví hora	Horka	Čihadlo	Hrádek	Čertovka	Magdaléna	Březový potok
Pracovní příležitosti při výstavbě	4,40	3,27	2,40	2,67	0,33	1,00	-0,80
Podpora nebo dotace od státu	2,87	2,13	2,40	1,00	-1,80	0,60	-2,20
Pracovní příležitosti při provozu	2,53	1,67	1,40	-0,73	-1,80	-1,60	-2,33
Příchod investorů	-2,27	-1,73	-1,87	-2,87	-4,20	-3,47	-5,53
Zvýšení životní úrovně	-2,40	-2,20	-2,33	-4,13	-4,80	-4,20	-7,13
Růst prestiže místa	-4,53	-4,00	-4,40	-5,00	-5,27	-6,13	-7,80
Zvýšení příjmu z turismu	-5,07	-4,93	-5,07	-5,13	-5,60	-6,40	-8,00
Indexy pozitivního očekávání:	-0,67	-0,80	-1,07	-2,00	-3,33	-2,87	-4,80

Pozn.: Tabulka obsahuje skóreů odpovědí promítnuté na transformovanou škálu -10 až +10, kde -10 znamená nejnižší míru pozitivních očekávání a +10 míru nejvyšší, odpovědi „neví“ nejsou zahrnuty. (Tzn., že čím vyšší je uvedená hodnota, tím větší je podíl odpovědí „spíše může“ a „rozhodně může“ týkajících se přínosu HÚ pro lokalitu.)

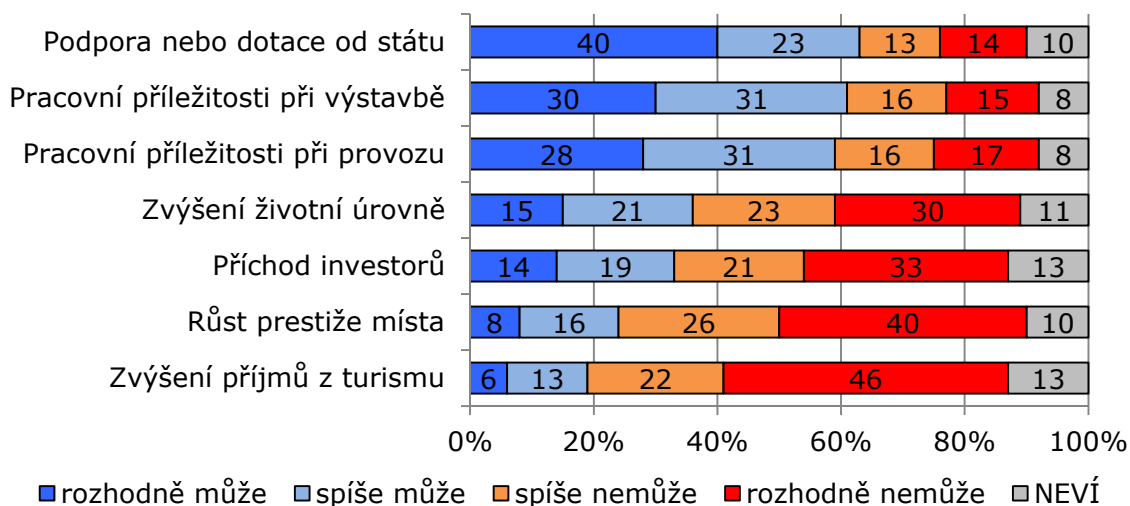
Tabulka 3 promítá skóreů vnímání pozitivních aspektů HÚ na transformovanou škálu -10 až +10, která představuje jednotné měřítko. Poslední řádek tabulky obsahuje průměr transformovaných skóreů za danou lokalitu, tj. její index pozitivního očekávání, jak byl uveden výše. Mínusové znaménko indexů indikuje, že celkové hodnocení potenciálních pozitiv je ve všech lokalitách **mírně až silně podprůměrné**. Modře jsou odlišeny tři lokality s příznivějším negativním indexem, oranžově zbývající čtyři lokality, které za nimi následují s odstupem.

Analyzujeme nyní vnímání pozitiv zvlášť pro každou lokalitu. Začít můžeme třemi lokalitami, jež se vyznačují relativně vyšší mírou pozitivních očekávání směrem k projektu HÚ: Kraví hora, Horka a Čihadlo.

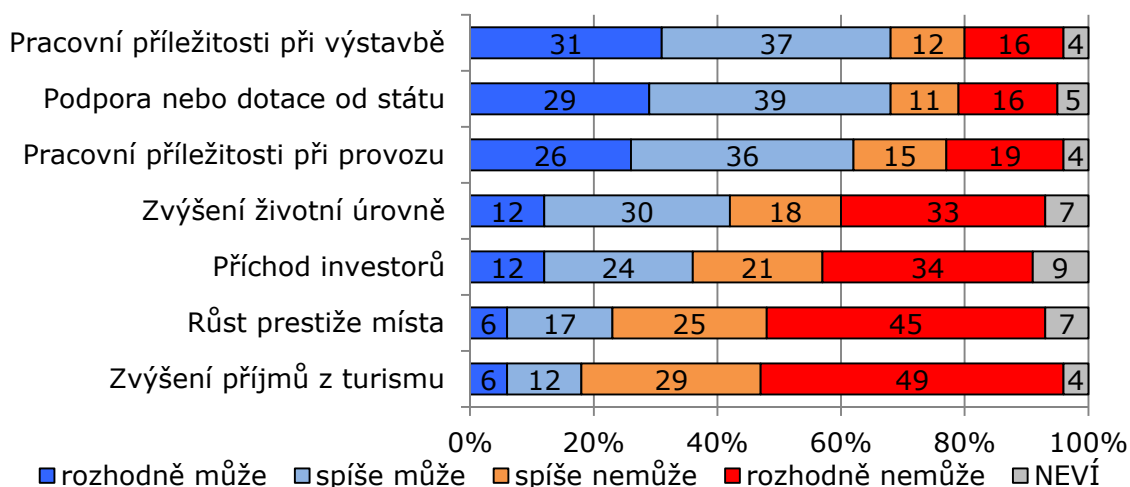
Graf 12. Vnímání potenciálních pozitiv HÚ: Kraví hora

Graf 13. Vnímání potenciálních pozitiv HÚ: Horka

Graf 14. Vnímání potenciálních pozitiv HÚ: Čihadlo

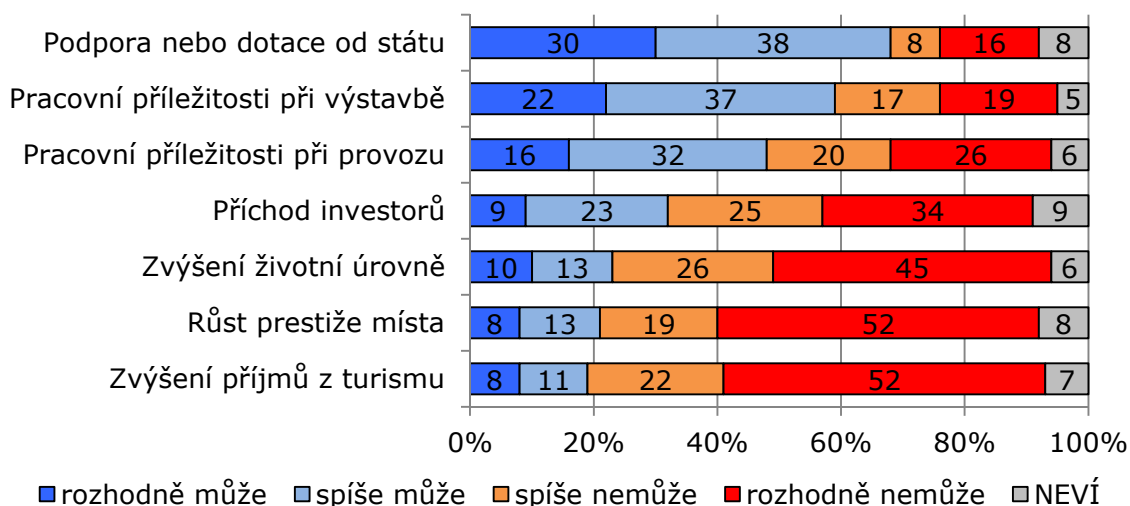

Grafy 12 až 14 za tři zmíněné lokality vykazují **podobnou strukturu názorů**. Pořadí jednotlivých pozitiv kopíruje pořadí, které jsme konstatovali už v komentáři ke grafu 11 za všechny lokality. Výjimka, jíž představuje obměněné pořadí mezi kategoriemi příchod investorů a zvýšení životní úrovně, je statisticky významná jen v případě lokality Čihadlo, kde rozdíl mezi oběma kategoriemi činí 6 procentních bodů. Hlavní posun oproti grafu za všechny lokality tak spočívá v procentuálních podílech odpovědí vyjadřujících pozitivní očekávání.

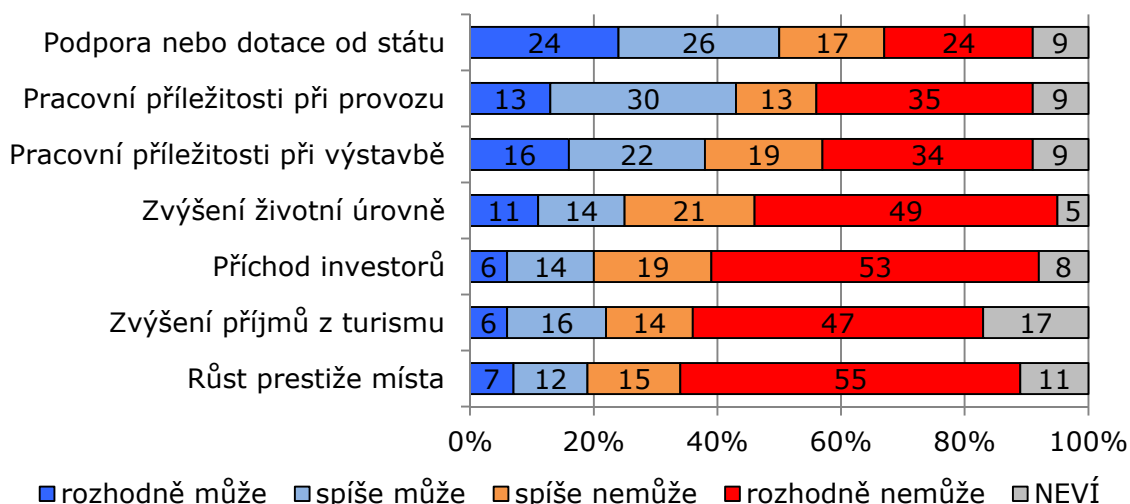
Lokalitou s nejvyšší mírou pozitivních očekávání je Kraví hora. Zhruba tři čtvrtiny místních (75 %, z toho 45 % zvolilo odpověď „rozhodně může“) se domnívají, že projekt HÚ by přinesl podporu nebo dotace ze strany státu, asi dvě třetiny si od něj slibují pracovní příležitosti při výstavbě (68 %) a při provozu (68 %). Více jak třetina obyvatel Kraví hory má pozitivní očekávání i vzhledem ke zvýšení životní úrovně (37 %) a příchodu investorů (37 %), přestože zde už výrazněji převažuje váhavější názor na úrovni „spíše může“. Aspekty týkající se růstu prestiže místa (24 %) a zvýšení příjmů z turismu (21 %) zůstávají při vnímání potenciálních přínosů HÚ v pozadí.

V dalších dvou lokalitách je obecně **míra pozitivních očekávání nižší** a bere na sebe častěji podobu „spíše může“. Určitou výjimku představuje mírně lepší vnímání aspektu zvýšení životní úrovně v lokalitě Čihadlo (celkem 42 %). Pokud jde o negativní vnímání potenciálních pozitiv HÚ, výrazně častěji je ve všech třech lokalitách vyjadřováno odpovědí „rozhodně nemůže“. Platí to zejména vzhledem k aspektům zvýšení životní úrovně, příchodu investorů, růstu prestiže místa a zvýšení příjmů z turismu.

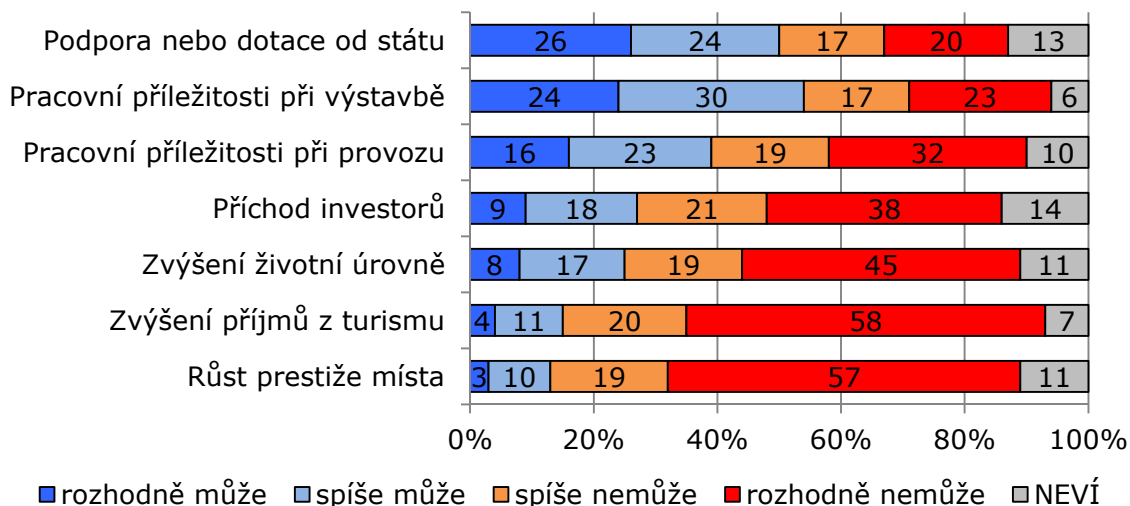
Graf 15. Vnímání potenciálních pozitiv HÚ: Hrádek

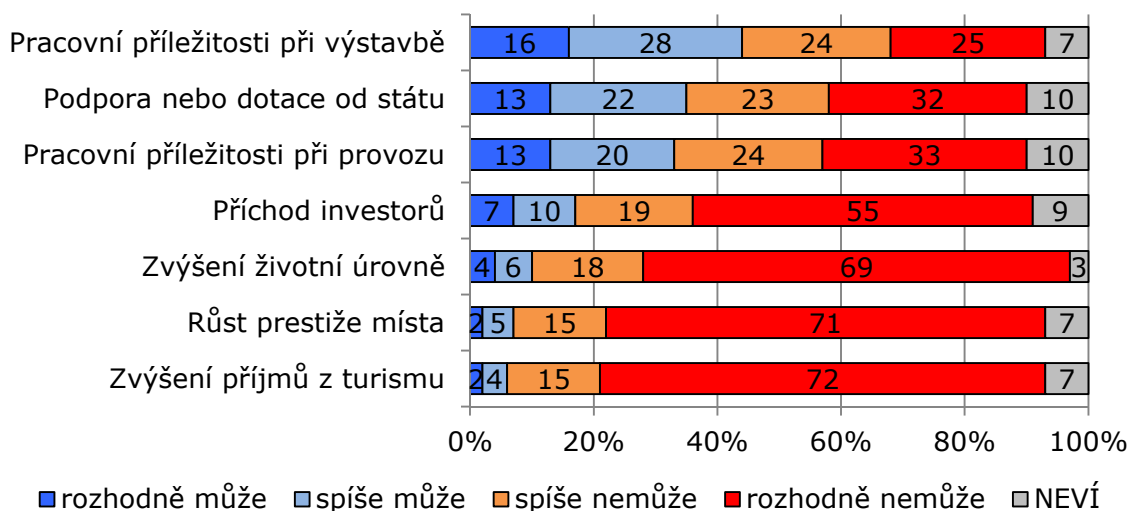
Graf 16. Vnímání potenciálních pozitiv HÚ: Čertovka

Graf 17. Vnímání potenciálních pozitiv HÚ: Magdaléna

Graf 18. Vnímání potenciálních pozitiv HÚ: Březový potok

Jak je zřejmé z grafů 15 až 18, pouze v lokalitě Hrádek je celkem **více jak polovina populace** přesvědčena o tom, že projekt HÚ by přinesl podporu nebo dotace ze strany státu (68 %) a pracovní příležitosti při výstavbě (59 %). V možnost pracovního uplatnění při provozu HÚ už obyvatelé Hrádku věří o něco méně (48 %). V dalších případech je pak přesvědčení o přínosu HÚ jednoznačně záležitostí menšinové části populace. Asi třetina obyvatel (32 %) si HÚ spojuje s příchodem investorů. Podobně jako u již analyzovaných lokalit také v Hrádku bezmála tři čtvrtiny obyvatel pochybují o tom, že by HÚ přispělo ke zvýšení životní úrovně (71 %), růstu prestiže místa (71 %) či ke zvýšení příjmů z turismu (74 %).

Ze **srovnání lokalit Čertovka a Magdaléna** vyplývá zejména to, že na Magdaléně je rozšířenější přesvědčení, že projekt HÚ by přinesl pracovní příležitosti při výstavbě (celkem 54 % oproti 38 % na Čertovce) a obyvatelé tu také o něco více věří v možnost příchodu investorů (27 % oproti 20 % na Čertovce). Zároveň je ale na Magdaléně o něco slabší hodnocení aspektů zvýšení příjmů z turismu (15 % oproti 22 % na Čertovce) a růstu prestiže místa (13 % oproti 19 % na Čertovce). V případě aspektu zvýšení příjmů z turismu na Čertovce a aspektu příchodu investorů na Magdaléně rovněž pozorujeme vyšší procentuální podíly odpovědi „neví“ (17 %, resp. 14 %), což indikuje, že část obyvatel nemá představu, na čem by tato pozitiva v dané lokalitě byla založena (tj. jak by se projevil příliv investic či by bylo možné vydělávat na turistickém ruchu).

Lokalita Březový potok se vyznačuje **vysokou mírou negativních postojů** vůči potenciálním pozitivům projektu HÚ – téměř u všech sledovaných aspektů zřetelně převažuje negativní vnímání. Část dotázaných vnímá jako pozitivum pracovní příležitosti při výstavbě (44 %), podporu nebo dotace ze strany státu (35 %) a pracovní příležitosti při provozu (33 %). Výrazně nižší už je přesvědčení o možnosti příchodu investorů (17 %) a naprostou nedůvěru vzbuzují zbývající tři potenciální pozitiva: zvýšení životní úrovně, růst prestiže místa a zvýšení příjmů z turismu.

Detailnější **analýzu důvodů negativních postojů** k HÚ jak v lokalitě Březový potok, tak i v ostatních lokalitách nabízí sekce 5.4, věnovaná problematice obav spojených s projektem výstavby HÚ.

5.3.3. Pozitivní očekávání vyjádřená v otevřené otázce

Abychom získali co nejkomplexnější obrázek o pozitivních očekáváních obyvatel, položili jsme v rozhovoru kromě uzavřených otázek, kde jsou předdefinovány možné odpovědi, rovněž otevřenou otázku. Ptali jsme se, zda obyvatelé lokalit vnímají ještě nějaká další pozitiva, která by projekt HÚ mohl přinést.¹³ Respondenti měli **možnost odpovědět svými vlastními slovy**, odpověď na tuto otázku ovšem nebyla povinná (alternativní kódy odpovědí, které ale nebyly nabízeny dotázaným, byly „nemůže přinést nic dalšího pozitivního“ a „neví“).

Možnost vyslovit se prostřednictvím otevřené otázky vlastními slovy k tématu pozitivních očekávání ve všech lokalitách využila jen malá část respondentů (max. 18 respondentů za lokalitu), ostatní zvolili odpověď „nic dalšího“, eventuálně „neví“. V řadě případů navíc šlo spíše o obecná a nekonkrétní vyjádření, jež svým smyslem nepřekračovala pozitiva, která jsme zkoumali (viz 5.3.2) prostřednictvím uzavřených otázek (šlo např. o všeobecnou odpověď typu „finance“, „peníze“ apod.). Přesto jsme v lokalitách zaznamenali také množství **zajímavých myšlenek** a **ilustrativních vyjádření**. Ta jsou doslovně shrnuta ve formě výroků v následujícím přehledu podle jednotlivých lokalit.

Může hlubinné úložiště přinést ještě něco jiného pozitivního?

Kraví hora:

„Lepší pohled lidí na tyto věci, jednání ze strany odborného hlediska.“

„Myslím, že na zdraví to nemá vliv.“

„Práci pro mladé asi.“

„Zachování trati.“

„Rozvoj infrastruktury.“

„Rozvoj obce díky dotacím.“

„Silnice.“

„Zvýšení zájmu.“

---

¹³ Znění otevřené otázky: „Může podle Vašeho názoru hlubinné úložiště vaší lokalitě přinést ještě něco jiného pozitivního? Řekněte prosím co?“

Horka:

„Infrastruktura.“

„Možná příliv lidí, kteří se ubytují v penzionu.“

„Oprava komunikací.“

„Peníze na správu silnic.“

Čihadlo:

„Ekonomická prosperita.“

„Mohly by se spravit silnice.“

„Je kam dát odpad.“

„Jen samá negativa.“

„Pro obec finance na vybavenost.“

„Vznikne tam plno materiálů, a to zajistí pracovní příležitosti.“

Hrádek:

„Hodně by se o nás mluvilo.“

„Klesání hodnoty pozemků.“

„Lidé – prezentace.“

„Nárůst počtu obyvatel, výstavba.“

„Reprezentace města.“

„Suroviny během těžby.“

„Udržení školy, zvýšení populace.“

„Více peněz na veřejné projekty.“

„Vybudování nového hřiště za peníze.“

„Zlepšení péče o životní prostředí.“

„Známější obec.“

Čertovka:

„Bytovou výstavbu, příchod inteligence do města.“

„Ekologický přínos.“

„Je to neškodné.“

„Lubenec se zviditelní, bude se tam jezdit na exkurze.“

„Nové silnice, nová infrastruktura, peníze pro obce.“

„Nové technologie.“

„Psychickou vzpruhu pro obyvatele.“

„Renomé, nové technologie.“

„Zájem médií.“

„Možná pro školství.“

„Zvýšení populace, bydlení, více žáků ve škole.“

Magdaléna:

„Dotace na čističku.“

„Finanční příspěvek na inženýrské síť.“

„Krátkodobý nárůst zaměstnanosti během výstavby.“

„Svítili bychom sami.“

„Vybudování záložního přívodu elektrické energie.“

„Zájem o vyšší vzdělání v technických oborech, jež by přineslo pracovní uplatnění v regionu.“

Březový potok:

„Rakovinu.“

„Zájem Evropy.“

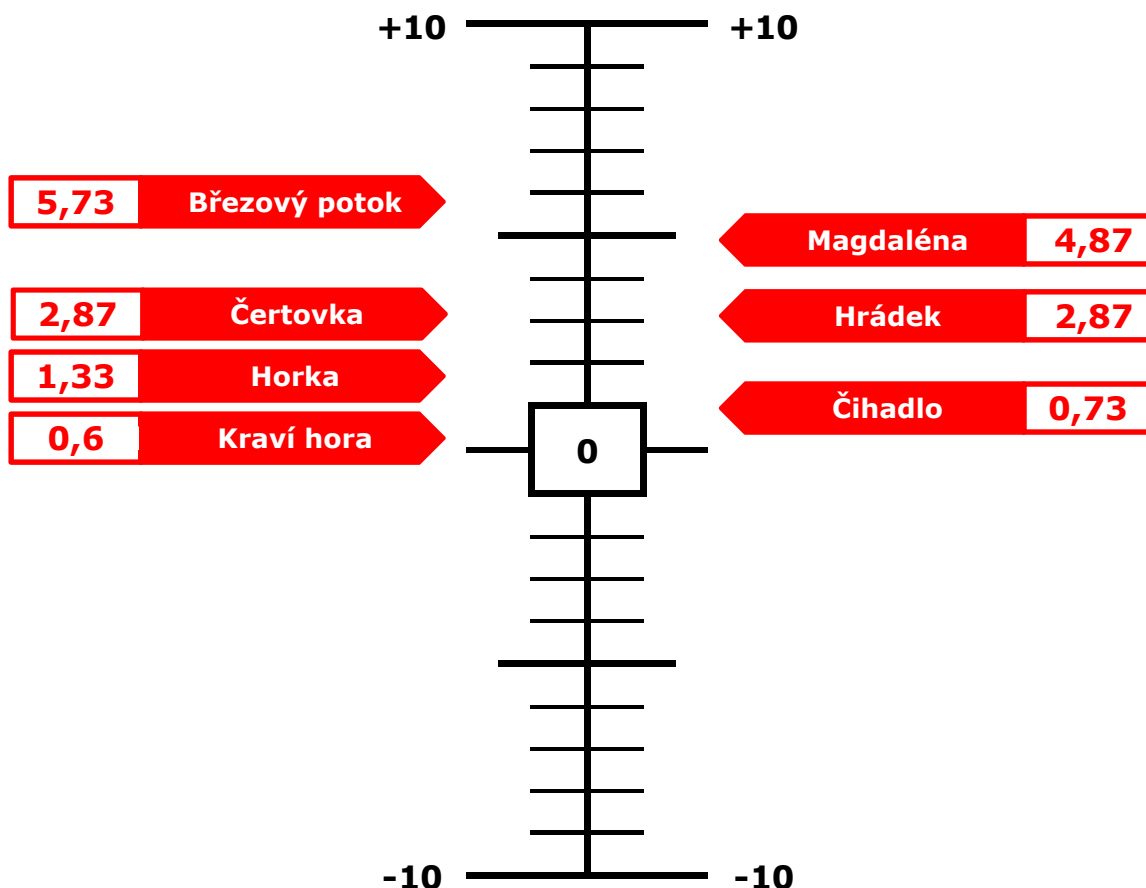
Obecný závěr:

Odpovědi na otevřené otázky představují určitý **dílčí kvalitativní vhled** do názorů lidí na potenciální pozitiva HÚ. Mají sice jen orientační charakter a nelze je zaměňovat s výsledky komplexního kvalitativního sociologického výzkumu, odkrývají nicméně některá konkrétní témata, jež jsou vnímána napříč lokalitami, anebo jsou naopak specifická pro jednotlivé lokality, ve kterých je možné je použít při komunikaci projektu HÚ.

5.4. Obavy spojené s projektem výstavby HÚ

Podobně jako pozitivní očekávání byly také obavy měřeny prostřednictvím baterie sedmi otázek, na jejichž základě je konstruován index, v tomto případě index obav.

5.4.1. Souhrnné vyjádření: INDEX OBAV

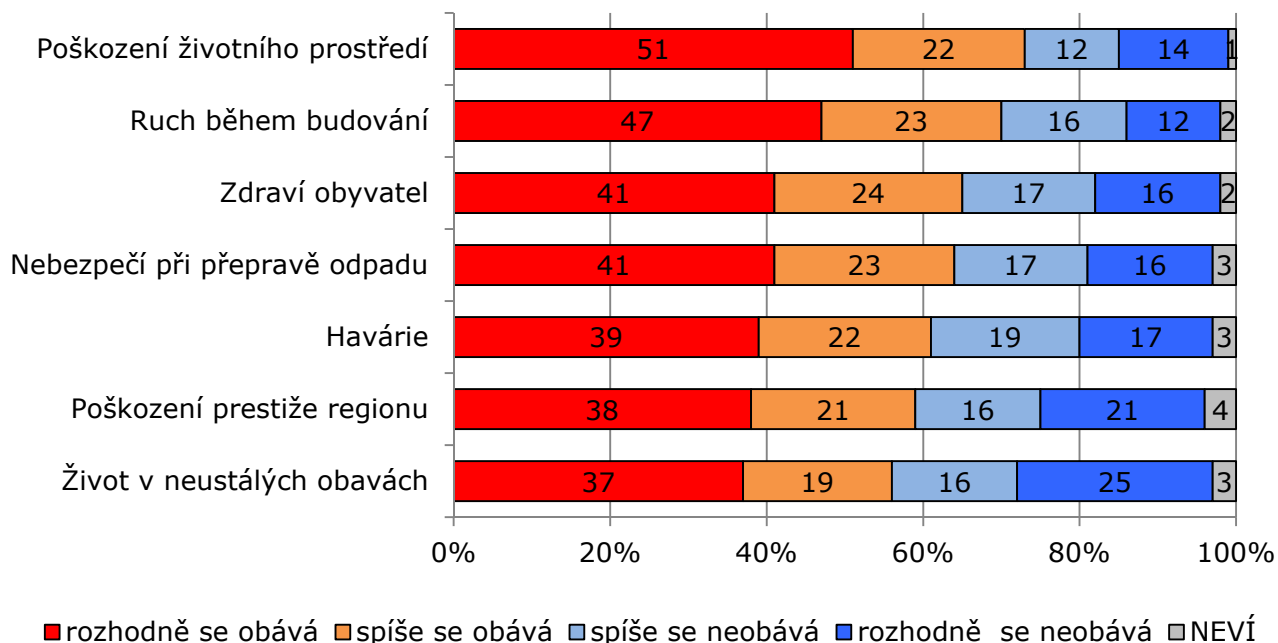
Pozn.: **Index obav** je souhrnný ukazatel, který vzniká sloučením průměrných hodnot odpovědí na otázky O.1 a) až O.1 g) a projekcí výsledných hodnot za každou lokalitu na nuancovanější škálu -10 až +10, kde -10 znamená nejnížší obavy a +10 obavy nejvyšší.

Sekce OBAVY – obecný závěr: Obyvatelé všech lokalit se více či méně silně ztotožňují se všemi zdroji obav, které byly ve výzkumu měřeny. O něco nižší je míra obav v lokalitách Kraví hora, Čihadlo a Horka. V lokalitách Magdaléna a Březový potok je míra obav velmi vysoká.

5.4.2. Vnímání potenciálních negativ HÚ

Zajímalo nás, jak lidé vnímají vybrané aspekty HÚ, jež mohou vzbuzovat obavy. Graf 19 přináší přehled vnímání těchto vybraných aspektů za celou populaci **všech lokalit dohromady**. Většina obyvatel se více či méně identifikovala se všemi zdroji obav, které jim v rozhovoru byly nabídnuty k posouzení.

Graf 19. Vnímání potenciálních negativ HÚ (za všechny lokality)¹⁴

Z grafu 19 lze vyčíst, že rozpětí mezi celkovým procentuálním podílem obav spojených s aspektem poškození životního prostředí (73 %) na horní straně grafu a procentem obav spojených s aspektem života v neustálých obavách (56 %) na spodní straně grafu je pouze 17 procentních bodů. To znamená, že **vnímání obav je relativně homogenní** a míra či potřeba rozlišování mezi jednotlivými aspekty je nízká. Přesto lze celkově říct, že obyvatelé lokalit se nejvíce obávají poškození životního prostředí (73 %) a ruchu během budování úložiště (70 %). Až poté následují obavy specifičtěji spojené s problematikou jádra a radioaktivity: ohrožení zdraví obyvatel (65 %), nebezpečí při přepravě radioaktivních odpadů do úložiště (64 %) a havárie (61 %). Aspekt poškození prestiže regionu (59 %) a významově všeobšíhlý aspekt života v neustálých obavách (56 %) uzavírají pořadí v grafu.

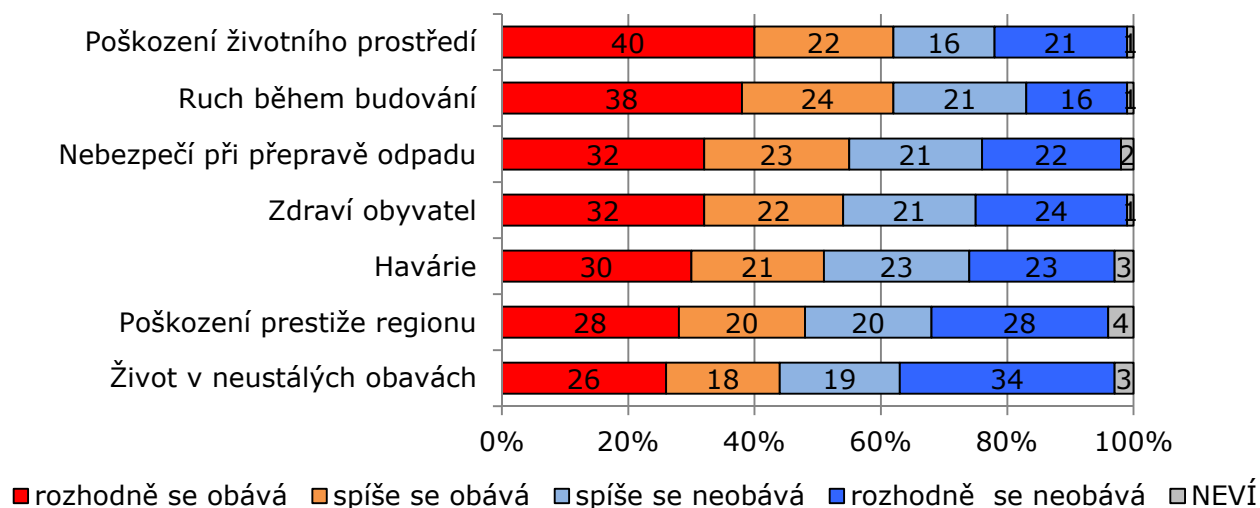
¹⁴ Znění otázky: „Do jaké míry se v souvislosti s hlubinným úložištěm obáváte následujících věcí: a) dopadů na zdraví obyvatel, b) poškození životního prostředí, c) ruchu během budování, d) nebezpečí při přepravě radioaktivních odpadů do úložiště, e) havárie, f) poškození prestiže vašeho regionu, g) toho, že byste v blízkosti úložiště žil v neustálých obavách?“ Varianty odpovědi: Rozhodně se obává, spíše se obává, spíše se neobává, rozhodně se neobává.

Analyzujeme-li rozhovory ze všech lokalit dohromady (tj. bez přihlídnutí k jednotlivým lokalitám), lze pozorovat **slabší až středně silnou korelaci** mezi mírou pozitivních očekávání a mírou obav. To znamená, že mezi oběma proměnnými existuje určitá závislost. Můžeme říct, že čím menší má daný jedinec pozitivní očekávání ohledně HÚ, tím je pravděpodobnější, že bude vyjadřovat vyšší míru obav.¹⁵

Na druhou stranu ale to, že jedinec má pozitivní očekávání, nemusí znamenat, že zároveň nepociťuje řadu obav souvisejících např. s těmi aspekty projektu HÚ, které mu zatím nebyly dostatečně objasněny. Jak ilustruje graf 20, nacházíme např. mezi těmi, kdo jsou přesvědčeni, že HÚ by přineslo pracovní příležitosti při jeho výstavbě, stále ještě velký podíl těch, kdo **vyjadřují obavy**, přestože ve srovnání s grafem 19 jsou tyto procentuální četnosti ve většině případů zřetelně nižší (řádově o 10 procentních bodů).

Graf 20. Vnímání potenciálních negativ HÚ v souboru těch, kdo jsou „rozhodně“ nebo „spíše“ přesvědčeni o tom, že HÚ by přineslo pracovní příležitosti při jeho výstavbě (za všechny lokality)

Snížení obav je obecně dosahováno jejich odbouráváním. Obavy se mohou oslabit, pokud je daným jedincům na konkrétních příkladech přesvědčivě vysvětleno, že se tyto obavy zakládají na neporozumění, omylu, neznalosti apod. Ve sledovaných lokalitách nic nenasvědčuje tomu, že by došlo k pokusu o **odbourávání obav obyvatel**, jenž by měl reálné pozitivní výsledky.

Stejně jako v případě pozitivních očekávání se nyní při analýze potenciálních negativ zaměříme na **specifickou situaci v jednotlivých lokalitách**. Tabulka 4 přináší nejprve souhrnný přehled.

¹⁵ Korelační analýza měří vztahy závislosti mezi proměnnými. Sledujeme-li míru závislosti mezi jednotlivými potenciálními pozitivy HÚ a jednotlivými aspekty obav měřenými na čtyřbodové škále, nabývá v matici kombinací závislostí mezi proměnným Spearmanův korelační koeficient hodnot -0,24 až -0,45.

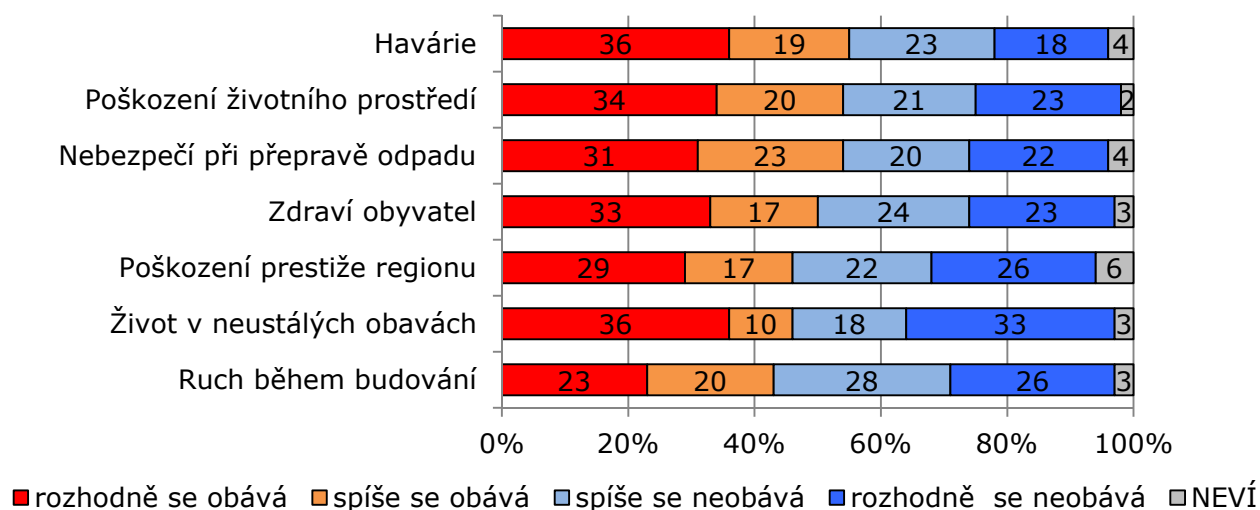
Tabulka 4. Promítnutí skóreů vnímání negativních aspektů HÚ na škálu -10 až +10

	Kraví hora	Čihadlo	Horka	Hrádek	Čertovka	Magdaléna	Březový potok
Zdraví obyvatel	0,73	0,93	2,00	1,93	3,73	4,87	5,47
Poškození životního prostředí	1,13	1,87	2,53	4,60	4,47	6,07	7,67
Ruch během budování	-0,60	2,13	2,20	5,53	3,67	6,20	7,00
Nebezpečí při přepravě odpadu	1,13	0,87	1,47	3,47	2,33	4,53	5,53
Havárie	1,80	0,07	1,93	2,20	2,20	4,07	4,73
Poškození prestiže regionu	0,13	0,00	-0,67	1,20	1,80	4,93	6,27
Život v neustálých obavách	-0,07	-0,73	-0,27	1,13	1,87	3,47	3,67
Indexy obav:	0,60	0,73	1,33	2,87	2,87	4,87	5,73

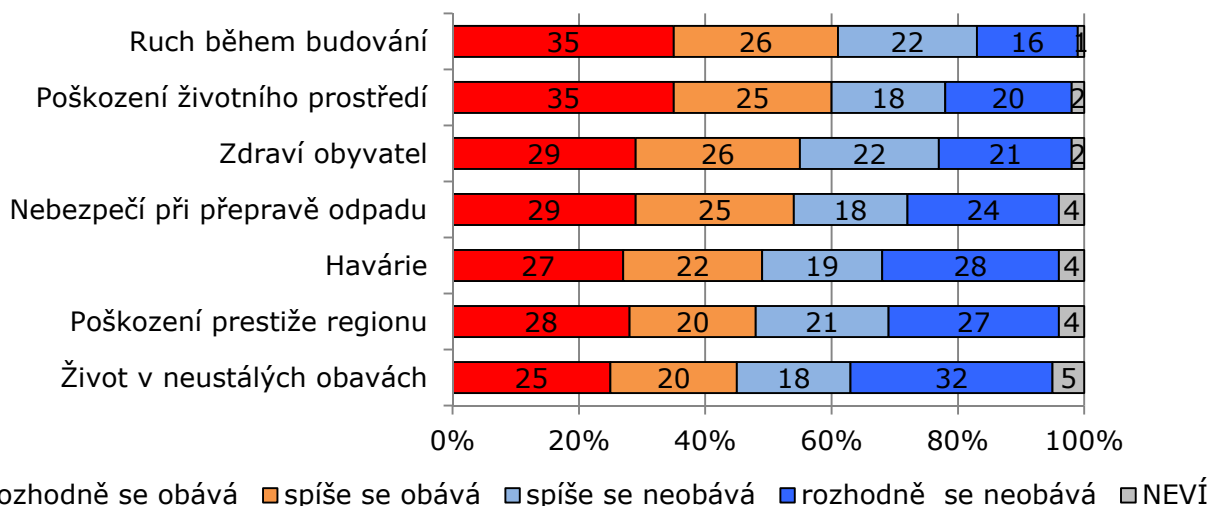
Pozn.: Tabulka obsahuje skóre odpovědí promítnuté na transformovanou škálu -10 až +10, kde -10 znamená nejnižší míru obav a +10 míru nejvyšší, odpovědi „neví“ nejsou zahrnuty. (Tzn., že čím vyšší je uvedená hodnota, tím větší je podíl odpovědí „spíše se obává“ a „rozhodně se obává“ týkajících se obav z HÚ.)

Jak ukazuje tabulka 4, celkové rozpětí indexů obav za lokality je o něco širší (5,13 bodu) než v případě vnímání pozitivních aspektů (kde bylo 4,13 bodu, viz 5.3.2). Hodnoty sahají od stále ještě průměrné míry obav (0,60) až k výrazně nadprůměrné až extrémní (5,73). Méně obav celkově projekt HÚ vzbuzuje v lokalitách Kraví hora, Čihadlo a Horka, na něž se proto zaměříme nejdříve.

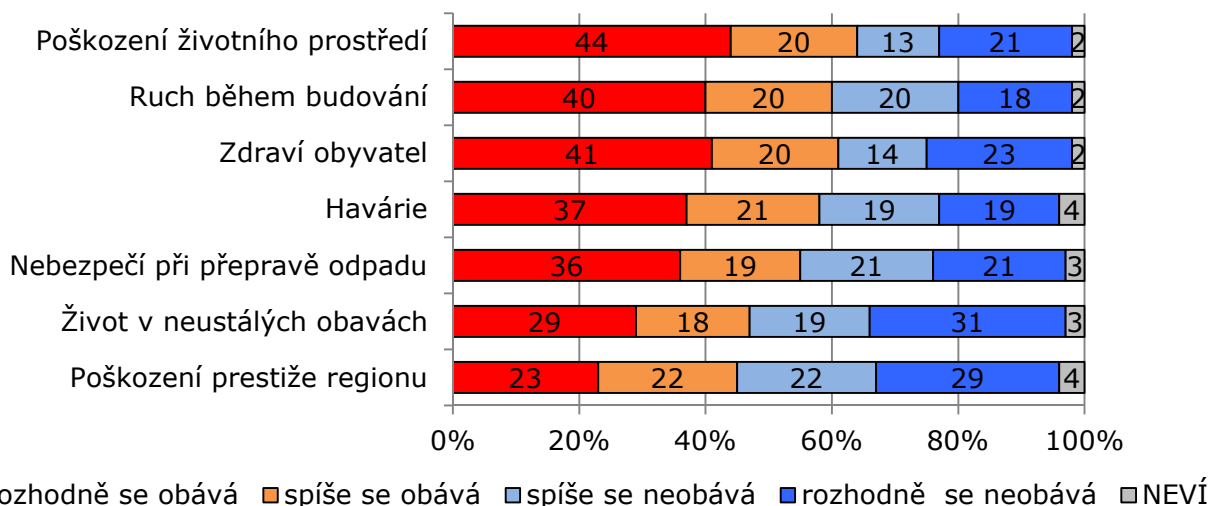
Graf 21. Vnímání potenciálních negativ HÚ: Kraví hora

Graf 22. Vnímání potenciálních negativ HÚ: Čihadlo

Graf 23. Vnímání potenciálních negativ HÚ: Horka

Jak je patrné z grafů 21 až 23, v uvedených lokalitách zaznamenáváme viditelné rozdíly nejen v míře obav, nýbrž i v pořadí vnímání různých aspektů obav, které příliš nekopírují pořadí pro celou populaci (viz graf 19). Všechny zdroje obav jsou ovšem **intenzivně vnímány ve všech lokalitách**. Nejnižší procentuální podíl těch, kdo vyjadřují obavy, je zhruba dvě pětiny obyvatel (43 %) v Kraví hoře, a to pokud jde o aspekt ruchu během budování HÚ. Jinak ale i ve třech lokalitách s nejmenší mírou obav převažují hodnoty blížíící se, dosahující nebo přesahující polovinu obyvatel každé z lokalit.

V Kraví hoře celkově největší obavy budí havárie úložiště (55 %), poškození životního prostředí (54 %), nebezpečí při přepravě odpadu (54 %), dopady na zdraví obyvatel (50 %), případně i poškození prestiže regionu (46 %). Lidé tu tedy citlivěji vnímají **témata vztahující se ke specifické problematice radioaktivních odpadů**: bezpečnost úložiště, minimalizace

negativního vlivu na životní prostředí, eliminace rizik při přepravě radioaktivních materiálů a manipulaci s nimi. Méně obav naproti tomu vyvolávají představa života v neustálých obavách v blízkosti úložiště (46 %) i předpoklad ruchu, který by s sebou neslo jeho vybudování (43 %).

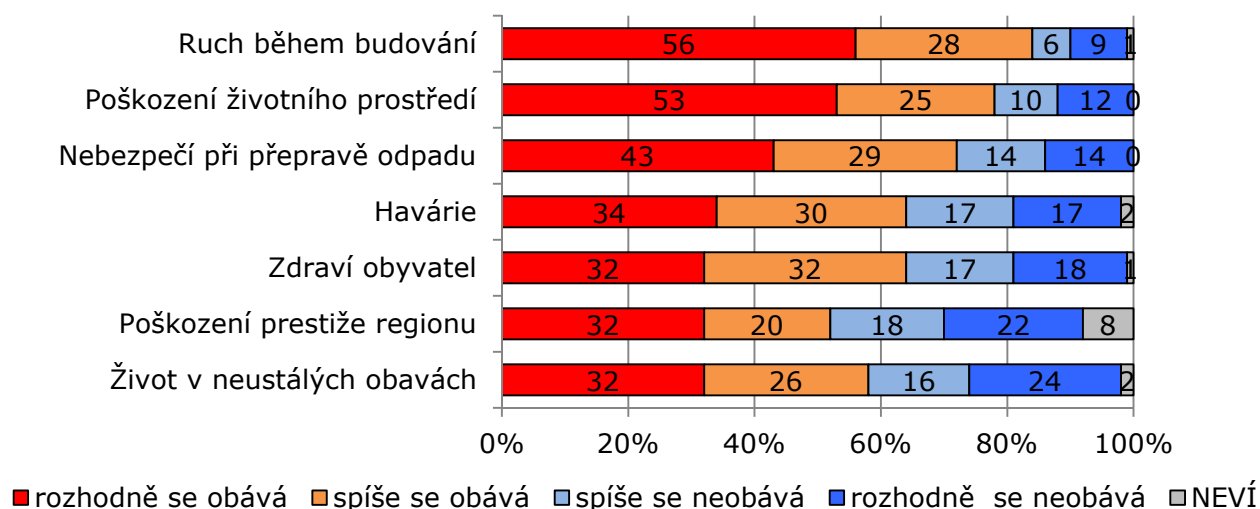
Analýza obav potvrzuje, že Kraví hora je lokalitou, kde myšlenka zbudování HÚ naráží na nejmenší nesouhlas místních obyvatel. Navzdory této vůli k realizaci projektu HÚ na druhou stranu ale ani v Kraví hoře **míra obav není nízká**. Lze dovozovat, že obyvatelé ze strany SÚRAO očekávají **důkladné vysvětlení** toho, jak budou řešena rizika spojená se stavbou a provozem úložiště. Poskytnutí přesvědčivého a motivujícího vysvětlení by pak mohlo zvýšit už tak vysokou míru souhlasu s projektem v této lokalitě.

V lokalitách Čihadlo a Horka se naproti tomu obavy obyvatel vztahují právě k ruchu během budování HÚ (61 %, resp. 60 %), a dále pak k možnosti poškození životního prostředí (60 %, resp. 64 %) a k dopadům na zdraví obyvatel (55 %, resp. 61 %). Až poté následují obavy týkající se nebezpečí při přepravě odpadu (54 %, resp. 55 %) či havárie (49 %, resp. 58 %). Pořadí uzavírají aspekty poškození prestiže regionu a života v neustálých obavách, kde se procentuální podíly obyvatel, kteří nepociťují obavy, vyrovnávají podílům těch, kdo je pociťují, nebo tyto podíly i překračují.

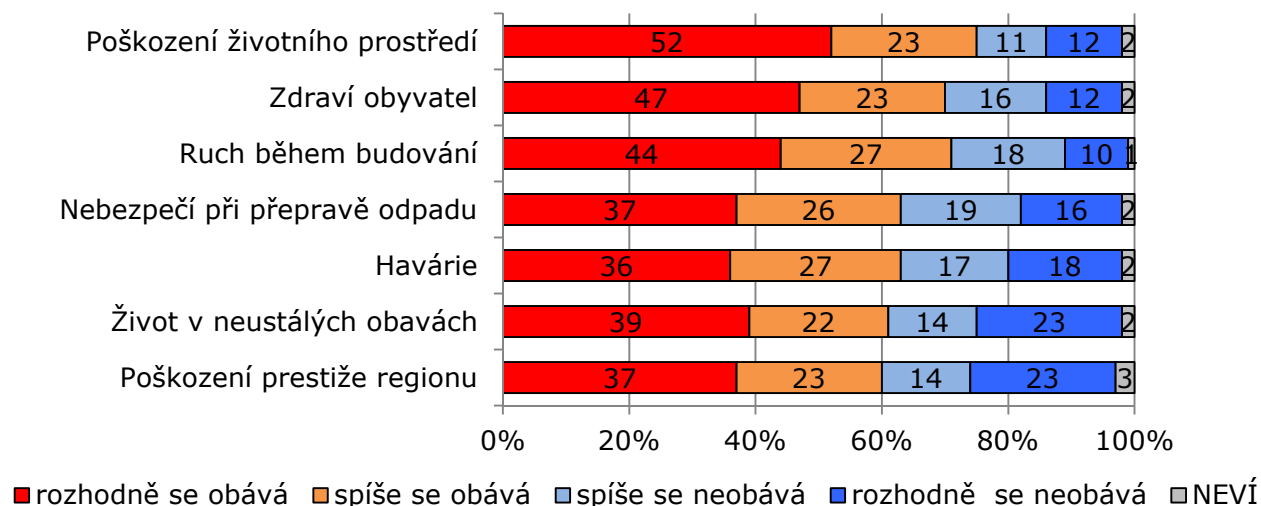
Jak dokládají celkové průměry v tabulce 4, rozestup mezi lokalitami Čihadlo a Horka je nicméně zřetelně větší než rozestup mezi lokalitami Kraví hora a Čihadlo. Míra obav je na Čihadle **podobně nízká jako v Kraví hoře**, jako nejdůležitější jsou zde však vnímány aspekty ruchu a poškození životního prostředí.

U zbývajících čtyř lokalit je možné pozorovat postupně rostoucí míru obav.

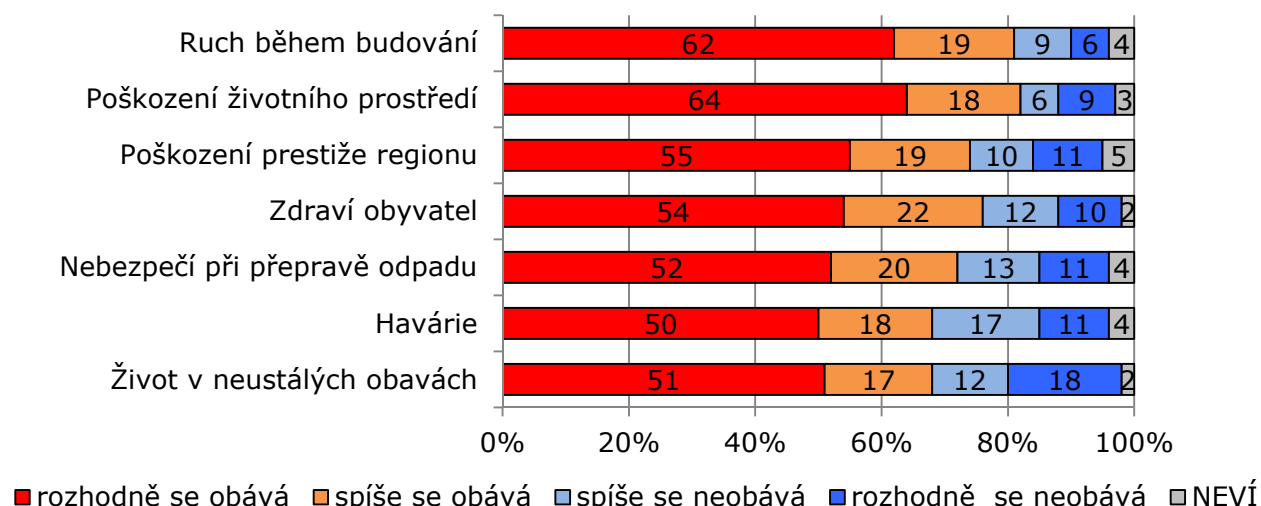
Graf 24. Vnímání potenciálních negativ HÚ: Hrádek

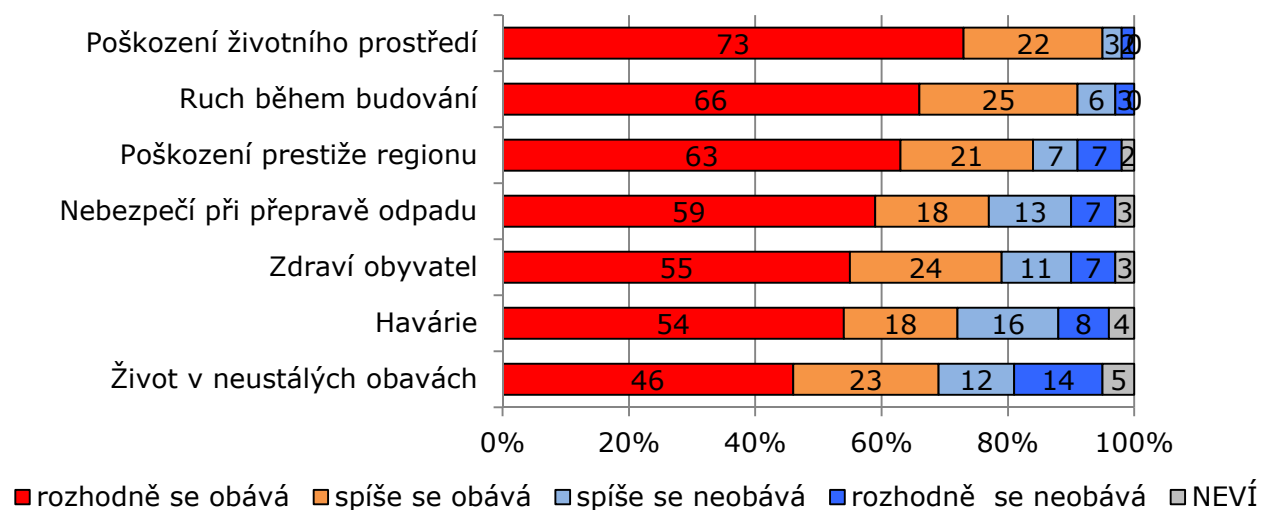
Graf 25. Vnímání potenciálních negativ HÚ: Čertovka

Graf 26. Vnímání potenciálních negativ HÚ: Magdaléna

Graf 27. Vnímání potenciálních negativ HÚ: Březový potok

Jak dokládají grafy 24 až 27, společným jmenovatelem obav v uvedených lokalitách jsou zejména aspekty ruchu během budování a poškození životního prostředí. To může nasvědčovat tomu, že obyvatelé těchto lokalit citlivěji vnímají skutečnost, že **zřízení HÚ by znamenalo zásah** do stávajícího uspořádání života v jejich obci a do přírodního prostředí, které se nachází v blízkosti obce.

Obavy úžeji související s problematikou radioaktivních odpadů jsou ovšem v uvedených lokalitách také velmi výrazné. V případě lokalit Hrádek a Březový potok jsou však přeci jen **vnímány zřetelně slaběji**. Oproti celkem 84 % dotázaných, kteří v Hrádku vyjádřili obavu z ruchu během stavby HÚ, jich pouze 72 % vyjádřilo obavu z nebezpečí při přepravě odpadu a 64 % z rizika havárie. Podobně tomu je v Březovém potoku, kde 95 % respondentů pociťuje obavu z poškození životního prostředí a 91 % z ruchu během budování HÚ, zatímco pouze 77 % se obává přepravy odpadu a 72 % rizika havárie.

Na Čertovce a Magdaléně jsou rozdíly mezi vnímáním jednotlivých aspektů odstupňovány méně zřetelně, názor je zde **homogennější**. Na Čertovce vystupuje mírně více do popředí rovněž otázka zdraví obyvatel. Jinak jsou ale rozdíly v míře obav velmi malé a v podstatě nepřesahují rozpětí statistické chyby. Pořadí v grafu 25 počínaje položkou nebezpečí při přepravě odpadu je tak umělé, ve skutečnosti jsou všechny zbývající aspekty zhruba na stejné úrovni. V o něco slabší míře to samé platí i pro Magdalénu, kde nicméně v grafu můžeme zaznamenat velmi mírný pokles obav u dvou posledních položek: havárie a život v neustálých obavách.

Na základě tabulky 4 lze konstatovat, že v celkovém úhrnu je míra obav z HÚ v lokalitách Hrádek a Čertovka zhruba stejná (identický index obav 2,87). Magdaléna a zejména Březový potok naproti tomu představují lokality s **nejvyšší mírou obav**. V případě Březového potoka pohled na graf 27 opravňuje k závěru, že zde lze hovořit o naprostém odporu vůči myšlence stavby úložiště.

5.4.3. Obavy vyjádřené v otevřené otázce

Vedle baterie uzavřených otázek, v níž jsou předdefinovány odpovědi, jsme obavy spojené s projektem HÚ zjišťovali také formou otevřené otázky, kde respondent mohl **odpovědět svými vlastními slovy**.¹⁶ Chtěli jsme prověřit, zda tato možnost přinese nějaké nové poznatky ohledně analýzy obav z HÚ v lokalitách.

Stejně jako tomu bylo u otevřené otázky na pozitiva HÚ (viz 5.3.3), také odpověď na otevřenou otázku týkající se obav nebyla povinná (alternativní kódy odpovědí, které ale nebyly nabízeny dotazovaným, byly: „ničeho dalšího se neobávám“ a „neví“). Na rozdíl od otázky na pozitiva jsme ale ohledně obav ve všech lokalitách nasbírali podstatně větší počet odpovědí. Značí to, že obavy jsou obyvateli lokalit **prožívány intenzivněji a berou na sebe větší množství podob**. Následující přehled se zaměřuje především na ty odpovědi na otevřenou otázku, které nějak přesahovaly varianty uzavřené otázky (viz 5.4.2), a uvádí je ve formě doslovných výroků podle jednotlivých lokalit.

Obáváte se v souvislosti s hlubinným úložištěm ještě něčeho jiného?

Kraví hora:

„Další generace to budou mít špatné.“

„Devastace přírody, nenávratně!“

„Dopad na zdraví, zhoršení životního prostředí.“

„Ekologických aktivistů.“

„Kdyby to náhodou teklo, aby to nešlo do spodních vod.“

„Když budu chtít prodat barák, nikdo ho nekoupí, ztráta vody.“

„Nedá se prodat dům, nebudeme věřit prodané zelenině.“

„Nedostatek vody, špatná voda.“

„Nikdo neprodá pozemky, nikdo si odtud nevezme potraviny.“

„Terorismu.“

---

¹⁶ Znění otevřené otázky: „Obáváte se v souvislosti s hlubinným úložištěm ještě něčeho jiného? Řekněte prosím čeho?“

„Únik radiace.“

„Zhoubných nemocí.“

„Znehodnocení majetku.“

„Zničení borůvky.“

„Strach kvůli sobě, kvůli dětem.“

Čihadlo:

„Je moc malý příspěvek obcím, nakonec nedají nic.“

„Lokalita nebude tak atraktivní, hezká.“

„Bojím se zneužití.“

„Bude se sem dávat odpad z Německa.“

„Bojím se o budoucnost dětí.“

„Likvidace interních cest.“

„Možného teroristického útoku.“

„Může se stát, že vykáčí lesy.“

„Nárůst kriminality.“

„Narušení spodních vod.“

„Narušení stability podloží, změna vodního režimu krajiny.“

„Nebude klidný život.“

„Nebudou sem dojíždět ‚luftáci‘ na víkend.“

„Nedají nakonec peníze, které slibují.“

„Nechci, aby se sem vozil jaderný odpad z ciziny.“

„Snížení cestovního ruchu.“

„Stejně bude drahá elektřina.“

„To, co vyrostе na poli, bude škodlivé.“

„Zničení lokality turisticky, klesnou ceny nemovitostí, nezajímavost lokality – viz Ostravsko.“

„Že to nebude dostatečně zabezpečené zejm. proti teroristům.“

Horka:

„Blízkosti Dukovan a možných následků.“

„Demonstrace proti.“

„Hádky s lidmi o peníze.“

„Kamionová doprava.“

„Obava z budování (kamiony, doprava). Příchod pracovní síly ze zahraničí a jejich pobyt.“

„Obava ze znečištění spodní vody. Využití železnice k převážení odpadu. Pracovní síly ze zahraničí – negativní.“

„Poškození spodní vody a ruch v dopravě, železniční doprava – přítěž.“

„Pokles cen nemovitostí.“

„Proč k nám? Proč ne do vytěžených uranových dolů?“

„Průsaky do spodních vod, poškození studny.“

„Příliv cizinců, ohrožení bezpečnosti, ztráta soukromí.“

„Rozbroje, ztráta soukromí, rasismus, nejistota.“

„Vadí úložiště v blízkosti obce (chtěla by ho dát někam do území vojenských skladů).“

„Změní se ráz krajiny. Budou tady dlouho pracovat na těžbě a budování.“

„Zvýšení dopravy (přetížení silnice).“

Hrádek:

„Bojím se, že mi to děti jednou budou vyčítat.“

„Byly by středem zájmu demonstrantů.“

„Ceny nemovitostí dolů, žádný turistický ruch.“

„Devastace spodní (pitné) vody.“

„Dovoz odpadu z ciziny, příchod cizích lidí.“

„Druhotné negativní dopady na životní prostředí.“

„Ještě to nebylo vyzkoušeno.“

„Kdyby nastala havárie, nedozvěděli bychom se to.“

„Musíme předat zemi následujícím generacím v dobrém stavu.“

„Narušení statutu CHKO oblasti.“

„Nebezpečí intervence jiných států (v projektu se budou angažovat cizinci).“

„Obyvatelé se odstěhují.“

„Odpad poškodí spodní vody a ohrozí zvěř.“

„Špatně odvedená práce, logistická stránka, technologická stránka.“

„Vrty strhnou prameny.“

„Znehodnocení vodních zdrojů ztráta vody.“

„Zvýšený dopravní provoz.“

„Zvýšená nemocnost – negativní vlivy obecně.“

Čertovka

„Ani oni neví, co to udělá!“

„Budou tady akorát zaměstnaní Ukrajinci a Vietnamci.“

„Klesne cena nemovitostí, baráky jsou neprodejné.“

„Nastěhovali jsme se kvůli ekologii, kvůli lesu, mám 4 děti.“

„Oblast bude mrtvá.“

„Odpad z cizích zemí.“

„Proč v blízkosti obce – vadí.“

„Snížení hodnoty nemovitosti, odchod investorů.“

„Staneme se smetištěm Evropy.“

„Uzavření školy – děti z okolních obcí by nechtěli chodit do místa, kde je úložiště.“

„Vozili by odpad z cizích zemí.“

„Všeho. Hlavně radioaktivity.“

„Všechno se okrade při výstavbě a nebude to fungovat, jak slíbili.“

„Změna rázu krajiny.“

„Znehodnocení pozemků.“

„Znečištění spodních vod.“

Magdaléna

„Bojím se celkově, že budeme svítit.“

„Budou se rodit postižené děti.“

„Bylo by to špatné napořád.“

„Cizí lidé do vesnice, neprodejná nemovitost, změna krajiny, potraviny by se nehodily pro lidi.“

„Expanze, příchod cizích lidí.“

„Hluk a příroda zničená.“

„Mrtvá země po ekonomické stránce.“

„Nebezpečí rakoviny.“

„Negativní estetický dopad na krajinu.“

„Nevím, co to udělá za 200, 300 let.“

„Nevím, co to udělá, nevím, jestli je to bezpečné.“

„Omezení pohybu po lesních cestách.“

„Přeměna z rekreační oblasti na oblast rizikovou.“

„Sociální dopad.“

„Stěhování mladých obyvatel mimo oblast.“

„Strach ze svážení odpadu z celé Evropy.“

„Ty kolem toho si budou dělat co chtěj.“

„Už tak je tu vzduchem Temelín 25 km, ještě víc by se ničilo prostředí.“

„Vojenský cíl.“

„Ztráta dosavadních investic do turistického ruchu – zvýšení nezaměstnanosti.“

„Ztráta kvality podzemních vod.“

„Zvýšení počtu zvědavých lidí.“

Březový potok

„Bude se to sem vozit z celé EU.“

„Budování ubytoven pro dělníky.“

„Dovoz odpadu z Německa.“

„Dopad na psychiku obyvatel.“

„Hromady hlíny z hloubení.“

„Kontaminace spodních vod.“

„Nikdo nezaručí, co to udělá po letech.“

„Terorismus.“

„Vzestup teploty o více jak 2 stupně Celsia.“

„Zdravotní problémy, rození dětí s vadami.“

„Znehodnocení pozemků.“

„Znehodnocení zemědělské půdy.“

„Zničí se krása krajiny.“

„Zničí to kvalitu zeminy na zahrádkách.“

„Zničilo by to podnikání v zemědělství.“

Obecný závěr:

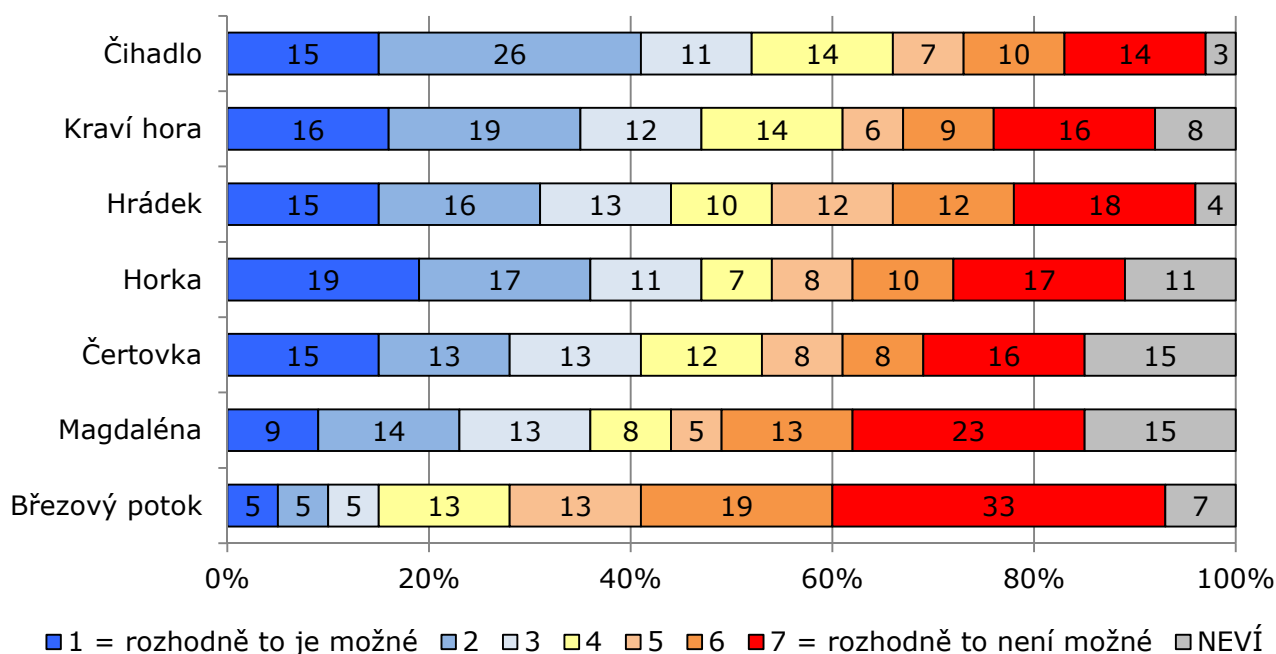
Analýza obav prostřednictvím otevřené otázky neodhalila žádný dílčí významný zdroj obav, jenž by byl specifický pouze pro jednu či několik lokalit. Témata, která se objevila v odpovědích na otevřenou otázku, **prolínají všemi lokalitami**. Lze vyčlenit několik doplňujících tematických okruhů obav, jež přesahují nebo určitým způsobem konkretizují zdroje obav měřené prostřednictvím baterie uzavřených otázek. Tyto tematické okruhy jsou zejm.:

- znečištění spodních vod,
- snížení ceny nemovitostí,
- příchod cizinců,
- poškození rázu krajiny,
- negativní postoj k tomu, aby se do HÚ svážely odpady ze zahraničí,
- obava z teroristického nebo jiného útoku.

5.4.4. Možnost vybudovat naprosto bezpečné HÚ

Obavy z úložiště radioaktivních odpadů úzce souvisejí s otázkou bezpečnosti. Měřili jsme proto, nakolik cílová skupina považuje za realizovatelnou stavbu takového úložiště, které bude **naprosto bezpečné**. Použili jsme přitom sedmibodovou škálu, kde přesvědčení o naprosté bezpečnosti představovalo pouze jeden krajní bod, zatímco ostatní body vyjadřují jistou míru pochyb respondenta vůči ideálu stavby, jež by s sebou nenesla vůbec žádná bezpečnostní rizika.

Graf 28. Je možné vybudovat naprosto bezpečné HÚ?¹⁷

Z grafu 28 je zřejmé, že větší či menší **důvěra přibližně poloviny populace** v to, že lze vybudovat naprosto bezpečné HÚ, existuje na Čihadle, kde se pro tuto možnost vyslovilo celkem 52 % dotázaných, v Kraví hoře, kde podíl obyvatel se stejným názorem činí 47 %, a v Horce, kde jsme naměřili rovněž 47 %. Na Čihadle a v Kraví hoře rovněž existuje větší skupina místních s doposud nevyhraněným názorem (v obou případech 14 %). V Hrádku pokládají možnost zbudování bezpečného úložiště za dosažitelnou přibližně dvě pětiny lidí (44 %) a podobně je tomu i na Čertovce (41 %). Na Magdaléně počet přesvědčených o bezpečnosti klesá asi na jednu třetinu (36 %). Obyvatelé lokality Březový potok zastávají silně nedůvěřivé stanovisko ohledně možné bezpečnosti úložiště (celkem jen 15 %).

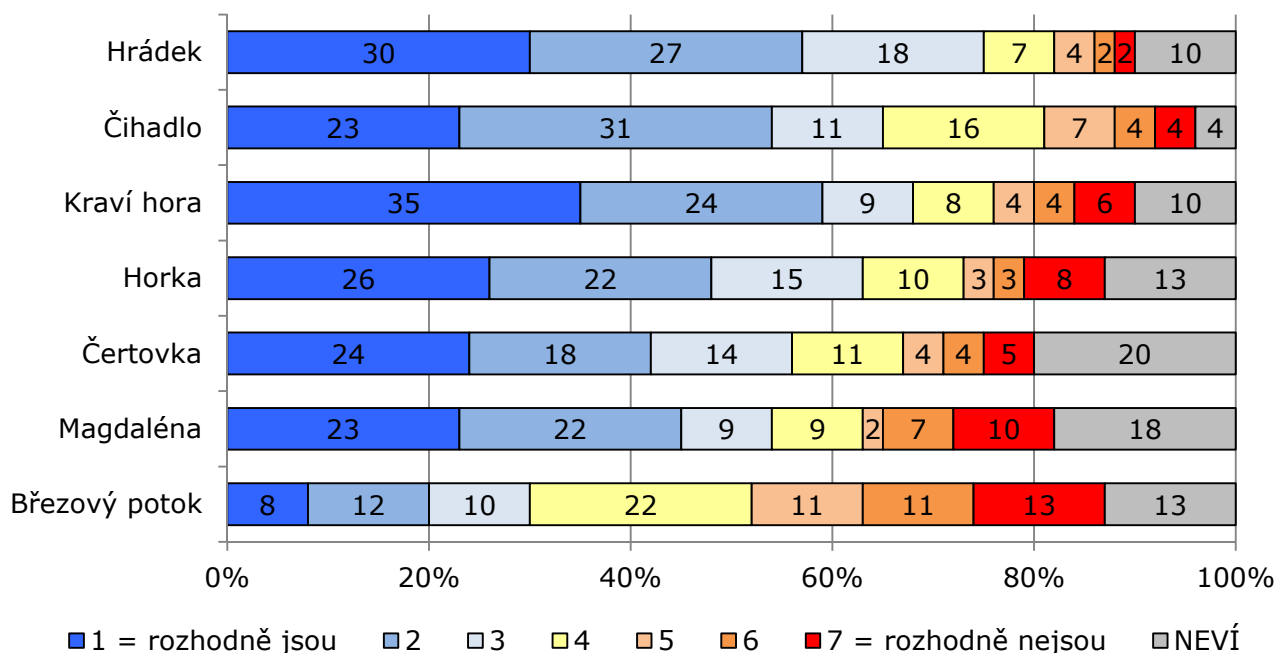
¹⁷ Znění otázky: „Myslíte si, že je nebo není možné vybudovat hlubinné úložiště tak, aby bylo naprosto bezpečné?“ Varianty odpovědi: 1 = rozhodně to je možné až 7 = rozhodně to není možné.

Kromě samotné struktury názorů, jak ji prezentuje graf, zasluhují pozornost také vyšší procentuální podíly odpovědí „neví“ v lokalitách Horka (11 %), Čertovka (15 %) a Magdaléna (15 %). Ty spolu s odpověďmi na středním bodu škály (tj. ani možné ani nemožné) poukazují na to, že v řadě lokalit existuje velká, někdy i více jak pětinová (např. Kraví hora, Čertovka, Magdaléna), skupina populace, která si v otázce bezpečnosti zatím neutvořila jednoznačný názor. Existuje tu tedy značný **prostor pro komunikaci a objasňování smyslu projektu HÚ** a jeho bezpečnosti obyvatelům. Přesvědčivá komunikační kampaň by mohla přinést výraznější restrukturu názorů na bezpečnost úložiště.

5.4.5. Modernost technologií použitých při výstavbě HÚ

Jiným důležitým aspektem budoucí stavby úložiště je volba technologií, které při plánování stavby a při stavbě samotné budou použity. Existuje důvěra obyvatel v to, že se bude jednat o nejmodernější technologie, tj. o takové technologie, jež budou minimalizovat riziko havárie či jakékoli chyby? Podobně jako v případě otázky na bezpečnost tato otázka z dílčího úhlu pohledu měří, jaká je důvěra obyvatel v realizovatelnost stavby úložiště.

Graf 29. Jsou plány na vybudování HÚ připravovány za použití nejmodernějších technologií?¹⁸

¹⁸ Znění otázky: „Myslíte si, že současné plány na vybudování hlubinného úložiště jsou nebo nejsou připravovány za použití nejmodernějších technologií?“ Varianty odpovědi: 1 = rozhodně jsou až 7 = rozhodně nejsou.

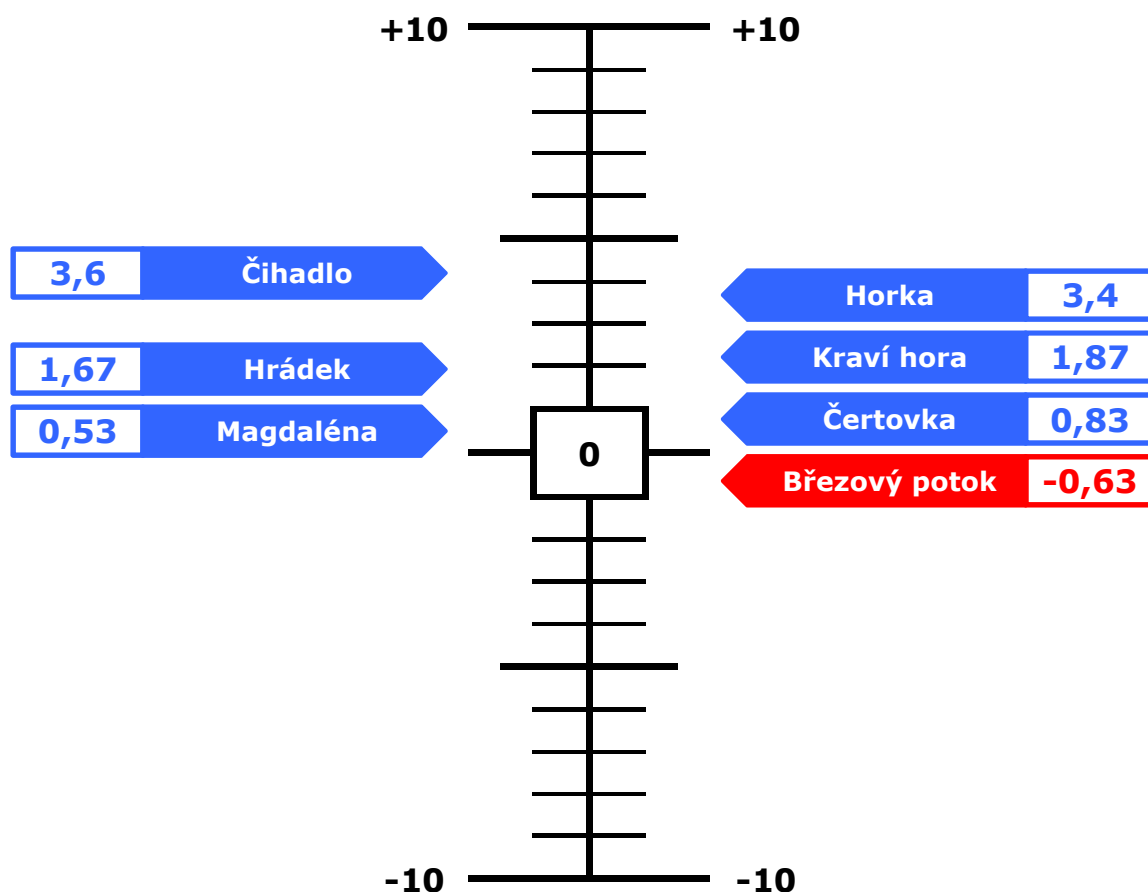
Hodnocení modernosti technologií (viz graf 29), které by byly použity při výstavbě úložiště, vyznívá podstatně lépe než vnímání potenciální bezpečnosti úložiště. Lze obecně hovořit o **značné důvěře v technologické zajištění projektu**. Kromě lokality Březový potok, kde důvěru v použití nejmodernějších technologií vyjádřilo celkem pouze 30 % dotázaných, je ve všech ostatních lokalitách o technologické vyspělosti projektu přesvědčena vždy nejméně polovina populace. Nejvíce to platí u lokalit Hrádek (75 %), Čihadlo (65 %), Kraví hora (68 %) a Horka (63 %).

V grafu rovněž zaujmou relativně velké procentuální podíly odpovědí na středním bodu škály a podíly odpovědí „neví“. Přesné posouzení technologického zajištění projektu část obyvatel chápe jako expertní záležitost, k níž si netroufají se vyjadřovat. Na druhou stranu je ale zřejmé, že obyvatelé **technologický aspekt stavby vnímají zřetelně pozitivněji** než její jiné aspekty. Komunikace projektu, která by se zaměřila na zajímavou prezentaci a zdůraznění jeho technologické pokročilosti a sofistikovanosti by mohla v komunikaci s veřejností sehrát pozitivní roli.

Sytě červená barva v grafu indikuje, že téměř ve všech lokalitách (výjimkou tvoří Magdaléna a Březový potok) jen **velmi malá část populace** projekt HÚ považuje za technologicky naprosto nmoderní.

5.5. Důvěra v SÚRAO

5.5.1. Souhrnné vyjádření: INDEX DŮVĚRY

Pozn.: **Index důvěry** je souhrnný ukazatel, který vzniká sloučením průměrných hodnot odpovědí na otázky DS.2 a DS.3 a projekcí výsledných hodnot za každou lokalitu na nuancovanější škálu -10 až + 10, kde -10 znamená nejmenší důvěru a +10 důvěru největší.

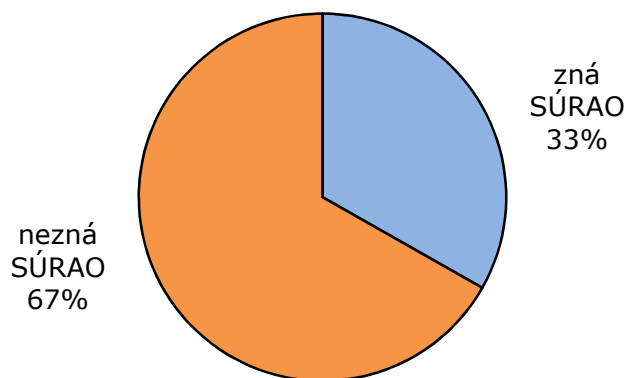
Sekce DŮVĚRA V SÚRAO – obecný závěr: Kromě lokality Březový potok převládá ve všech lokalitách důvěra v SÚRAO, nejsilnější je na Čihadle a v Horce.

5.5.2. Znalost SÚRAO

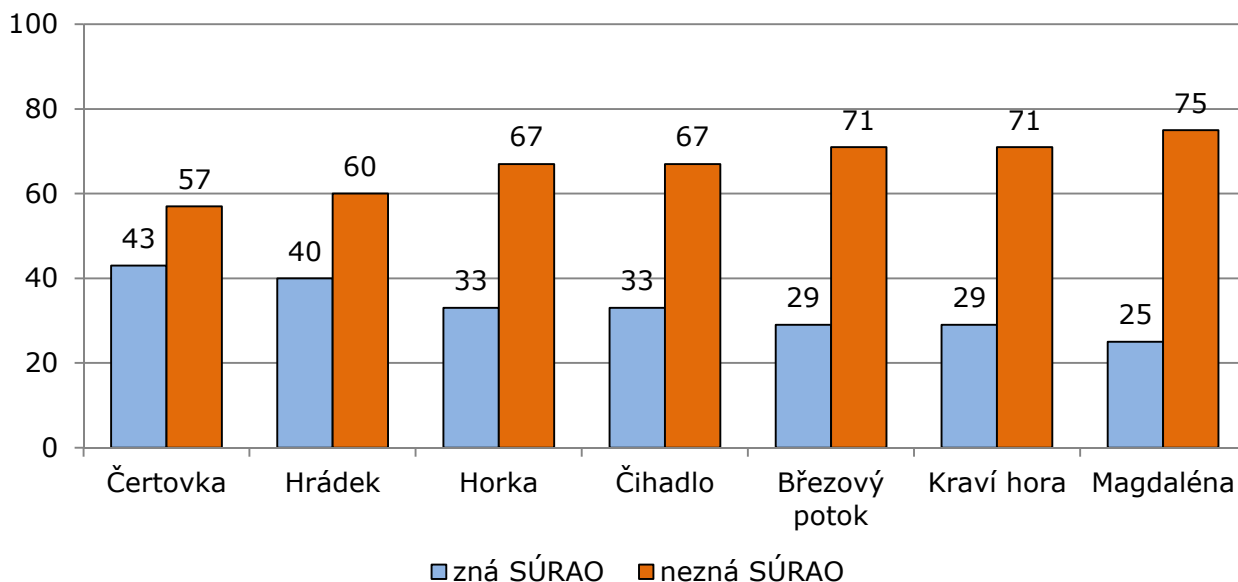
Podmínkou k tomu, aby respondent mohl vyjádřit míru důvěry v SÚRAO, je znalost této organizace. Položili jsme proto **filtrovací otázku**, zda respondent ví o tom, že činnost související s plánem výstavby hlubinného úložiště zajišťuje Správa úložišť radioaktivních odpadů. Dotazy týkající se důvěry v SÚRAO jsme pak položili jen těm, kdo se kvalifikovali kladným zodpovězením filtrovací otázky.

Graf 30. Znalost SÚRAO (za všechny lokality)¹⁹

Podíl v koláčovém grafu 30 ukazuje, jaká část obyvatel lokalit dohromady zná SÚRAO. Znalost se ovšem **liší v závislosti na lokalitě**.

Graf 31. Znalost SÚRAO (v %)

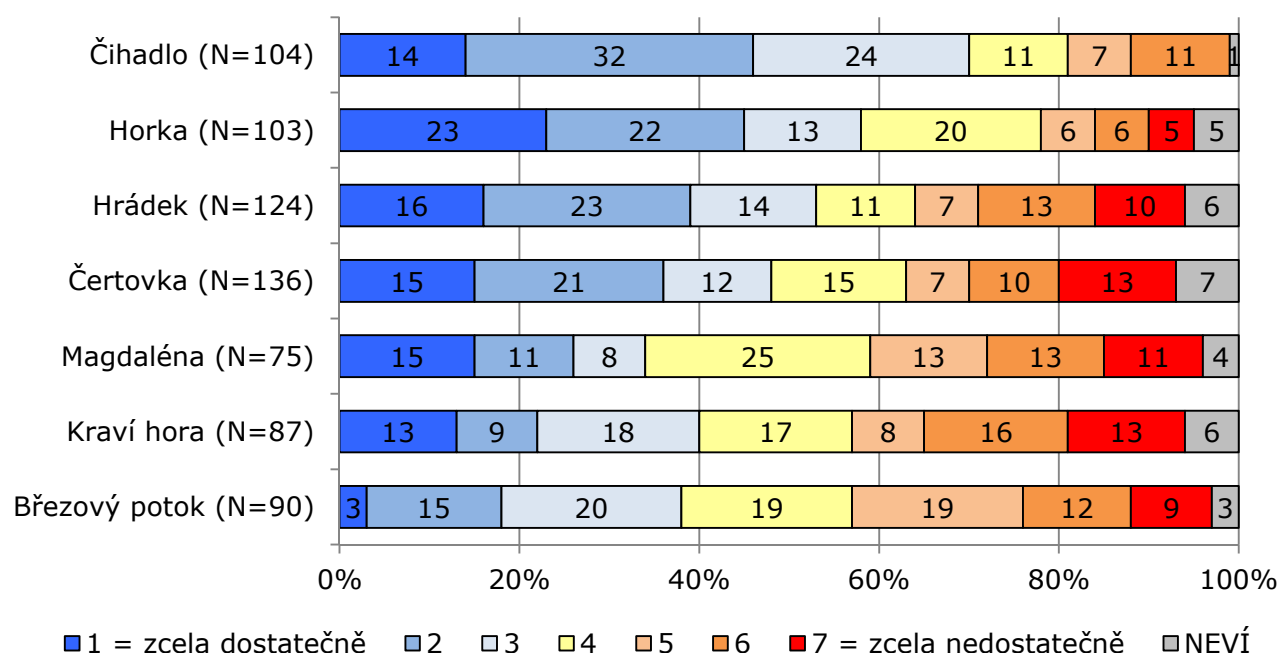
¹⁹ Znění otázky: „Činnost související s plánem výstavby hlubinného úložiště zajišťuje Správa úložišť radioaktivních odpadů, zkráceně SÚRAO. Znáte tuto organizaci?“ Varianty odpovědi: ano znáte; ne, neznáte.

Jak dokládá graf 31, SÚRAO zná ve všech lokalitách jen menšina obyvatel. V lokalitách Kraví hora, Čihadlo a Horka, kde má projekt HÚ relativně největší podporu (viz předcházející kapitoly detailní analýzy), zná SÚRAO kolem jedné třetiny populace (29 % až 33 %).

5.5.3. Dostatečnost informací ze strany SÚRAO

Otázka týkající se dostatečnosti informací byla položena pouze těm, kdo znají SÚRAO. Vzhledem k tomu, že SÚRAO zná menší část obyvatel v lokalitách, jedná se o menší vzorky populace. To vzhledem ke kvantitativní analýze dat znamená, že četnosti pro výpočet jsou nižší (jak je uvedeno v grafu 32 v závorce u každé lokality) a procentuální podíly je proto třeba interpretovat opatrně.

Graf 32. Dostatečnost informací o HÚ ze strany SÚRAO (tj, kdo znají SÚRAO)²⁰

Mínění, že množství informací ze strany SÚRAO je nedostatečné, je **ve všech lokalitách menšinové**. Častěji si lidé myslí, že informovanost je více či méně dostatečná, nebo odpovídali prostřednictvím střední kategorie (tj. ani dostatečná ani nedostatečná informovanost). Častější volbu této kategorie (zejm. v lokalitách Magdaléna, Horka, Březový potok, Kraví hora a Čertovka) lze interpretovat i tak, že lidé se ze strany SÚRAO cítí být základním způsobem informováni, ale zároveň mají potřebu **dalších informací**.

²⁰ Znění otázky: „Domníváte se, že SÚRAO informuje obyvatele vaší obce o problematice hlubinného úložiště dostatečně nebo nedostatečně?“ Varianty odpovědi: 1 = zcela dostatečně až 7 = zcela nedostatečně.

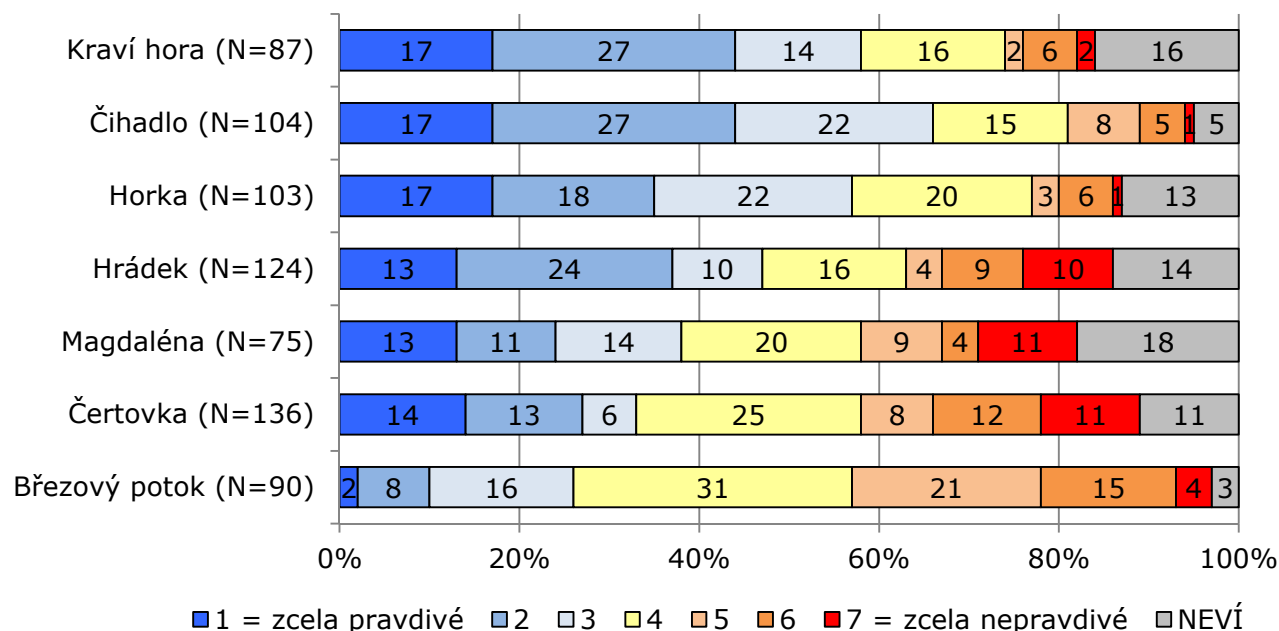
Největší informovanost jsme zaznamenali v lokalitách Čihadlo, kde celkem 70 % dotázaných uvedlo, že jsou dostatečně informováni, a Horka, kde stejný názor vyjádřilo 58 % dotázaných. Obě lokality se vyznačují relativně vyšší podporou projektu HÚ (viz předcházející sekce detailní analýzy). Překvapuje nicméně, že lokalita Kraví hora, kde jsme rovněž zaznamenali vyšší podporu HÚ, se objevuje až ve spodní části pořadí lokalit v grafu. 37 % dotázaných, kteří vyjádřili přesvědčení o nedostatečnosti informací o HÚ, indikuje, že v této lokalitě existuje **poptávka po dalších informacích**.

Nedostatek informací ovšem vnímají i dotázaní v jiných lokalitách, zejm. v Březovém potoce a na Magdaléně. Tady je při interpretaci třeba vzít v potaz také analýzu názoru obyvatel na pravdivost poskytovaných informací.

5.5.4. Pravdivost informací poskytovaných SÚRAO

Rovněž posouzení pravdivosti informací jsme zkoumali na zmenšeném vzorku. Kvalifikované vyjádření názoru zde do určité míry předpokládá, že respondent kromě znalosti SÚRAO učinil i určitou zkušenost, která mu umožňuje posuzovat, zda poskytované informace jsou pravdivé, či nepravdivé, což nemusí být ve všech případech splněno. Pak respondent většinou volí odpověď střední kategorií nebo odpověď „neví“.

Graf 33. Pravdivost informací o HÚ poskytovaných SÚRAO (ti, kdo znají SÚRAOU)²¹

²¹ Znění otázky: „Jsou podle Vás informace, které SÚRAO poskytuje obyvatelům vaší obce o problematice hlubinného úložiště, pravdivé nebo nepravdivé?“ Varianty odpovědi: 1 = zcela pravdivé až 7 = zcela nepravdivé.

Velmi **silnou důvěryhodnost** mají informace ze strany SÚRAO v lokalitách Kraví hora, Čihadlo a Horka, kde si jen minimum dotázaných myslí, že poskytované informace o HÚ jsou nepravdivé. I mezi dotázanými z lokalit Hrádek a Magdaléna je názor o nepravdivosti informací ve srovnání s opačným názorem menšinový. Skutečnost, že 10 % až 11 % respondentů v lokalitách Hrádek, Magdaléna a Čertovka uvedlo, že informace od SÚRAO jsou zcela nepravdivé, může naznačovat, že se tito lidé setkali s konkrétním údajem nebo vyjádřením, jež pokládají za nepřesné či lživé.

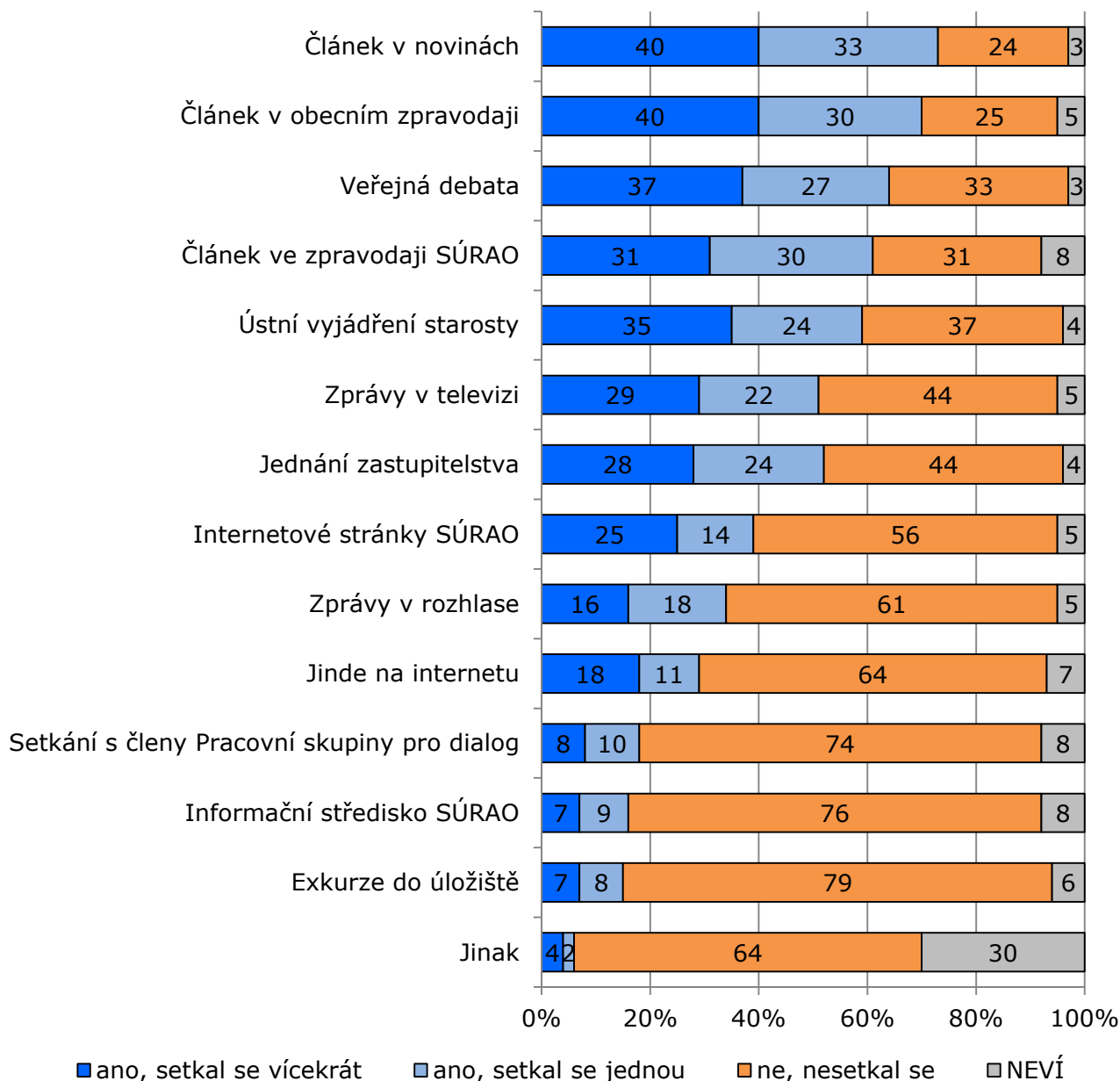
Dotázaní z lokality Čertovka (31 %) a zejména z lokality Březový potok (40 %) naproti tomu názor, že informace poskytnuté ze strany SÚRAO jsou nepravdivé, sdílí častěji. A to i přesto, že velký počet z nich - jak jsme viděli při analýze v 5.5.3 - zároveň uvádí, že informací o HÚ mají ze strany SÚRAO nedostatek. V případě lokality Březový potok se tak kombinuje nejsilnější přesvědčení o nedostatečnosti informací s nejsilnějším přesvědčením o jejich nepravdivosti. Tato situace ovšem nemusí odrážet jen objektivní skutečnost poskytnutých, neposkytnutých či nepravdivých informací, nýbrž může být i určitým **výrazem nechuti či odporu vůči diskuzi o HÚ**, na nějž jsme upozornili v předcházející analýze (viz 5.4.2). Samozřejmě je pak možné se zabývat tím, co je příčinou tohoto odporu samotného.

5.5.5. Zdroje informací o SÚRAO

Všech respondentů, kteří znají SÚRAO, jsme se rovněž zeptali, kde se s informacemi o SÚRAO setkali. Cílem otázky bylo diferencovat zdroje informací, z nichž respondenti vycházejí při formulaci důležitých názorů, a zjistit základní frekvenci využívání těchto zdrojů. Zajímaly nás fakticky využitá zdroje informací. Preferované způsoby komunikace byly zjišťovány samostatnou otázkou.

Jak ukazuje graf 34, lidé v lokalitách čerpají informace o SÚRAO **ze všech zdrojů**, avšak v **rozdílné míře**. Často je uváděno opakované využití zdroje. Kromě rozšířenějších zdrojů informací, jako jsou články v novinách a zpravodajích, veřejné debaty, jednání a vyjádření nebo internetové stránky SÚRAO, respondenti v nezanedbatelné míře uvádějí i takové zdroje informací, jako je televize (29 % opakovaně, 22 % jednou) a rozhlas (16 % opakovaně, 18 % jednou). Jiné internetové stránky než stránky SÚRAO slouží jako zdroj informací relativně méně často, jsou nicméně využívány. Někteří obyvatelé také uvádějí využití **specifických zdrojů informací souvisejících s aktivitami SÚRAO**: setkání s členy Pracovní skupiny pro dialog, Informační středisko SÚRAO či exkurze do úložiště. Ve srovnání s ostatními informačními kanály jsou ale tyto zdroje informací zatím využívány nejméně často.

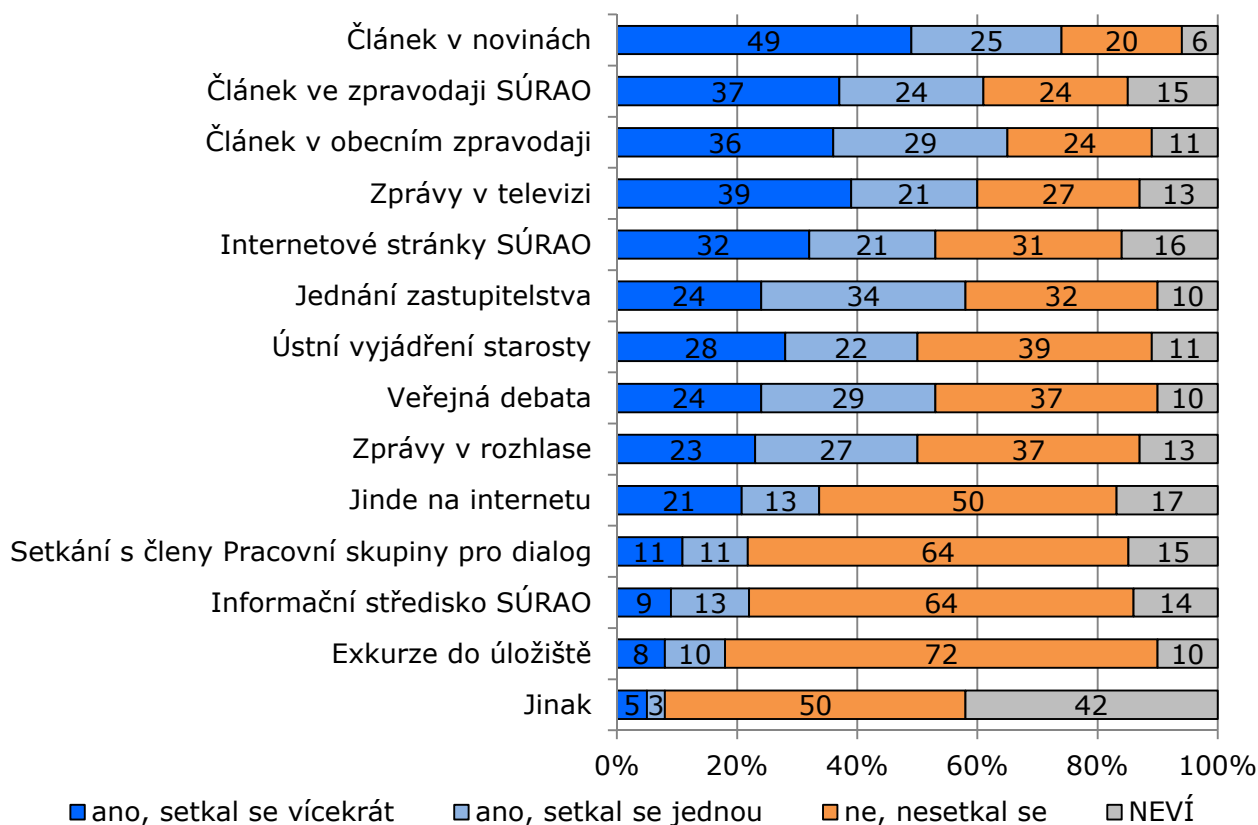
Graf 34. Zdroje informací o SÚRAO (ti, kdo znají SÚRAO za všechny lokality)²²

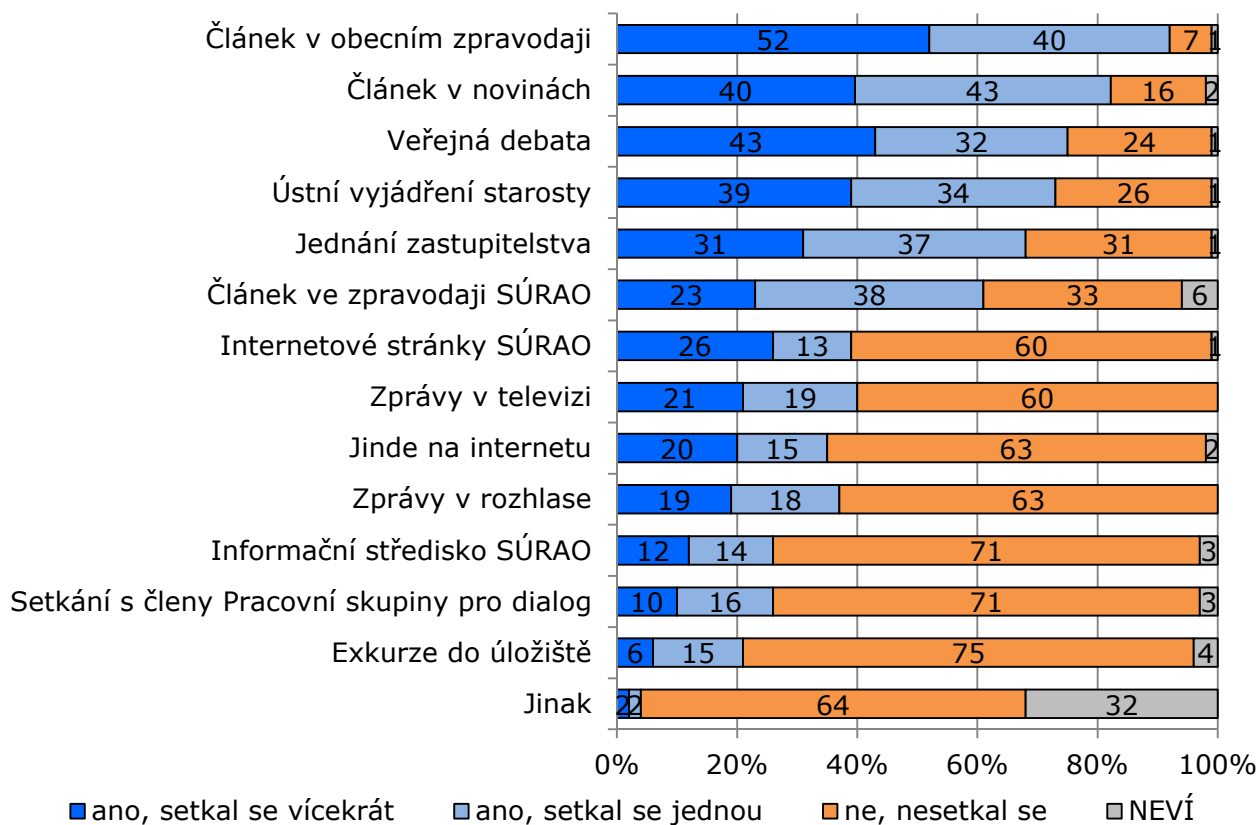
V následující části textu se opět zaměříme na zmapování situace v jednotlivých lokalitách. Jak u grafu 34, tak u následujících grafů, je přitom při četbě a interpretaci dat opět třeba vést v patrnosti, že jde o vzorek respondentů snížený o ty, kdo neznají SÚRAO. Procentuální podíly jsou proto vzhledem k nižším četnostem spíše orientační.

²² Znění otázky: „Setkal jste se s informacemi o SÚRAO následujícími způsoby? a) V článku v novinách, b) v článku v obecním zpravodaji, c) ve zpravodaji Zprávy ze Správy, vydávaným SÚRAO, d) v informačním středisku SÚRAO, e) při exkurzi do úložiště radioaktivních odpadů, f) při veřejné debatě, g) při setkání s členy Pracovní skupiny pro dialog, h) při jednání zastupitelstva, i) při ústním vyjádření starosty, j) ze zprávy v rozhlase, k) ze zprávy v televizi, l) na internetových stránkách SÚRAO, m) jinde na internetu, n) nějak jinak? Uveďte prosím jak: ...“ Varianty odpovědi: ano, setkal se vícekrát; ano, setkal se jednou; ne, nesetkal se.

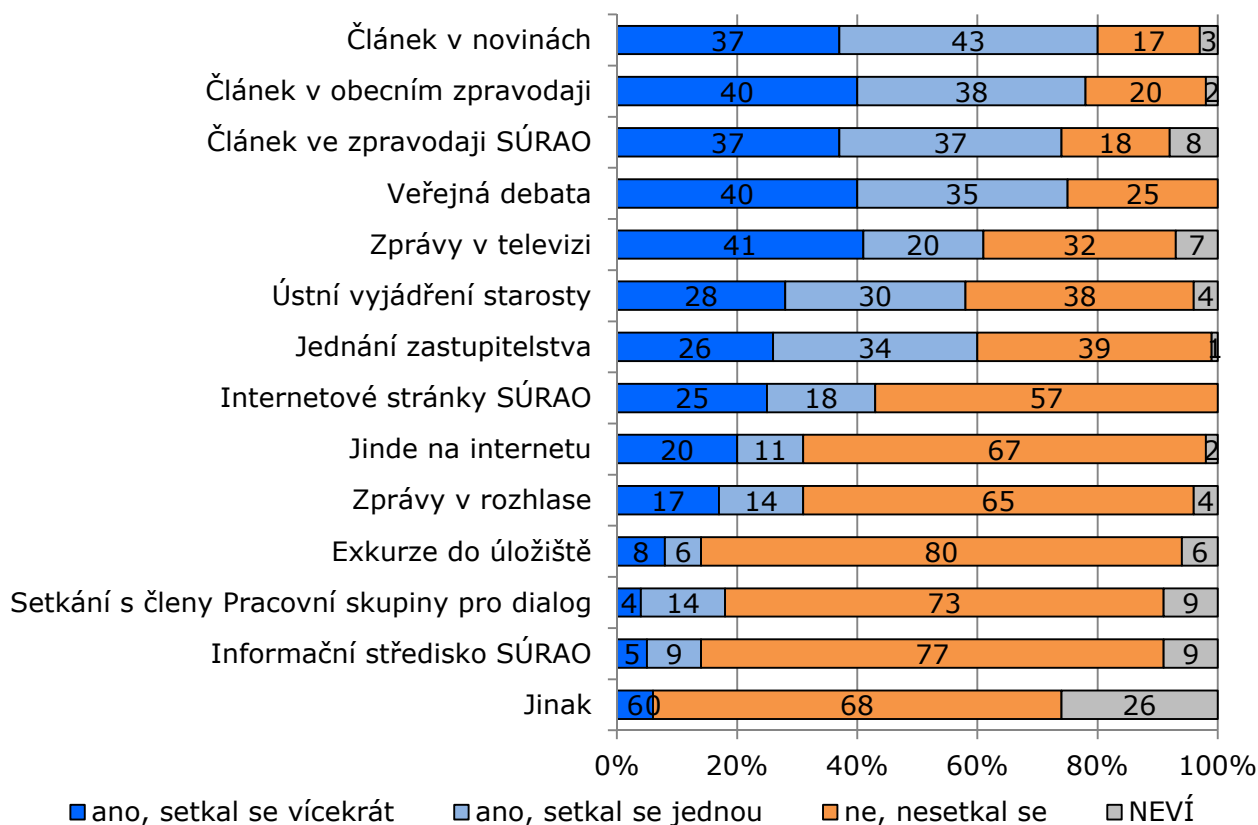
Graf 35. Zdroje informací o SÚRAO: Horka (ti, kdo znají SÚRAO)

Graf 36. Zdroje informací o SÚRAO: Čertovka (ti, kdo znají SÚRAO)

Graf 37. Zdroje informací o SÚRAO: Čihadlo (ti, kdo znají SÚRAO)

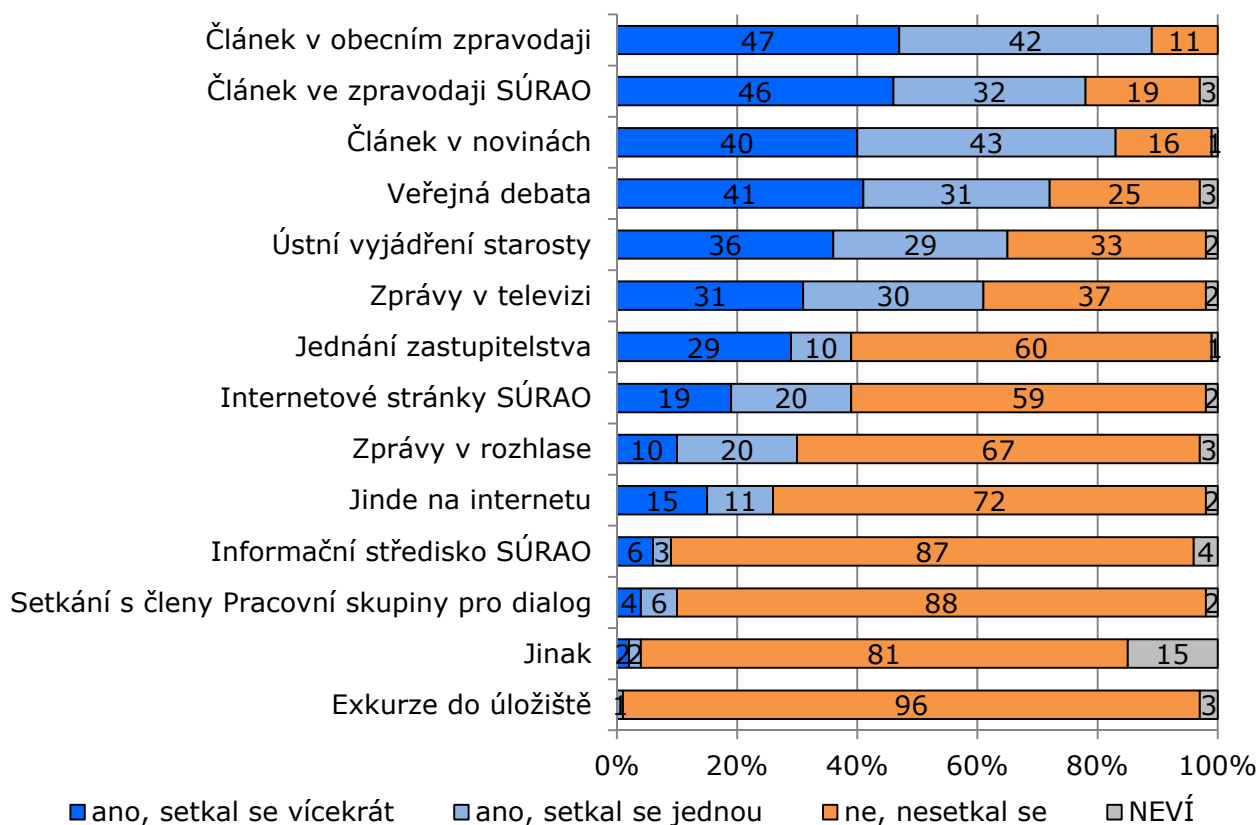
V lokalitě Horka obyvatelé zaznamenávali informace **rovnoměrněji z různých zdrojů**. Nejčastěji šlo o články, a to hlavně v novinách (74 %), dále pak ve zpravodaji SÚRAO (61 %), a v obecním zpravodaji (65 %), větší počet lidí ale zaznamenal i informaci v televizi (60 %).

V lokalitě Čertovka kromě článků sehrála patrně ve zprostředkování informací o SÚRAO důležitou roli také **veřejná setkání**. Mezi nejdůležitější zdroje informací se zde řadí veřejná debata (75 %), ústní vyjádření starosty (73 %) a jednání zastupitelstva (68 %). Informaci ve zpravodaji SÚRAO zaznamenalo 61 % dotázaných. Ostatní zdroje byly využívány zřetelně méně často, zaznamenáváme zde ale ze všech lokalit **nejvyšší využitost** Informačního střediska SÚRAO (26 %).

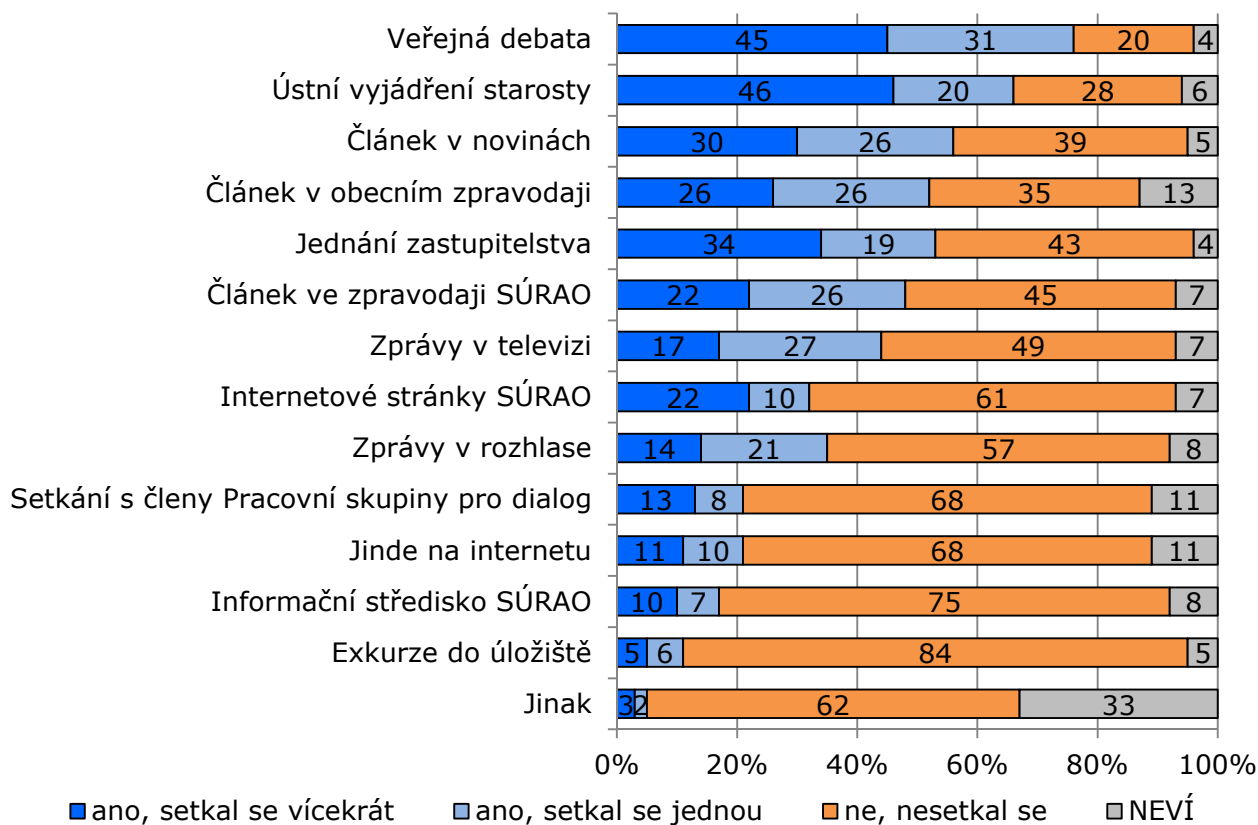
Na Čihadle přísun informací **relativně rovnoměrně** zabezpečují články v novinách (80 %), v obecním zpravodaji (78 %) a ve zpravodaji SÚRAO (74 %), podobně často byla jmenována také veřejná debata (75 %).

Kromě lokality Horka využívání internetových stránek SÚRAO zřetelně zaostává za využíváním článků a veřejných setkání či vyjádření. Ve všech třech lokalitách byla zaznamenána činnost Pracovní skupiny pro dialog, avšak **spíše okrajově**, uvádí ji 18% až 26 % dotázaných. Jak je vidět z dalších grafů, v ostatních lokalitách se tyto procentuální podíly ještě dále snižují až na hodnoty kolem 10 %.

Graf 38. Zdroje informací o SÚRAO: Březový potok (ti, kdo znají SÚRAO)

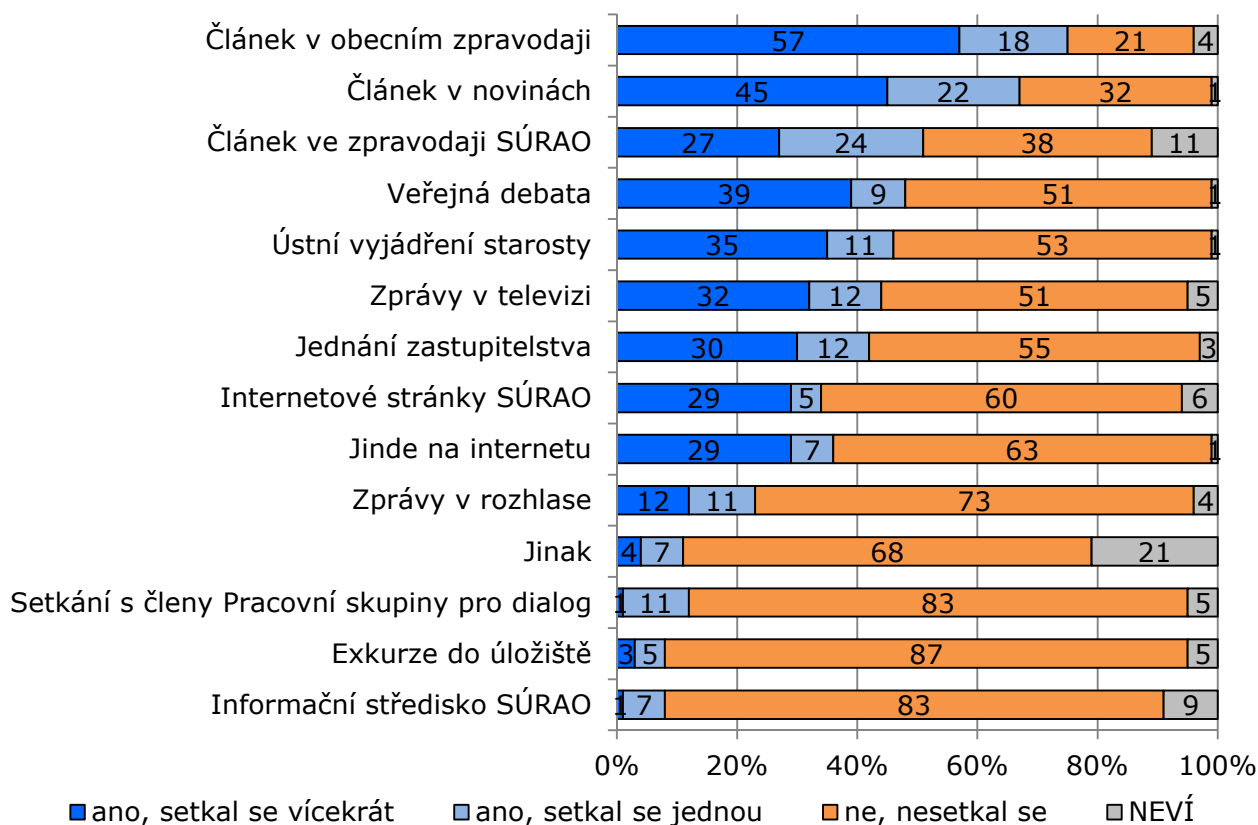

Graf 39. Zdroje informací o SÚRAO: Hrádek (ti, kdo znají SÚRAO)

Graf 40. Zdroje informací o SÚRAO: Magdaléna (ti, kdo znají SÚRAO)

V Březovém potoce zaznamenáváme výrazněji **diagonální distribuci** využitých zdrojů informací na čele s články. 9 z 10 dotázaných (89 %) zaznamenalo informaci v obecním zpravodaji. Jako důležité informační zdroje jsou uváděny také veřejná debata, ústní vyjádření starosty a zprávy v televizi.

V lokalitě Hrádek naproti tomu nejvíce lidí načerpalo informace z veřejných debat (76 %) a z ústního vyjádření starosty (66 %), v obou případech většinou opakovaně. Články v novinách (56 %) a v obecním zpravodaji (52 %) jsou jmenovány až v závěsu, následuje jednání zastupitelstva (53 %) a až pak články ve zpravodaji SÚRAO (48 %). **Méně využívány** jsou zde také internetové stránky SÚRAO (32 %) a internet vůbec.

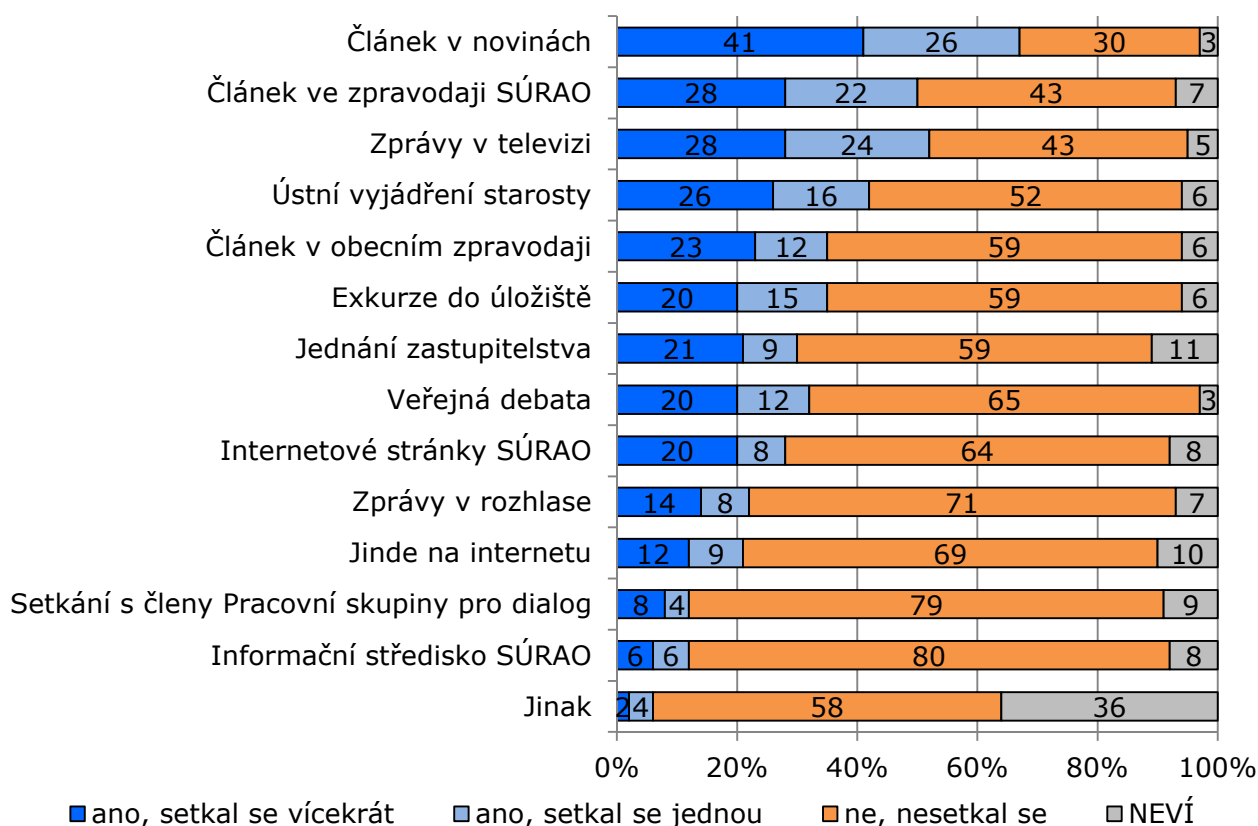
Na Magdaléně respondenti nejčastěji získávali informace v člancích, velmi často opakovaně, hlavně v obecním zpravodaji (75 %) a v novinách (67 %), s odstupem též ve zpravodaji SÚRAO (51 %). Proporčně častěji (celkem v 8 rozhovorech) byla jmenována alternativa odpovědi „jinak“, kde respondenti mimo jiné jako zdroj informací o SÚRAO uváděli odpovědi: „z materiálů sdružení Calla a sdružení Zachovalý kraj“, „kampaň ekologických aktivistů“, „kontaktoval jsem lidi, kteří tomu rozumí“.

Zejména působení občanských sdružení a aktivistů se může uplatňovat i v jiných lokalitách, ať už jde o známější subjekty (např. environmentální organizace typu Hnutí duha) nebo o

subjekty vázané na danou oblast či region. V aktuálním výzkumu jsme se tím, nakolik je diskuze o HÚ v lokalitách ovlivněna podobnými aktéry, samostatně nezabývali. Jde ale o **důležité téma**, které by mohlo být zahrnuto do některého z budoucích výzkumů. Občanská sdružení a aktivisté představují spolu s obecními zastupitelstvy nejdůležitější subjekty zprostředkovávající reflexi projektu HÚ obyvatelům v lokalitách.

Z grafů týkajících se zdrojů informací vyplývá rovněž zajímavý poznatek ohledně **vizuálních médií**. Stejně jako u předešlých lokalit jsou i v lokalitách Březový potok, Hrádek a Magdaléna vždy nejméně dvěma pětinami dotázaných jako zdroj informací o SÚRAO uváděny zprávy v televizi.

Graf 41. Zdroje informací o SÚRAO: Kraví hora (ti, kdo znají SÚRAO)

Lokalita Kraví hora, která byla jako poslední zařazena do seznamu lokalit vytipovaných pro zřízení HÚ, se vyznačuje **výrazně nejnižším počtem zaznamenaných informací** o SÚRAO. Už výše bylo konstatováno, že jde o lokalitu, kde je vnímána nedostatečnost informací (viz 5.5.3). Kromě četby článku v novinách (67 %), častěji opakované, se zde povědomí o SÚRAO dosud utvářelo hlavně na základě zpráv v televizi (52 %) a zpravodaje SÚRAO (50 %). Až nečekaně vysoký podíl dotázaných v této lokalitě na druhou stranu uvádí, že informace byly získány přímo **při exkurzi do úložiště** (35 %). Menší význam naproti tomu při získávání informací doposud měly veřejné debaty (32 %) a jednání zastupitelstva (30 %). Ve srovnání s

ostatními lokalitami je v Kraví hoře velmi slabá obeznámenost obyvatel s internetovými stránkami SÚRAO (28 %).

Tabulka 5. Průměrné skóry různých zdrojů informací v jednotlivých lokalitách

	Horka	Čertovka	Čihadlo	Březový potok	Hrádek	Magdaléna	Kraví hora
Článek v novinách	1,70	1,75	1,79	1,75	2,09	1,86	1,89
Článek v obecním zpravodaji	1,87	1,55	1,80	1,64	2,10	1,63	2,38
Článek ve zpravodaji SÚRAO	1,85	2,10	1,80	1,72	2,25	2,12	2,16
Inf. středisko SÚRAO	2,64	2,61	2,80	2,85	2,71	2,90	2,81
Exkurze do úložiště	2,72	2,71	2,77	2,99	2,83	2,89	2,42
Veřejná debata	2,14	1,81	1,85	1,83	1,74	2,12	2,47
Setkání s členy Pracovní skupiny pro dialog	2,63	2,64	2,77	2,85	2,61	2,86	2,78
Jednání zastupitelstva	2,09	2,00	2,13	2,31	2,10	2,26	2,43
Ústní vyjádření starosty	2,12	1,87	2,10	1,98	1,81	2,17	2,28
Zprávy v rozhlasu	2,16	2,45	2,52	2,59	2,46	2,64	2,61
Zprávy v televizi	1,87	2,39	1,91	2,06	2,35	2,20	2,16
Internetové stránky SÚRAO	1,99	2,34	2,31	2,41	2,43	2,32	2,48
Jinde na internetu	2,34	2,44	2,48	2,59	2,65	2,34	2,64
Jinak	2,78	2,90	2,84	2,92	2,87	2,81	2,87
Celkové průměry:	2,21	2,25	2,28	2,32	2,36	2,37	2,46

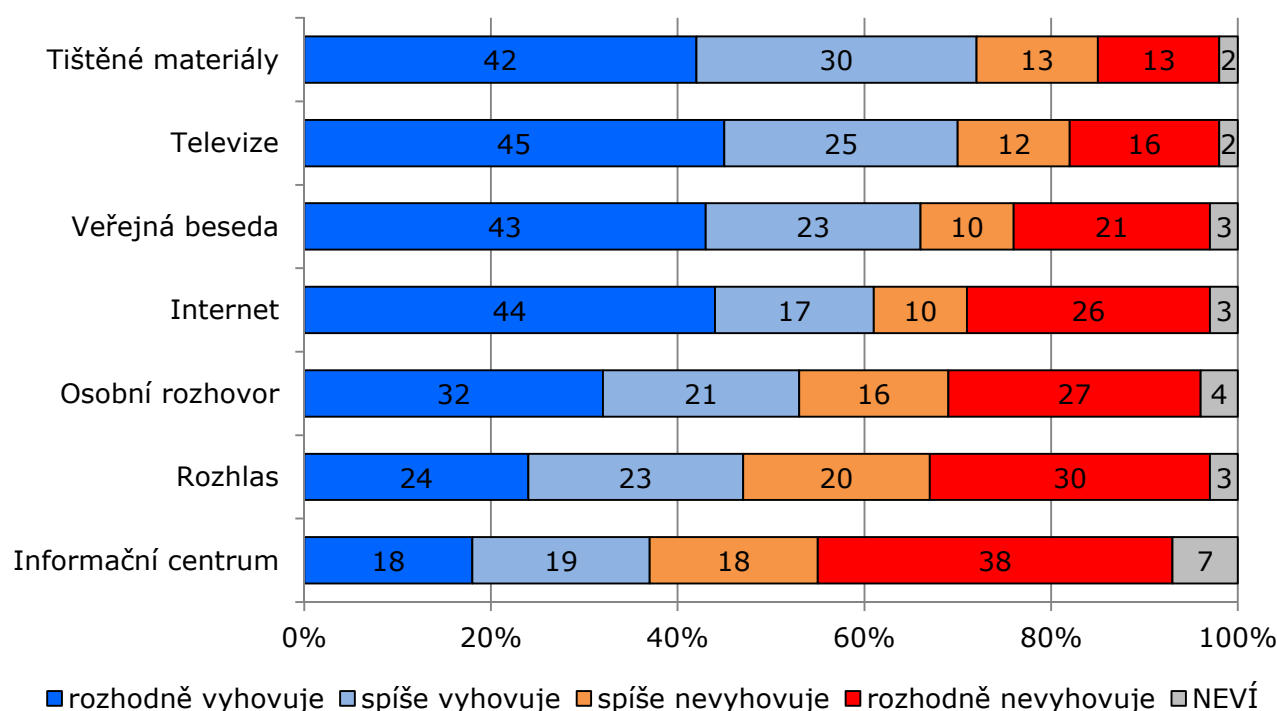
Pozn.: Tabulka obsahuje průměrné hodnoty skóru odpovědí na škále 1 až 3, kde 1 = ano, setkal se vícekrát, 2 = ano, setkal se jednou a 3 = ne, nesetkal se, odpovědi „neví“ do průměrů nejsou zahrnuty. (Tzn., že čím nižší je hodnota skóru, tím spíše se obyvatelé v lokalitě alespoň jednou nebo i vícekrát setkali s informací o SÚRAO; střední hodnota = 2 body.)

Tabulka 5 shrnuje **průměrné skóry** různých zdrojů informací za jednotlivé lokality včetně celkových průměrů, z nichž je patrná plynulá odstupňovanost souhrnných rozdílů mezi lokalitami, ale i určitý odstup Kraví hory.

5.5.6. Preferované způsoby komunikace

Kromě výzkumu toho, z jakých zdrojů obyvatelé lokalit fakticky čerpají informace o SÚRAO, jsme rovněž zjišťovali, jaké jsou upřednostňované způsoby komunikace, tentokrát už opět na celém reprezentativním vzorku populace. Získaná data tak mohou napomoci při rozhodování o budoucích komunikačních aktivitách.

Graf 42. Preferované způsoby komunikace (za všechny lokality)²³

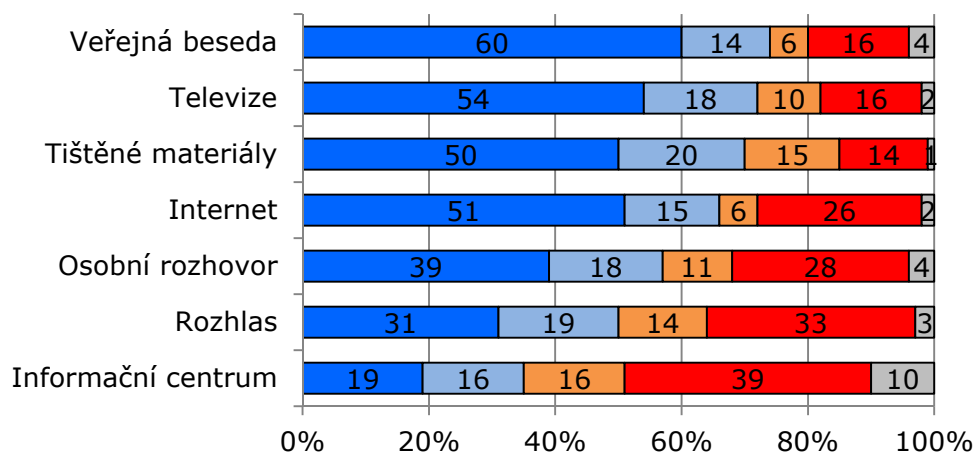
Jak je patrné z grafu 42, bereme-li všechny lokality dohromady, pak lidé o něco více preferují **pasivní způsoby komunikace**, které kladou menší požadavky na vyvíjenou aktivitu, tj. není třeba se nikam fyzicky přemísťovat, vyhledávat si aktivně informace apod. Tištěné materiály (72 %) a televize (70 %) celkově vyhovují více jak dvěma třetinám obyvatel lokalit. Obliba veřejných besed (66 %) a internetu (61 %) je ale také velmi vysoká. Za méně vhodné nástroje oslovení lidé pokládají rozhlas (47 %) a informační centra (37 %).

²³ Znění otázky: „Pokud by Vás zajímaly nějaké informace o hlubinném úložišti, vyhovují nebo nevyhovují Vám následující způsoby jejich získávání? a) tištěné materiály (letáky, zpravodaje, noviny, časopisy), b) internet, c) rozhlas, d) televize, e) osobní rozhovor, f) veřejná beseda, g) informační centrum.“ Varianty odpovědi: Rozhodně vyhovuje, spíše vyhovuje, spíše nevyhovuje, rozhodně nevyhovuje.

Lze vyslovit obecné zjištění, že **informační centra** jako taková sama o sobě pro obyvatele nejsou příliš atraktivní. Zajímavějšími by se mohla stát za předpokladu, že by byla posílena jejich atraktivnost nějakými dalšími prostředky (např. propojením s volnočasovými aktivitami, důrazem na technologie apod.).

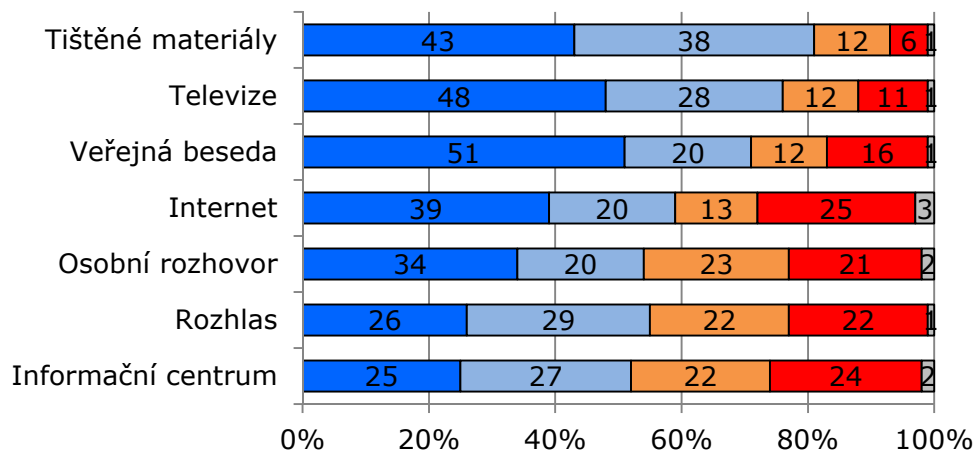
Obraťme nyní pozornost k analýze preferovaných způsobů komunikace v jednotlivých lokalitách.

Graf 43. Preferované způsoby komunikace: Kraví hora

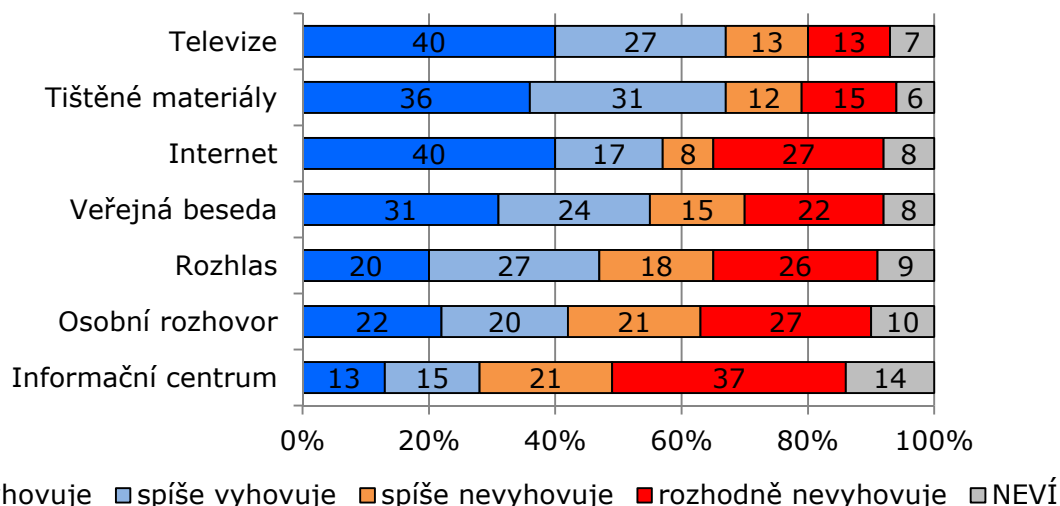
■ rozhodně vyhovuje ■ spíše vyhovuje ■ spíše nevyhovuje ■ rozhodně nevyhovuje ■ NEVÍ

Graf 44. Preferované způsoby komunikace: Čihadlo

■ rozhodně vyhovuje ■ spíše vyhovuje ■ spíše nevyhovuje ■ rozhodně nevyhovuje ■ NEVÍ

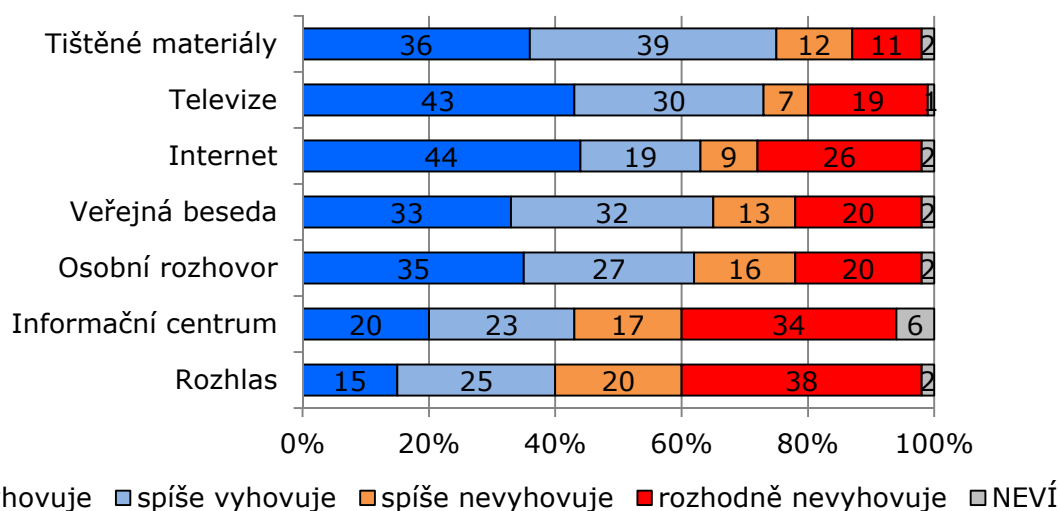
Graf 45. Preferované způsoby komunikace: Horka

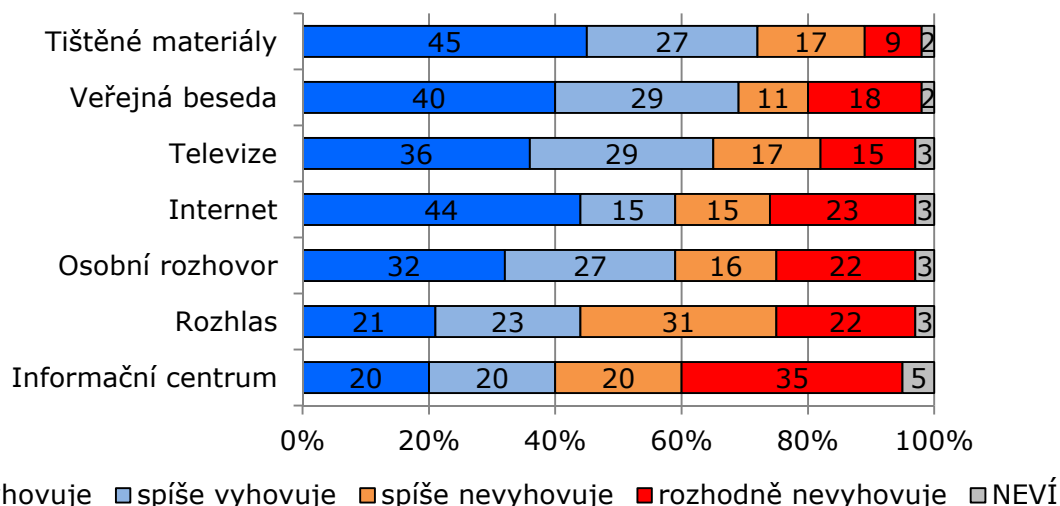
Grafy 43 až 45 se vztahují ke třem lokalitám, kde jsme zaznamenali relativně vyšší podporu projektu HÚ. Ve všech třech lokalitách jsou upřednostňovanými prostředky komunikace **tištěné materiály** a **televize**. V lokalitě Kraví hora má silnou pozici rovněž veřejná beseda (74 %, z toho 60 % varianta „rozhodně vyhovuje“). Internet je preferován často, ale mezi nejpreferovanější způsoby komunikace se neřadí. Rozhlas, osobní rozhovor a zejména informační centrum volí jako preferovaný způsob komunikace menší počet obyvatel (na Čihadle nicméně vůbec nejvíce lidí, 52 %, uvedlo, že jim vyhovuje komunikace prostřednictvím informačního centra).

Následující grafy se vztahují k lokalitám, kde byla podpora projektu HÚ o něco nižší.

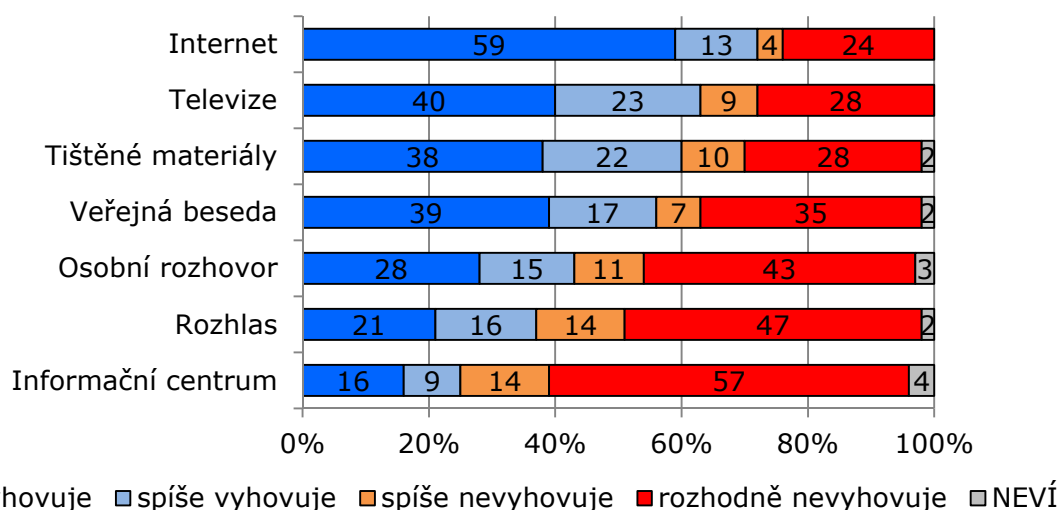
Graf 46. Preferované způsoby komunikace: Hrádek

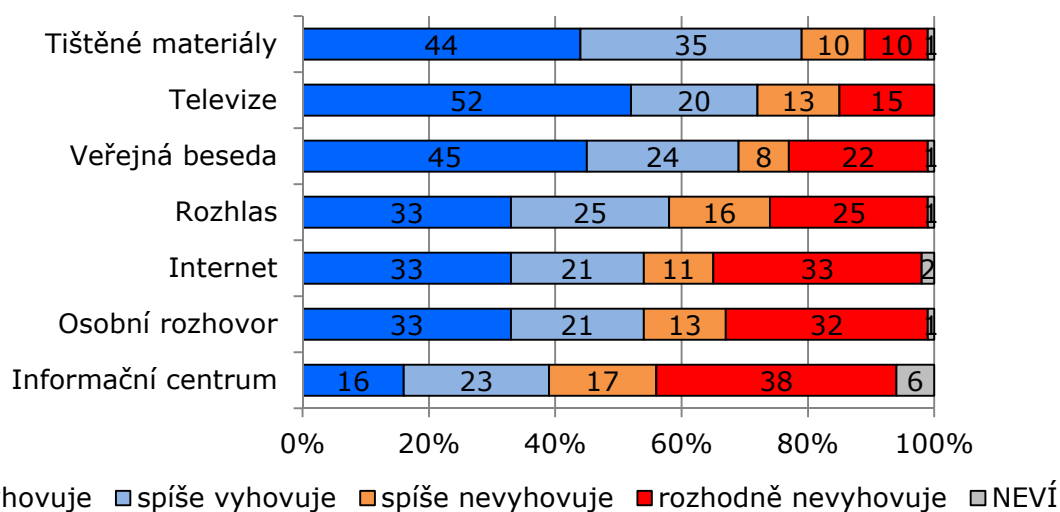
Graf 47. Preferované způsoby komunikace: Čertovka

Graf 48. Preferované způsoby komunikace: Magdaléna

Graf 49. Preferované způsoby komunikace: Březový potok

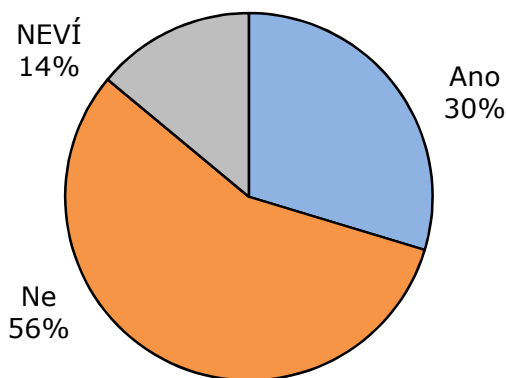
Vidíme, že i v ostatních lokalitách je situace většinou podobná (viz grafy 46 až 49). Mezi tištěné materiály a televizi proniká jako upřednostňovaný způsob komunikace rovněž veřejná beseda (zejm. na Čertovce, ale i v Březovém potoce). Nejvíce vybočuje lokalita Magdaléna, kde je jako zřetelně nejoblíbenější komunikační prostředek uváděn internet (72 %, z toho 59 % varianta „rozhodně vyhovuje“). V Březovém potoce se oproti ostatním lokalitám těší relativně nejlepšímu postavení rozhlas (58 %).

5.5.7. Četba a hodnocení zpravodaje SÚRAO

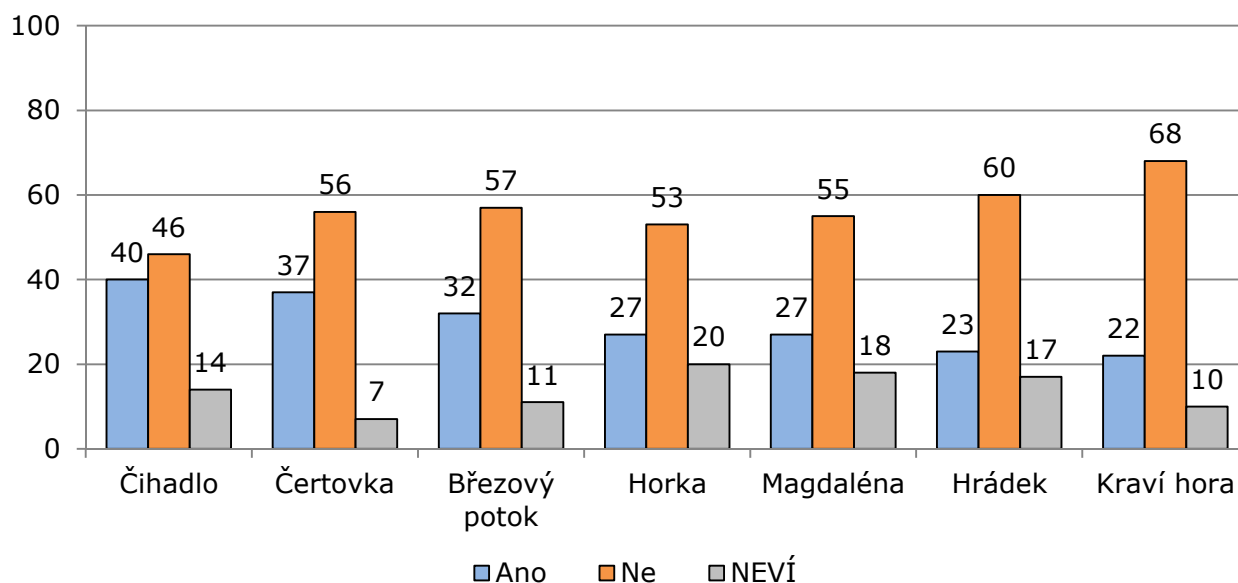
Samostatně jsme sledovali, zda obyvatelé obdrželi zpravodaj SÚRAO Zprávy ze Správy, zda jej četli a zda se jim líbil. Graf 50 shrnuje, kolik lidí ve všech lokalitách dohromady obdrželo poštou zpravodaj SÚRAO.

Graf 50. Obdržel/a jste poštou zpravodaj Zprávy ze Správy? (za všechny lokality)²⁴

Celkově více jak polovina dotázaných (56 %) uvádí, že zpravodaj neobdržela, část neví, obdržení zpravodaje poštou potvrdilo 30 % respondentů. V některých domácnostech nicméně poštu může vybírat více lidí. Pak je možné, že i mezi těmi, kdo uvedli, že časopis neobdrželi, existuje určitá skupina těch, kdo pouze nezaznamenali, že zpravodaj byl poštou doručen.

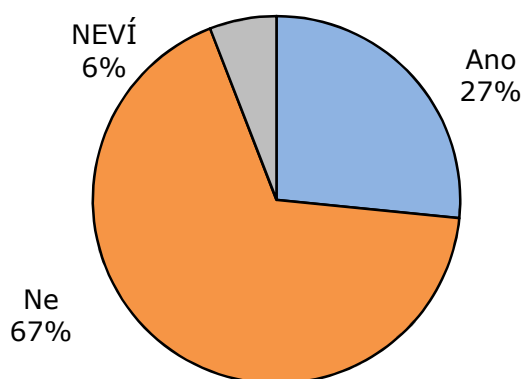
Graf 51. Obdržel/a jste poštou zpravodaj Zprávy ze Správy? (v %)

²⁴ Znění otázky: „Obdržel jste poštou tištěný zpravodaj Zprávy ze Správy, který vydává SÚRAO?“ Varianty odpovědi: ano, ne.

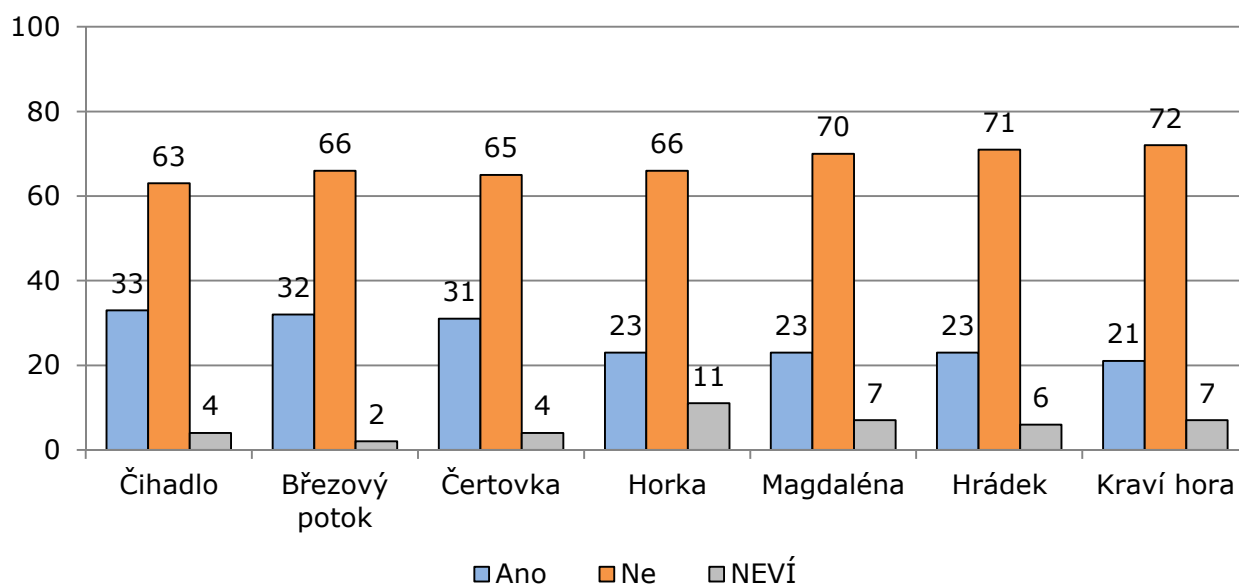
Jak je zřejmé z grafu 51, mezi lokalitami existují rozdíly v množství osob, jež zpravodaj obdržely. Ve všech lokalitách **většina dotázaných tvrdí, že zpravodaj neobdržela**. Nejmarkantnější je rozdíl v hodnotách v Kraví hoře, kde zhruba dvě třetiny obyvatel (68 %) doručení zpravodaje nepotvrzují, a jen zhruba jedna pětina ano (22 %). To konvenuje s vyjádřením o nedostatečné informovanosti v lokalitě, na něž jsme narazili (viz 5.5.3).

Graf 52. Četl/a jste zpravodaj Zprávy ze Správy? (za všechny lokality)²⁵

Zpravodaj SÚRAO četla celkově asi čtvrtina obyvatel. V drtivé většině (94 %) jsou to lidé, kteří jej obdrželi poštou.

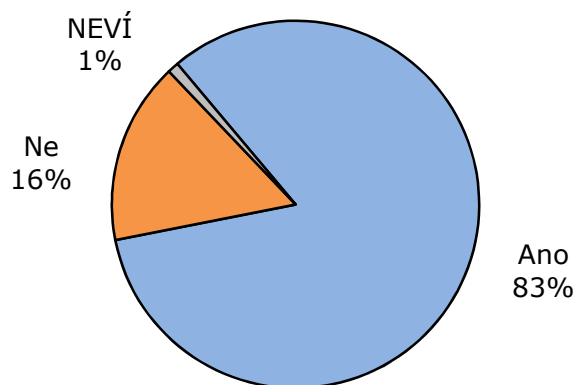
Graf 53. Četl/a jste zpravodaj Zprávy ze Správy? (v %)

²⁵ Znění otázky: „Četl jste tento zpravodaj?“ Varianty odpovědi: ano, ne.

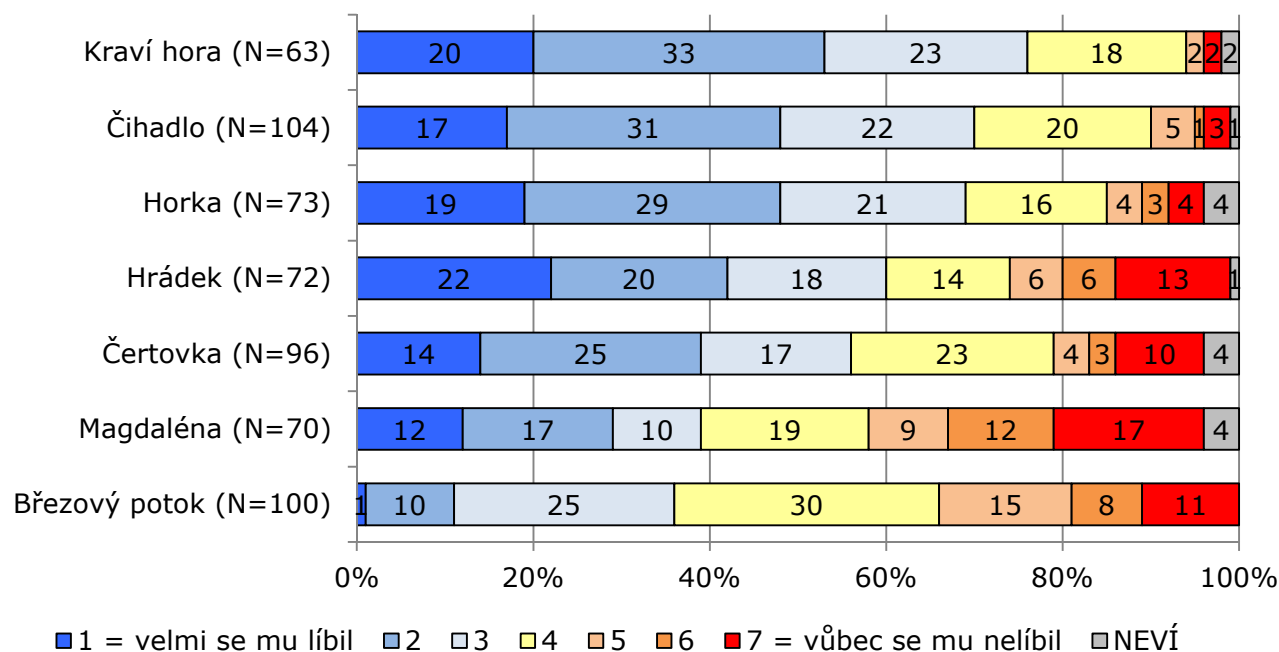
Jak je patrné, pořadí lokalit v grafu 53 z větší části kopíruje pořadí lokalit v grafu 51, tj. četba zpravodaje se odvíjí od toho, nakolik s ním lidé v lokalitách přišli do styku.

Graf 54. Četl/a jste zpravodaj Zprávy ze Správy? (za všechny lokality: pouze ti, kdo uvedli, že obdrželi zpravodaj)

Z grafu 54 je zřejmé, že z těch, kdo zpravodaj Zprávy ze Správy obdrželi, jej **naprostá většina** zhruba čtyř pětín (83 %) také četla. Respondentů, kteří odpověděli, že zpravodaj četli, jsme se zeptali, nakolik se jim líbil nebo nelíbil. Dohromady jsme se tak zeptali zmenšeného vzorku 578 respondentů.

Graf 55. Líbil se Vám zpravodaj Zprávy ze Správy (pouze ti, kdo četli zpravodaj) ²⁶

²⁶ Znění otázky: „Líbil se Vám nebo nelíbil zpravodaj Zprávy ze Správy?“ Varianty odpovědi: 1 = velmi se mu líbil až 7 = vůbec se mu nelíbil.

Zpravodaj Zprávy ze Správy byl celkově obyvateli **přijat spíše pozitivně**. Pokud bychom celkový dojem z četby zpravodaje přenesly na škálu -10 až +10, již v této zprávě používáme, dostaly bychom za všechny lokality dohromady mírně nadprůměrnou hodnotu 2,30 bodu.

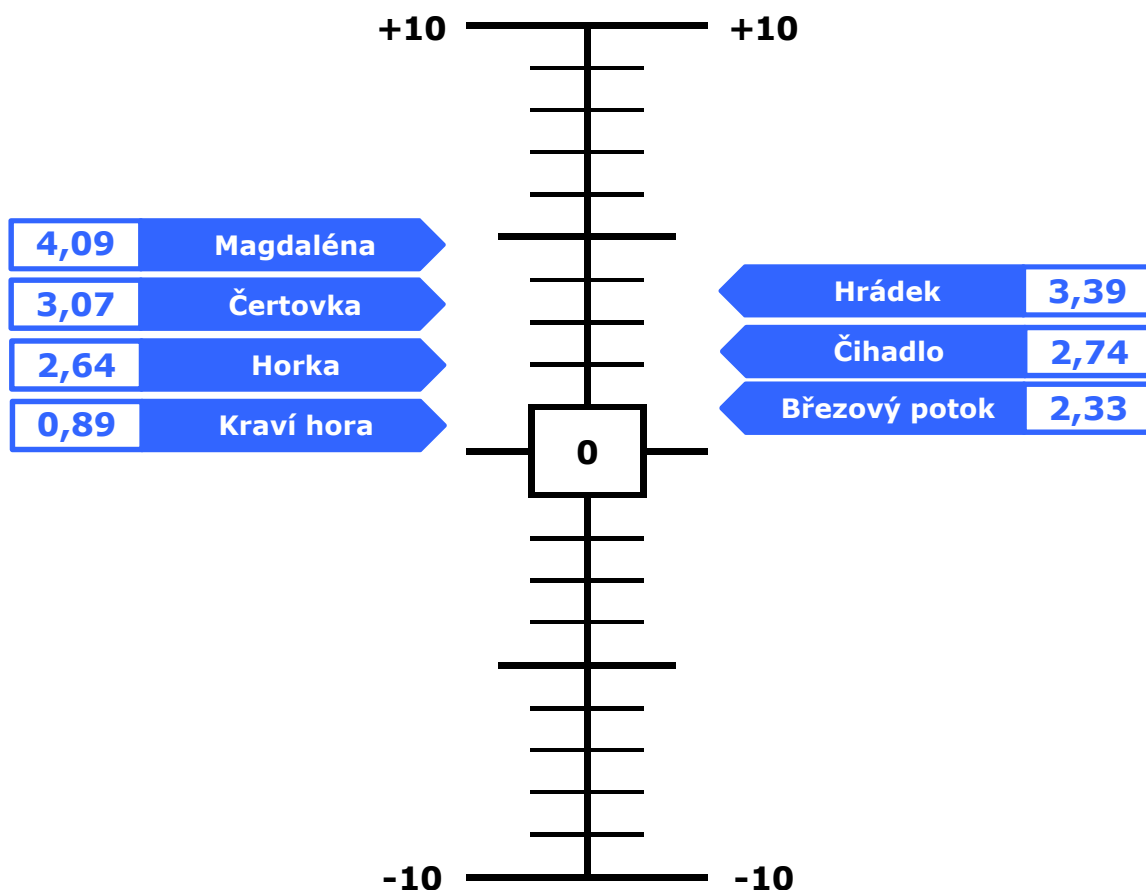
Graf 55 shrnuje hodnocení zpravodaje SÚRAO v různých lokalitách. Velmi vysoký je podíl těch, jimž se zpravodaj více či méně líbil, v lokalitách Kraví hora (76 %), Čihadlo (70 %) a Horka (69 %), kde také jen minimum obyvatel uvedlo, že by se jim časopis nelíbil a **jako alternativu volili spíše střední odpověď** (tj. ani líbil ani nelíbil). Střední odpověď kompenzovala negativní odpovědi také v ostatních lokalitách, v Březovém potoce její procentuální podíl dosáhl dokonce 30 %. I v této lokalitě, která je, jak jsme si povšimli, tak výrazně orientována proti projektu HÚ, tedy zpravodaj celkově není vnímán negativně.

Konstatovali jsme (viz 5.5.6), že tištěná média spolu s televizí v očích obyvatel představují nejpreferovanější způsoby komunikace. Data ve shodě s tím nasvědčují, že zpravodaj Zprávy ze Správy **představuje vhodný nástroj** pro komunikaci informací o aktivitách SÚRAO směrem k cílovým skupinám.

5.6. Zapojení do diskuze o HÚ

5.6.1. Souhrnné vyjádření: INDEXY ZAPOJENÍ

Index zapojení lokality

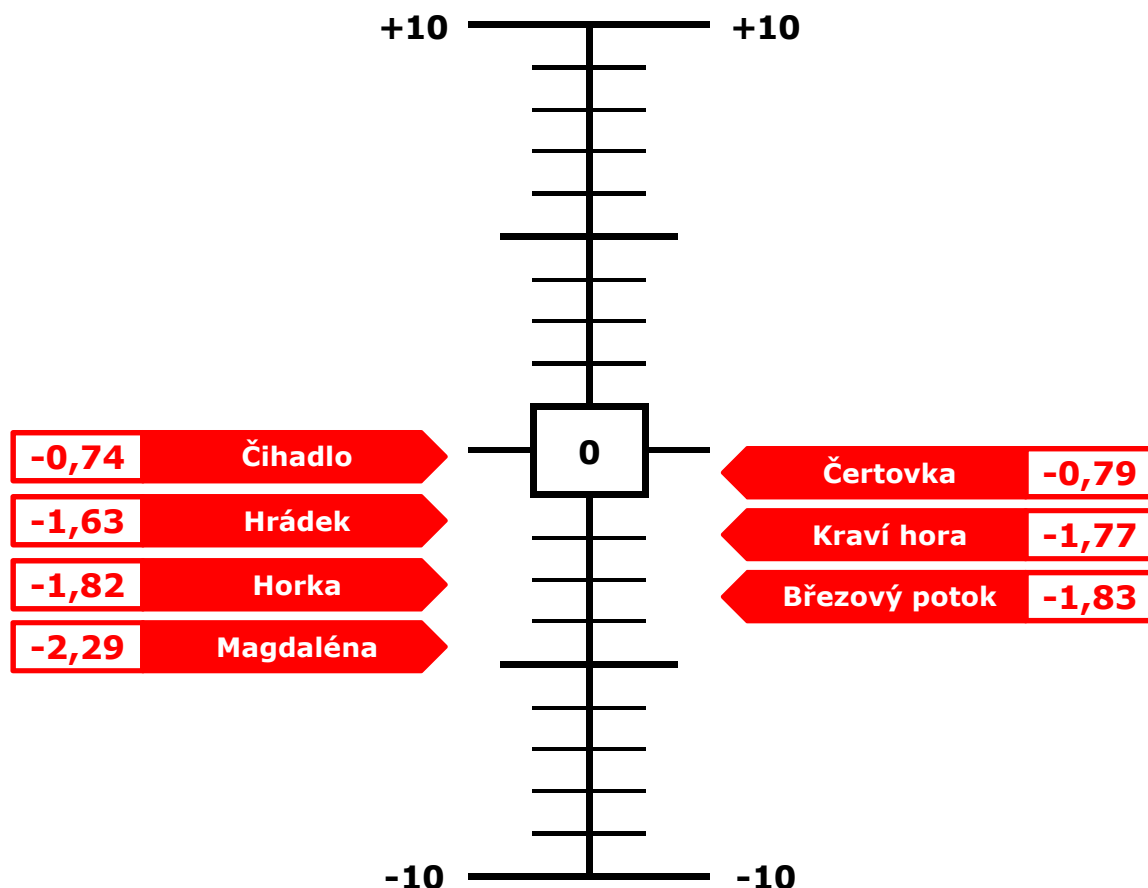
Pozn.: **Index zapojení lokality** je souhrnný ukazatel, který vzniká sloučením průměrných hodnot odpovědí na otázky ZAP.2 až ZAP.4 a projekcí výsledných hodnot za každou lokalitu na nuancovanější škálu -10 až +10, kde -10 znamená nejnižší míru zapojení a +10 nejvyšší míru zapojení.

V samostatném souboru otázek jsme zkoumali, jak obyvatelé v lokalitách **hodnotí do-
savadní průběh projednávání otázek spojených s HÚ** a nakolik se **osobně zapojují do
diskuze o HÚ**. Vzhledem k hodnocení projednávání HÚ jsme sledovali, jak respondenti vnímají
vztahy mezi těmi, kdo na tomto projednávání participují. Zajímá nás názor na: a) prostor da-
ný státem pro zapojení obce do jednání, b) zapojení obce do jednání se státními institucemi, c)
prostor k diskusi daný obecním zastupitelstvem občanům, d) zapojení občanů do diskuze. Na

základě odpovědí na tyto otázky (podrobněji viz 5.6.2 – 5.6.5) byl konstruován **index zapojení lokality**.

Na rozdíl od indexu zapojení lokality je **index zapojení obyvatel** konstruován na základě otázek zjišťujících zájem respondenta o problematiku HÚ, toho, nakolik se sám zapojuje do diskuze o HÚ a toho, jak často o HÚ hovoří s ostatními obyvateli.

Index zapojení obyvatel

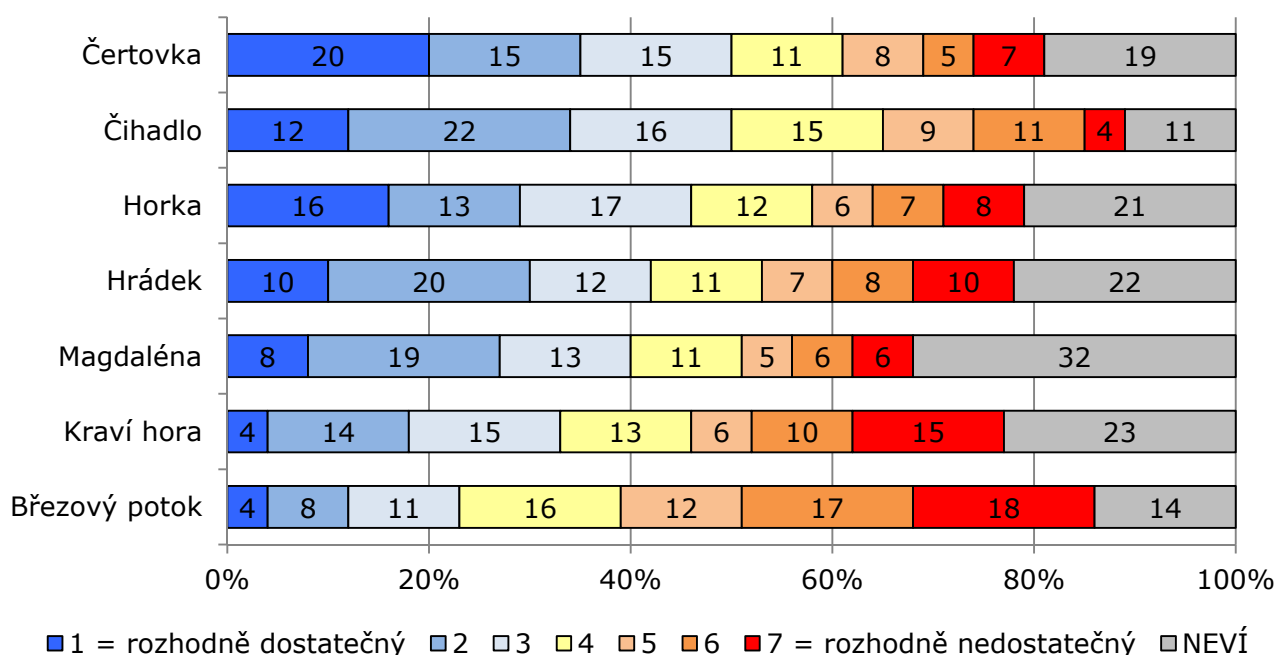
Pozn.: **Index zapojení obyvatel** je souhrnný ukazatel, který vzniká sloučením průměrných hodnot odpovědí na otázky ZAJ.1 a ZAP.1 až ZAP.4 a projekcí výsledných hodnot za každou lokalitu na nuancovanější škálu -10 až + 10, kde -10 znamená nejnižší míru zapojení obyvatel a +10 nejvyšší míru zapojení.

Sekce ZAPOJENÍ DO DISKUZE O HÚ – obecný závěr: Obyvatelé všech lokalit vnímají zapojení svých obcí do projednávání otázek spojených s HÚ v převažující míře jako vysoké. Nejdále jsou v tomto ohledu lokality Magdaléna, Hrádek a Čertovka. Sami obyvatelé se naopak do projednávání otázek spojených s HÚ ve všech lokalitách zapojují podprůměrně.

5.6.2. Prostor pro zapojení daný státem obci

Otázka na prostor, který státní instituce poskytují obcím pro zapojení do projednávání otázek spojených s HÚ, se týká **vztahu státu a obce**, konkrétně pak toho, jak občané vnímají **nastavení širších, vnějších podmínek** debaty o HÚ ze strany státu, jež obce samy nemohou ovlivnit. Jak je zřejmé z grafu 56, v hodnocení role státu mezi lokalitami nacházíme značné rozdíly.

Graf 56. Prostor pro zapojení daný státem obci²⁷

V grafu 56 je na první pohled velmi markantní skutečnost, že ve většině lokalit (Horka, Magdaléna, Hrádek, Kraví hora) je nejčteněji zastoupenou variantou odpovědi varianta „neví“. To lze interpretovat tak, že řada obyvatel má o roli státu v procesu diskuze o HÚ pouze povšechné informace a nedokáže ji posoudit. Zároveň to ale znamená, že role státu v diskuzi o HÚ dosud **nebyla směrem k obyvatelům komunikována** natolik, aby jí rozuměli a utvořili si vlastní názor.

Lokalitami, kde je prostor daný státem pro zapojení obce převažujícím způsobem vnímán jako dostatečný, jsou Čertovka (50 %), Horka (46 %) a Čihadlo (50 %). Protichůdný názor zde zastává maximálně asi čtvrtina populace. Na Hrádku (42 %) a na Magdaléně (40 %) je pozitivní vnímání role státu nižší, přičemž výsledky pro Magdalénu jsou poznamenány téměř

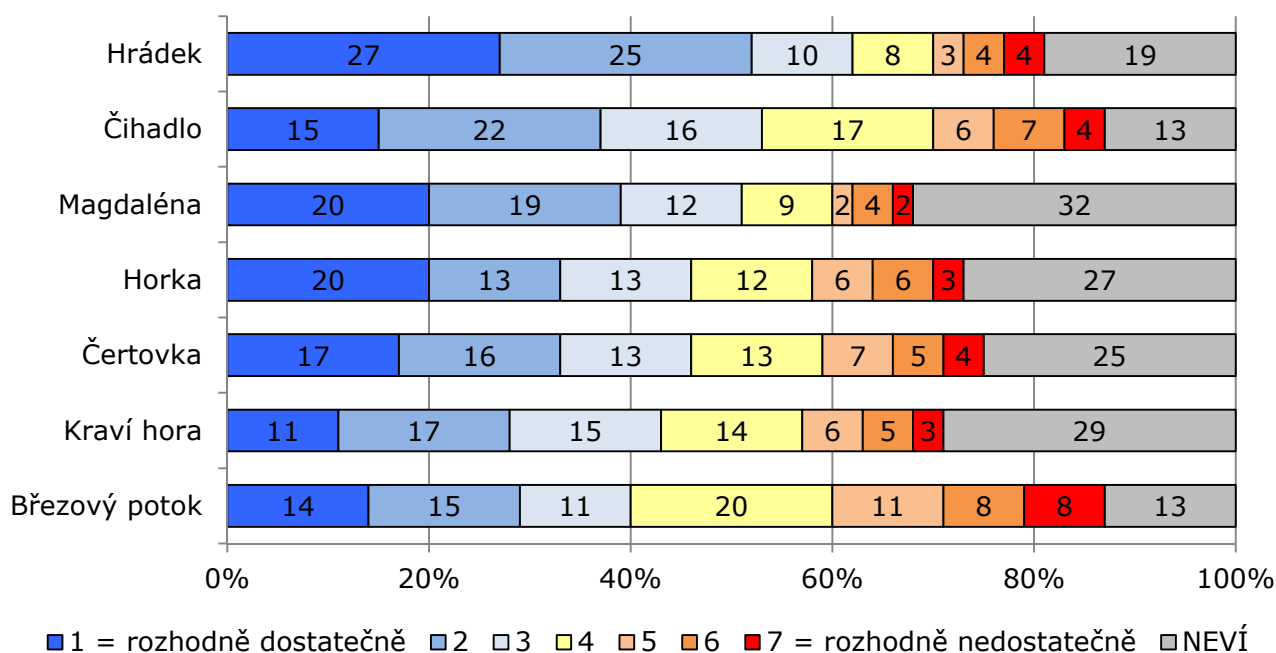
²⁷ Znění otázky: „Podle Vašeho mínění, dávají státní instituce vaší obci dostatečný nebo nedostatečný prostor k tomu, aby se zapojila do projednávání otázek spojených s hlubinným úložištěm?“ Varianty odpovědi: 1 = rozhodně dostatečný až 7 = rozhodně nedostatečný.

třetinovým podílem (32 %) odpovědí „neví“. V lokalitě Kraví hora, jež je z hlediska názoru obyvatel na HÚ velmi perspektivní, jsme obdrželi téměř třetinu odpovědí (31 %) od lidí, kteří jsou více či méně přesvědčeni, že prostor daný státem pro diskuzi o HÚ není dostatečný. V Březovém potoce pak podíl těchto lidí roste téměř na polovinu (47 %), zatímco podíl těch, kdo prostor daný státem pokládají za dostatečný, nepřesahuje čtvrtinu populace (23 %).

5.6.3. Zapojení obce do jednání se státními institucemi

Do jisté míry překvapuje, že ještě větší počet obyvatel, než tomu bylo při hodnocení prostoru daného pro diskuzi o HÚ státem, volí odpověď „neví“ při hodnocení zapojení obecního zastupitelstva do jednání se státními institucemi (viz graf 57). Svědčí to o tom, že obyvatelé o počínání zastupitelstva při jednání se státními institucemi **často nejsou informováni** natolik, aby dokázali posoudit, zda je dostatečné, nebo nedostatečné. Je pochopitelně otázkou, **proč tomu tak je?** Jde jen o opominutí zařadit toto téma např. do obecních zpravodajů či jiných prostředků komunikace mezi zastupiteli a obyvateli? Nebo se některé obecní úřady snaží tomuto tématu při komunikaci s občany raději vyhýbat? Je nepravděpodobné, že by sami obyvatelé neměli zájem dostávat informace o postupu zastupitelstva při jednání se státními institucemi.

Graf 57. *Zapojuje se obecní zastupitelstvo do jednání se státními institucemi dostatečně?*²⁸

²⁸ Znění otázky: „A naopak, zapojuje se vaše obecní zastupitelstvo do jednání se státními institucemi o těchto otázkách podle Vás dostatečně nebo nedostatečně?“ Varianty odpovědi: 1 = rozhodně dostatečně až 7 = rozhodně nedostatečně.

Největší procentuální podíly odpovědi „neví“ - na úrovni čtvrtiny až třetiny populace - jsme zaznamenali zvláště v lokalitách Magdaléna, Kraví hora, Horka a Čertovka. Jinak ovšem ve všech lokalitách **převažuje přesvědčení o dostatečnosti zapojení** obce do jednání, nejvíce na Hrádku (62 %), nejméně v Březovém potoku (40 %). Názor o nedostatečnosti zapojení obce do jednání se státem je, s výjimkou lokality Březový potok (27 %), značně ořezán ve prospěch alternativních kategorií odpovědi. Zvláště v lokalitách Čihadlo a Březový potok vystupují do popředí rovněž vysoké četnosti odpovědí střední kategorií (tj. ani dostatečný ani nedostatečný), které mohou zčásti suplovat kategorii „neví“.

Ze srovnání grafu 56 a grafu 57 vyplývá, že ve většině lokalit občané zapojení obce do jednání se státními institucemi hodnotí zřetelně lépe než to, jaký prostor stát dává pro zapojení obce do projednávání otázek spojených s HÚ. Rozdíly shrnuje tabulka 6.

Tabulka 6. Srovnání podílu odpovědí považujících daný atribut za dostatečný

	Hrádek	Březový potok	Čihadlo	Magdaléna	Kraví hora	Horka	Čertovka
Prostor daný státem obci	42 %	23 %	40 %	40 %	33 %	46 %	50 %
Zapojení obce do jednání se státem	62 %	40 %	53 %	51 %	43 %	46 %	46 %
Rozdíl v procentních bodech	+20	+17	+13	+11	+10	0	-4

Pozn.: Do uvedených procentuálních podílů jsou zahrnuty odpovědi 1, 2 a 3 na sedmibodové škále, tj. odpovědi indikující dostatečnost.

U lokalit s pozitivním rozdílem procentních bodů lze hovořit o tom, že v debatě o HÚ jsou zde státní instituce vnímány více jako faktor, jenž **zapojení obce omezuje nebo i brání**, zatímco obecní zastupitelstva jsou více vnímána jako ti, kdo **vyvíjejí snahu o zapojení**. Role státu je zde tedy hodnocena o něco hůře než aktivita zastupitelů.

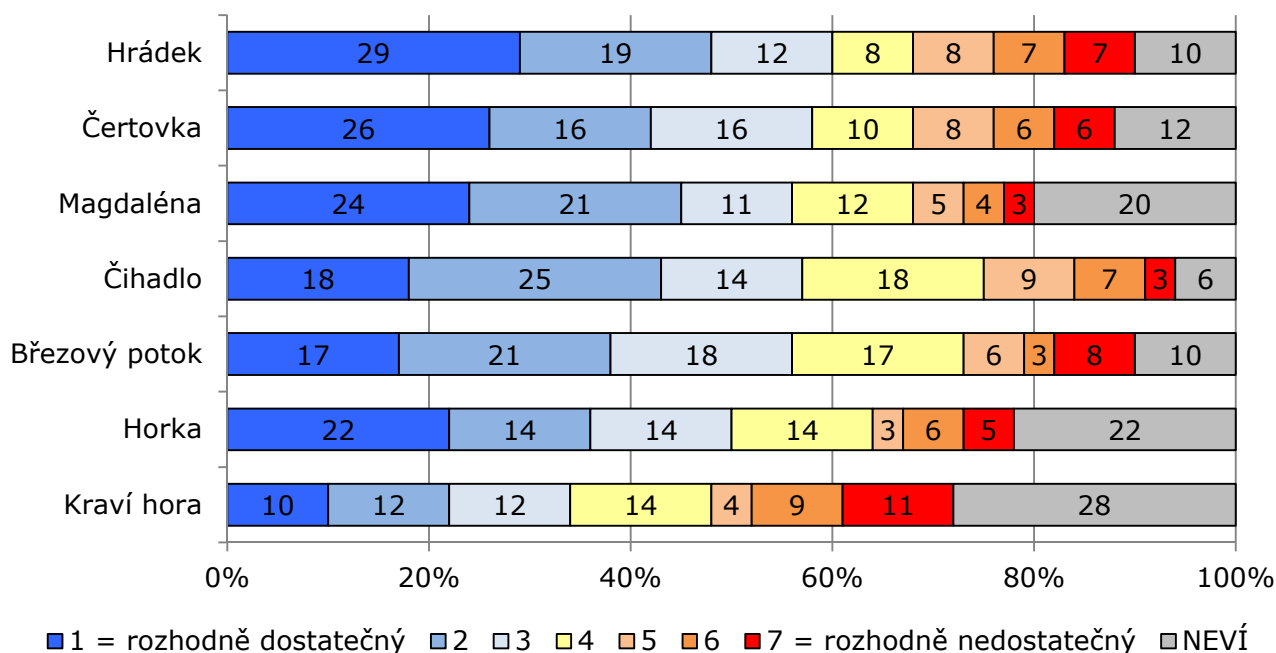
5.6.4. Prostor pro diskuzi daný obecním zastupitelstvem občanům

Oproti předchozím dvěma otázkám (5.6.2 a 5.6.3), kdy jsme sledovali vztah obce a státu, se nyní zaměříme na **vztah obce a občanů**. Nejprve nás bude zajímat, jak obyvatelé hodnotí podmínky, které zastupitelstvo vytváří pro diskuzi o projektu HÚ na obecní úrovni.

Jak ukazuje graf 58, ve všech lokalitách kromě Kraví hory je nejsilněji zastoupen názor, že prostor pro diskuzi o HÚ, který obec dává občanům, je **více či méně dostatečný**. Zastává jej vždy nejméně zhruba polovina obyvatel. Všude také nacházíme určitou skupinu obyvatel bez vyhraněného názoru (tj. ani dostatečný ani nedostatečný prostor). Přesvědčení o tom, že

prostor vytvářený obcí pro diskuzi o HÚ je nedostatečný, je naproti tomu ve všech lokalitách nízké (celkově nejvyšší v Hrádku, 22 %, a v Kraví hoře, 24 %).

Graf 58. Prostor pro diskuzi daný obecním zastupitelstvem občanům²⁹

Celkově můžeme konstatovat, že občané aktivitu, již vyvíjejí obecní zastupitelstva za účelem diskutovat o problematice HÚ, **vnímají jednoznačně příznivě**. Této informaci lze rozumět i tak, že se občané ve značné míře identifikují s postupy zastupitelstev ve svých obcích. Na druhou stranu ovšem přesně nevíme, jakou roli zastupitelstva v různých lokalitách směrem k občanům sehrávají, tj. v zásadě, zda posilují postoje pro projekt HÚ, nebo naopak postoje proti němu. Provedená analýza poskytuje určitou nepřímou podporu pro předpoklad, že na obecní úrovni jsou zastupitelstva silní hráči, kteří svými názory a stylem prezentace projektu HÚ dokáží ovlivňovat, možná i formovat postoje občanů. Podrobněji nám ale sebraná data význam zastupitelstev pro vytváření názorů na HÚ neumožňují analyzovat.

Výjimku z provedené interpretace představuje lokalita Kraví hora, kde je nejčetnější odpověď „neví“ (28 %), a i pokud bychom dali tuto variantu odpovědi stranou, je mezi zbývajících názory převaha přesvědčení o tom, že prostor daný obcí občanům je dostatečný (34 %), výrazně menší než je tomu v jiných lokalitách. K interpretaci zvláštní situace v lokalitě Kraví hora se vztahuje analytická poznámka z následující kapitoly 5.6.5. I mimo lokalitu Kraví hora

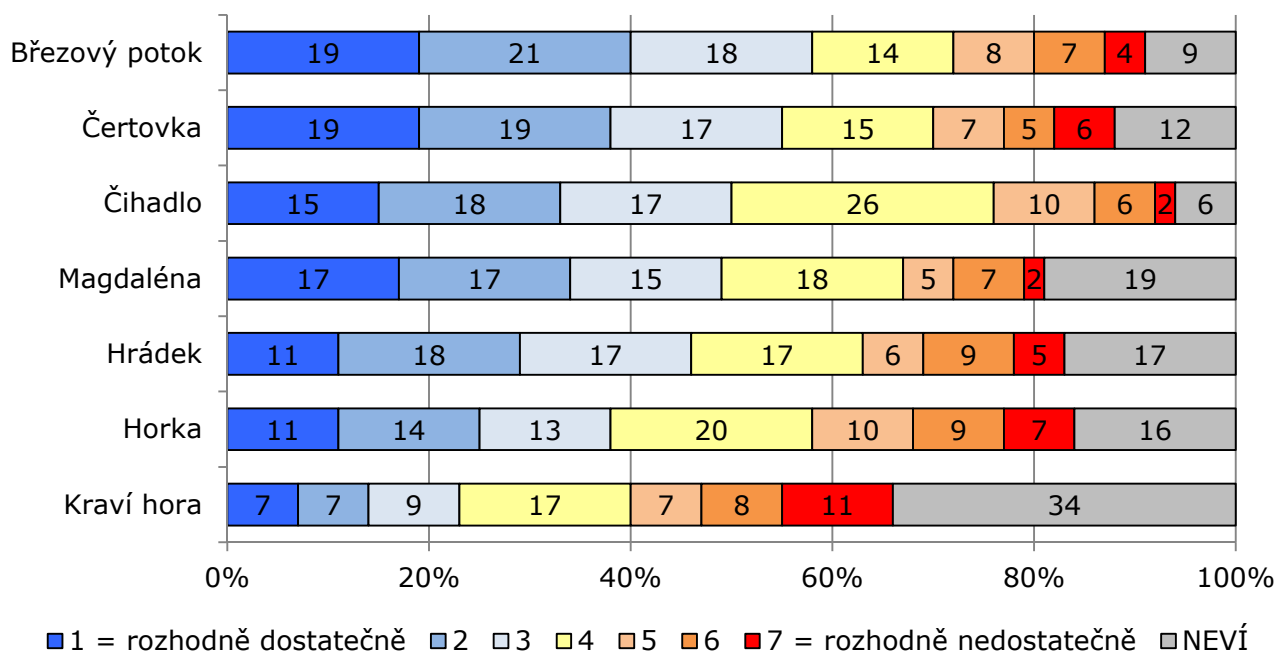
²⁹ Znění otázky: „Dává vaše obecní zastupitelstvo ostatním občanům obce dostatečný nebo nedostatečný prostor diskutovat o hlubinném úložišti?“ Varianty odpovědi: 1 = rozhodně dostatečný až 7 = rozhodně nedostatečný.

ovšem v grafu zaznamenáváme zvýšený výskyt odpovědí „neví“, přestože je nižší než u předchozích otázek (viz 5.6.2 a 5.6.3).

5.6.5. Zapojení občanů obce do diskuze

Z druhé strany se lze zabývat tím, do jaké míry se podle mínění respondentů občané sami zapojují do diskuze o HÚ.

Graf 59. *Zapojují se občané obce do diskuze dostatečně?*³⁰

Z grafu 59 vyplývá, že přesvědčení o tom, že **zapojení občanů do diskuze o HÚ je dostatečné**, existuje zejména na Magdaléně, v Březovém potoku a na Čertovce, kde je více či méně zastává asi polovina populace a protikladný názor je jasně menšinový. Mírně slabší (46 %), ale stále jednoznačné, je přesvědčení o dostatečném zapojení občanů do diskuze také v Hrádku. Na Čihadle nacházíme skupinu zhruba čtvrtiny populace bez vyhraněného názoru (26 % odpovědí střední kategorií). V Horce vyznívá převaha „modrého“ názoru méně jednoznačně (38 %). Lokalita Kraví hora je jedinou lokalitou, kde názor o dostatečném zapojení občanů do diskuze o HÚ nemá převahu.

³⁰ Znění otázky: „A zapojují se podle Vás běžní obyvatelé vaší obce do této diskuze dostatečně nebo nedostatečně?“ Varianty odpovědi: 1 = rozhodně dostatečně až 7 = rozhodně nedostatečně.

V Kraví hoře kromě toho také nacházíme výrazně nejvyšší podíl odpovědí „neví“. Při interpretaci dat lze v této souvislosti vzít do úvahy fakt, že jde o lokalitu vytipovanou jako místo pro zřízení HÚ později než ostatní lokality. Nejnižší hodnocení dostatečnosti a vysoký podíl odpovědi „neví“, které zaznamenáváme v grafech 58 a 59, mohou odrážet skutečnost, že ani zastupitelé ani občané se ještě plně **neadaptovali na novou situaci**, kdy je třeba o projektu HÚ veřejně hovořit.

I při analýze vztahu mezi obcí a občany je přínosné provést srovnání obou uvedených grafů. Stejně jako tabulka 6 se také tabulka 7 zaměřuje na stanovení rozdílů v celkovém podílu odpovědí indikujících dostatečnost.

Tabulka 7. Srovnání podílu odpovědí považujících daný atribut za dostatečný

	Hrádek	Horka	Kraví hora	Čihadlo	Magdaléna	Čertovka	Březový potok
Prostor daný obcí občanům	60 %	50 %	34 %	57 %	56 %	58 %	56 %
Zapojení občanů do diskuze	46 %	38 %	23 %	50 %	49 %	55 %	58 %
Rozdíl v procentních bodech	-14	-12	-11	-7	-7	-3	+2

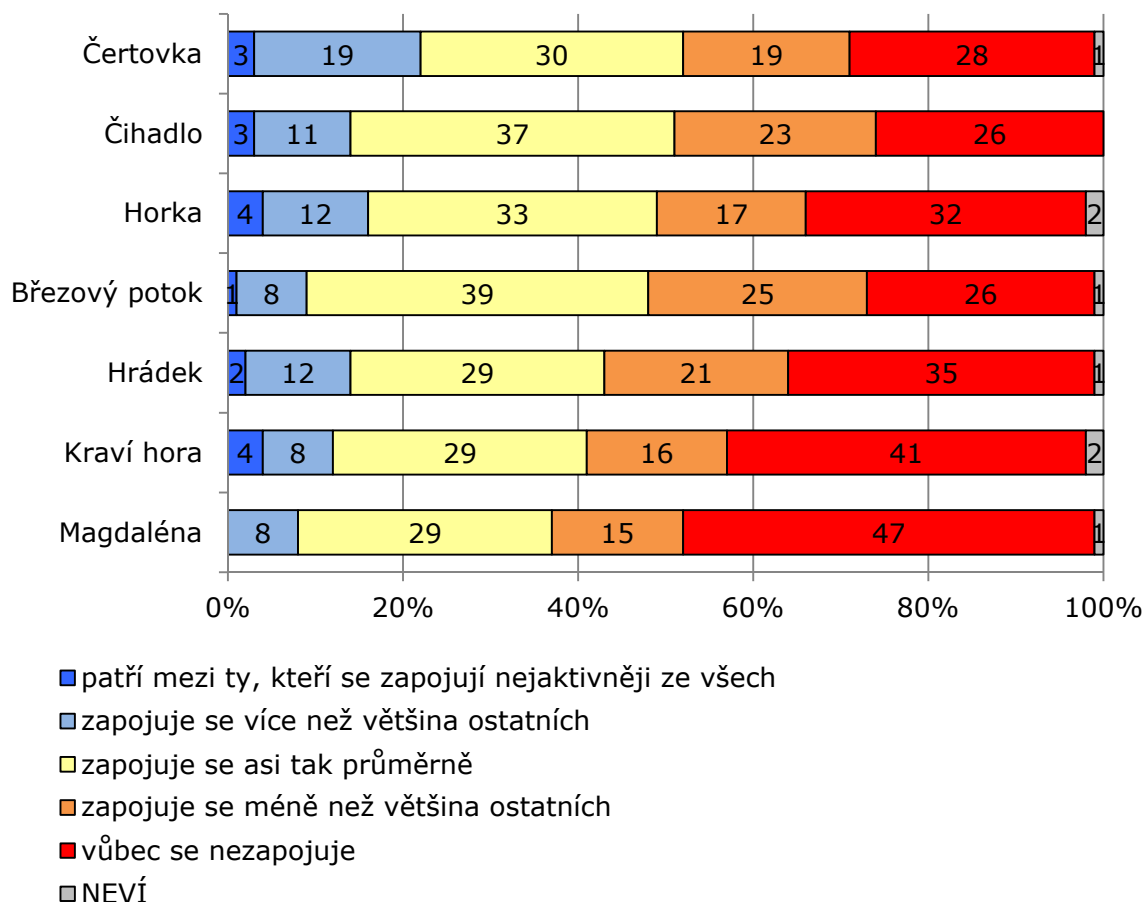
Pozn.: Do uvedených procentuálních podílů jsou zahrnuty odpovědi 1, 2 a 3 na sedmibodové škále, tj. odpovědi indikující dostatečnost.

Analýza rozdílů v procentních bodech dokládá, že zejména v lokalitách Hrádek, Horka, a Kraví Hora, ale v menší míře i v lokalitách Čihadlo a Magdaléna, jsou obyvatelé více spokojeni s tím, jak svou roli ve zprostředkování komunikace ohledně HÚ plní obecní zastupitelstvo, než s tím, jak se do diskuze o HÚ zapojují sami obyvatelé obcí. V celkové bilanci hodnocení angažovanosti v diskusi o HÚ si obce stojí o něco lépe než občané.

5.6.6. Osobní zapojení respondenta do diskuze

Zapojení do diskuze o HÚ je nakonec především osobní záležitostí obyvatel lokalit. Je proto důležité získat představu o tom, nakolik občané sami sebe vidí jako ty, kdo se na diskusi o HÚ aktivně podílejí, a nakolik naopak ne. Jde přitom o **subjektivní sebeposouzení**, které není založeno na otázkách na to, jaké aktivity respondent v souvislosti se zapojením do diskuze o HÚ skutečně vyvinul. Nevypovídá také nic o tom, zda je respondent pro, nebo proti projektu HÚ.

Graf 60. Osobní zapojení respondenta do diskuze o HÚ?³¹

Z grafu 60 lze vyčíst určitý jednotný **vzorec rozdělení obyvatel** v lokalitách. V každé z lokalit existuje určitá menšinová skupina obyvatel, která se v diskusi angažuje více nebo dokonce výrazně více než ostatní. Její velikost se v závislosti na lokalitě pohybuje od zhruba jedné desetiny (Magdaléna: 8 %) až do jedné pětiny (Čertovka: 22 %) populace. Vedle toho nacházíme přibližně třetinovou až čtyřpětinovou část obyvatel (29 % až 39 %), kteří se do diskuze zapojují, tj. není jim lhostejná a nemíjí je, jejich angažovanost ale pravděpodobně nebude nabírat žádnou významnější formu občanské aktivity. Zbývající část od asi jedné poloviny (Čertovka: 47 %) až do asi tří pětín populace (Magdaléna: 62 %) se do diskuze o HÚ zapojuje málo nebo vůbec ne.

Skupina nejaktivnějších obyvatel, u níž můžeme předpokládat, že má zájem **ovlivňovat názory** ostatních, eventuálně i **iniciovat občanskou aktivitu**, je ve všech lokalitách velmi úzká, bude obecně čítat zhruba jednu třicetinu obyvatel lokality. Na Magdaléně jsme existenci

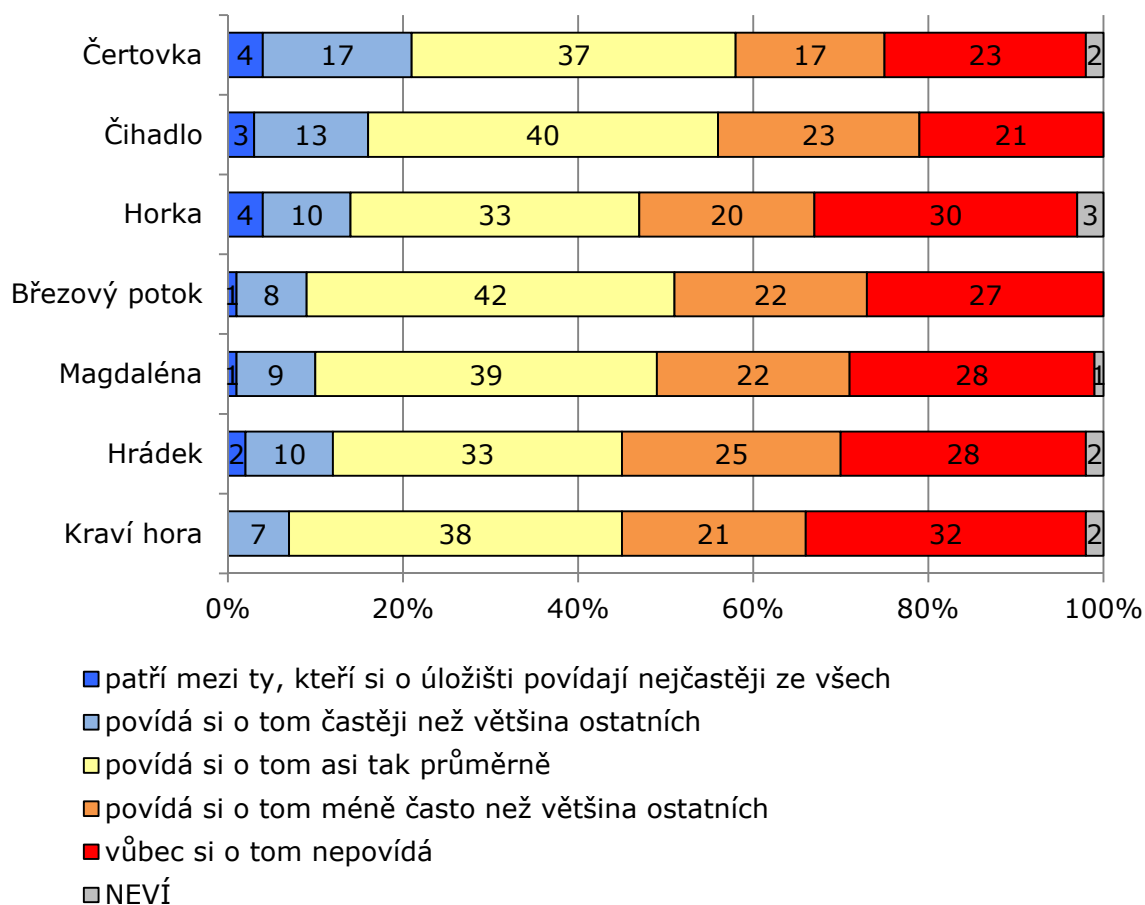
³¹ Znění otázky: „Zapojujete nebo nezapojujete se Vy osobně do diskuzí o hlubinném úložišti, které pořádá obecní zastupitelstvo nebo jiné organizace? Kdybyste měl říci, patříte mezi ty obyvatele, kteří se zapojují nejaktivněji ze všech, zapojujete se více než většina ostatních, zapojujete se asi tak průměrně, zapojujete se méně než většina ostatních, nebo se vůbec nezapojujete?“

této skupiny nezaznamenali (tj. vůbec nikdo zde nezvolil variantu odpovědi, že patří mezi ty, kdo se zapojují nejaktivněji ze všech).

5.6.7. Frekvence hovorů o HÚ s ostatními

Určitým konkrétním nejjednodušším indikátorem zapojení respondenta do diskuze o HÚ je jeho vyjádření, zda, případně jak často o problematice HÚ hovoří s ostatními obyvateli.

Graf 61. Frekvence hovorů o HÚ s ostatními³²

Graf 61 do určité míry kopíruje vzorec rozdělení obyvatel v lokalitách z grafu 60, tedy na ty, kdo se zapojují více než ostatní, průměrně a minimálně až vůbec ne. Ve srovnání s grafem 61 ovšem obecně narostly četnosti odpovědí ve „žluté“ kategorii, tj. průměrná frek-

³² Znění otázky: „A kdybyste zhodnotil, jak často si o hlubinném úložišti v běžných rozhovorech povídáte se sousedy, přáteli, rodinou atp., řekl byste, že patříte mezi ty obyvatele, kteří si o HÚ povídají nejčastěji ze všech, povídáte si o tom častěji než většina ostatních, povídáte si o tom asi tak průměrně, povídáte si o tom méně často než většina ostatních, nebo si o tom vůbec nepovídáte?“

vence hovorů, a snížil se podíl kategorie „červené“, tj. těch, kdo si o HÚ se spoluobčany vůbec nepovídají.

Z grafu 61 vyplývá, že skupina těch, kdo o HÚ vůbec nediskutují a tato **záležitost je nezajímá**, nabývá v lokalitách velikosti přibližně od jedné pětiny do jedné třetiny populace. Největší je tato skupina v Kraví hoře (32 %), kde to zčásti může být způsobeno tím, že jde o lokalitu, která byla do seznamu vytipovaných lokalit zařazena později, a téma se tu ještě nediskutovalo v tak velké míře. Nejmenší počet takovýchto pasivních přihlížejících jsme zaznamenali na Čihadle (21 %).

6. Závěrem: z názorů obyvatel

Nad rámec všech uzavřených i otevřených otázek byli tazatelé instruováni k tomu, aby v případě potřeby zaznamenali i dodatečné názory, kterými by někteří respondenti chtěli doplnit své odpovědi v rozhovoru.³³ Tato instrukce představovala nástroj, jak se vyhnout tomu, aby během výzkumu unikl názor, jež respondenti v souvislosti s danou problematikou pokládají za klíčový, který však nebyl obsahem rozhovoru.

Plný výpis těchto dodatečných názorů obsahují Tabulkové přílohy výzkumu. Na závěr této výzkumné zprávy vybíráme některá nejzajímavější vyjádření za jednotlivé lokality, která jsou zde ponechána bez komentáře.

Kraví hora

„Ani jsem o tom nevěděla.“

„Bude schůze, dozvíme se víc od vedení.“

„Dle mého názoru je to příliš velké sousto. Už toho tady máme moc, všude je to provrtané. Geologicky narušené terény.“

„Nikde se nepíše o radioaktivním odpadu, zda je z Čech nebo i mimo ČR.“

Čihadlo

„1,3 miliónu je naprosto směšná částka, za to to ani nestojí. To bych vybral při veřejné sbírce.“

„Obávám se, že dotace 1.307.074 Kč je příliš nízká částka na tak náročný projekt.“

„Vybudování jaderného úložiště je akce evropského významu. Z tohoto důvodu by ekonomické dotace měly odpovídat v tomto regionu v daném významu.“

„Vyhozené peníze, zajímalo by mě, kdo to zaplatí.“

Horka

„Dotazník precizně vypracován. Nedostatečná finanční náhrada pro obec (45 mil. Jednorázově a poté každý rok alespoň 3 mil.)“

„Lidé mají zbytečné obavy. Na místě skladu ve Švédsku bylo všechno v pořádku.“

„Nedostatek informací o tom, jak to skutečně bude vypadat.“

---

³³ Instrukce ze závěru dotazníku zněla: „Pokud respondent chce doplnit něco dalšího k problematice hlubinného úložiště radioaktivních odpadů, zaznamenejte jeho názor do prostoru rámečku.“

„Nízká informovanost od obce.“

„Průzkum ano (obec potřebuje finance). V budoucnu však žádné úložiště.“

„respondent měl možnost při exkurzi vidět jiná úložiště. Zde načerpal informace a je pro jeho vybudování.“

Hrádek

„Další schůze se SÚRAO je plýtváním veřejnými prostředky vzhledem ke skutečnosti, že referendum již v naší obce proběhlo a občané si nepřejí geologický průzkum ani úložiště.“

„Jsem přesvědčen, že existuje díky současným i budoucím technologickým znalostem jiná možná varianta než uložení vyhořelého paliva do trvalého úložiště.“

„Někde úložiště být musí, ale proč zrovna u nás?“

„Nevěřím, že stát vybere solidní firmu, stavba se ošídí a bude malér.“

„Postavit v Rusku. Spousta neobydlených míst.“

Čertovka

„Ať si to postaví v Praze.“

„Byli tady lidi z ČEZu a byli dost arogantní.“

„Je potřeba větší propagandy (zlepšení informací – školy, veřejná shromáždění, více exkurzí); členové SÚRAO by mohli přijet na nějakou schůzi; názorné příklady ze světa; odstranění strachu z neznalosti; větší aktivita obyvatel (aby vůbec chtěli přijet na exkurze, debaty atd.).“

„Jestliže se opravdu objektivně zjistí, že naše lokalita je z hlediska bezpečnosti nejvhodnější, souhlasím s vybudováním úložiště, ale jen v případě, že výhody pro všechny obyvatele obce budou tak dobré, že tím to dostatečně vynahradí všechna případná rizika.“

„Lidé by třeba souhlasili, ale nevědí o tom skoro nic.“

„Lidi se bojí, ale neopodstatněně, že tu klesnou ceny pozemků a spodní vody. Nevěřím tomu.“

„Věřím, že to jde udělat kvalitně, ale u nás (ČR) se vše okrade, a dopadlo by to tak i tady. Takže by to úložiště nefungovalo.“

Magdaléna

„Hlavně nikde není psáno, zda se jedná o odpad z ČR, nebo Německa, či jiných zemí, které by zaplatily úložiště v ČR!“

„Je dobře, že se dělá průzkum.“

„Není tady prostor k provedení takové akce. Tady je vše krásné a chráněné, tak proč to devastovat?“

„Obávám se, že konečné rozhodnutí nebude provedeno standardním postupem.“

„Oceňuji obecně průzkumy veřejného mínění, kdy se sledují postoje (názory, mínění) lidí - vzhledem k využitelnosti v praxi. Zpětná vazba na výsledky tohoto průzkumu by mě extrémně zajímala - zaslání výsledků průzkumu na zastupitelstvo obce.“

„Přemýšlím nad otázkou, které se nikdo nevěnuje: jak zabránit tomu, aby byli před radioaktivitou chráněni lidé, kteří budou žít mnoho generací po nás (např. jak za 10 000 let porozumí označení úložiště tak, aby ho z neznalosti neotevřeli.“

„Připomíná mi to Černobyl. Budou se rodit postižení bez rukou, nohou.“

„Zvýhodnění cen elektřiny plus za každoroční vyúčtování vrácení záloh 40%.“

Březový potok

„Jsme moc malá a hodně obydlená země na takovou nebezpečnou stavbu.“

„Když obec dostane peníze, tak z toho obyčejní lidé stejně nebudou nic mít.“

„Místní stejně nezaměstnaní, bude potřeba spíše odborných pracovníků.“

„Myslím, že peníze jsou velice nedostatečné pro naši obec.“

„Myslím si, že pokud se bude provádět výzkum, tak nakonec se provedou i laboratoře. Na nic se nás ptát nebudou.“

„Nevěří, že by vznikla pracovní místa. Firmy, které by tady stavěly si přivedou svoje pracovníky a pro místní nic nezbyde.“

„Nevěřím, že když začnou dělat geologický výzkum, půjde ještě potom stavba zastavit.“

* * * * *

7.1. Technické parametry výzkumu

Název výzkumu:	„Vývoj názorů na možnost uložení radioaktivních odpadů ve vybraných lokalitách“
Zadavatel:	Správa úložišť radioaktivních odpadů, Dlážděná 6, 110 00 Praha 1
Realizátor:	Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Termín terénního šetření:	31. března – 21. dubna 2012
Výběr respondentů:	Kvótní výběr
Kvótní znaky:	Pohlaví, věk, vzdělání
Zdroj dat pro kvótní výběr:	Český statistický úřad (SLBD 2011)
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ve věku od 15 let – dle jednotlivých lokalit
Velikost výběru:	2184
Počet dotázaných:	2179
Metoda sběru dat:	Osobní rozhovor tazatele s respondentem
Výzkumný nástroj:	Standardizovaný dotazník
Počet proměnných:	124

7.2. Struktura výběrových souborů

„BŘEZOVÝ POTOK“

	Rozložení obyvatelstva loka- lity	Výběrový soubor	
	<i>rel.</i>	<i>abs.</i>	<i>rel.</i>
CELÝ SOUBOR	100,0	100	100,0
POHLAVÍ			
Muži	50,6	163	52,1
Ženy	49,4	150	47,9
VĚK			
15 - 29 let	22,5	69	22,0
30 - 49 let	34,0	112	35,8
50 a více let	43,5	132	42,2
VZDĚLÁNÍ			
Základní	22,0	64	20,4
Střední bez maturity	41,9	138	44,1
Střední s maturitou	28,7	87	27,8
Vysokoškolské	7,4	24	7,7

„ČERTOVKA“

	Rozložení obyvatelstva loka- lity	Výběrový soubor	
	<i>rel.</i>	<i>abs.</i>	<i>rel.</i>
CELÝ SOUBOR	100,0	100	100,0
POHLAVÍ			
Muži	51,0	154	49,2
Ženy	49,0	159	50,8
VĚK			
15 - 29 let	22,4	70	22,4
30 - 49 let	33,0	102	32,7
50 a více let	44,6	140	44,9
VZDĚLÁNÍ			
Základní	28,2	80	25,6
Střední bez maturity	40,1	128	40,8
Střední s maturitou	26,0	87	27,8
Vysokoškolské	5,7	18	5,8

„ČIHADLO“

	Rozložení obyvatelstva lokality		Výběrový soubor	
	<i>rel.</i>		<i>abs.</i>	<i>rel.</i>
CELÝ SOUBOR	100,0		100	100,0
POHLAVÍ				
Muži	50,8		163	51,9
Ženy	49,2		151	48,1
VĚK				
15 - 29 let	24,1		80	25,5
30 - 49 let	33,1		103	32,8
50 a více let	42,8		131	41,7
VZDĚLÁNÍ				
Základní	25,2		78	24,8
Střední bez maturity	43,2		139	44,3
Střední s maturitou	25,3		79	25,2
Vysokoškolské	6,3		18	5,7

„HORKA“

	Rozložení obyvatelstva lokality		Výběrový soubor	
	<i>rel.</i>		<i>abs.</i>	<i>rel.</i>
CELÝ SOUBOR	100,0		100	100,0
POHLAVÍ				
Muži	50,9		152	48,6
Ženy	49,1		161	51,4
VĚK				
15 - 29 let	24,2		76	24,4
30 - 49 let	34,7		112	35,9
50 a více let	41,1		124	39,7
VZDĚLÁNÍ				
Základní	21,1		62	19,9
Střední bez maturity	40,8		125	40,1
Střední s maturitou	28,9		95	30,4
Vysokoškolské	9,2		30	9,6

„HRÁDEK“

	Rozložení obyvatelstva lokality		Výběrový soubor	
	<i>rel.</i>		<i>abs.</i>	<i>rel.</i>
CELÝ SOUBOR	100,0		100	100,0
POHLAVÍ				
Muži	50,4		159	51,0
Ženy	49,6		153	49,0
VĚK				
15 - 29 let	22,9		70	22,4
30 - 49 let	35,9		112	35,9
50 a více let	41,2		130	41,7
VZDĚLÁNÍ				
Základní	18,8		55	17,6
Střední bez maturity	41,6		126	40,4
Střední s maturitou	30,5		103	33,0
Vysokoškolské	9,0		28	9,0

„KRAVÍ HORA“

	Rozložení obyvatelstva lokality		Výběrový soubor	
	<i>rel.</i>		<i>abs.</i>	<i>rel.</i>
CELÝ SOUBOR	100,0		100	100,0
POHLAVÍ				
Muži	49,3		162	52,6
Ženy	50,7		146	47,4
VĚK				
15 - 29 let	22,8		68	22,1
30 - 49 let	34,6		102	33,1
50 a více let	42,6		138	44,8
VZDĚLÁNÍ				
Základní	20,5		60	19,5
Střední bez maturity	42,6		142	46,3
Střední s maturitou	30,1		82	26,7
Vysokoškolské	6,8		23	7,5

„MAGDALÉNA“

	Rozložení obyvatelstva loka- lity	Výběrový soubor	
	<i>rel.</i>	<i>abs.</i>	<i>rel.</i>
CELÝ SOUBOR	100,0	100	100,0
POHLAVÍ			
Muži	50,2	151	49,3
Ženy	49,8	155	50,7
VĚK			
15 - 29 let	22,9	74	24,2
30 - 49 let	32,8	95	31,0
50 a více let	44,3	137	44,8
VZDĚLÁNÍ			
Základní	21,6	63	20,6
Střední bez maturity	39,0	111	36,2
Střední s maturitou	30,5	100	32,7
Vysokoškolské	8,9	32	10,5

Pozn.: Možný rozdíl mezi celkovým počtem dotázaných a součtem dotazníků v jednotlivých kvótních znacích je způsoben nezodpovězením otázky.

7.3. Dotazník

↑ČÍSLO DOTAZNÍKU↑
(DOPLŇÍ CVVM)

Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ
SOCIOLOGICKÝ ÚSTAV AV ČR, v.v.i.
 Jilská 1
 110 00 Praha 1

ÚLOŽIŠTĚ 2012 **BŘEZEN - DUBEN**

KÓDÉR: SUPERKONTROLOR: POŘIZOVAČ:

ID.9 ZAČÁTEK ROZHOVORU: HOD: MIN:

„V České republice probíhá proces výběru lokality pro zřízení hlubinného úložiště radioaktivních odpadů. Jednou z vytipovaných lokalit je lokalita Kraví hora, do níž spadá vaše obec.“

A.1 „Pokud by se nyní ve Vaší obci konalo referendum týkající se souhlasu s provedením geologického průzkumu, který zjistí, zda je možno na tomto místě úložiště vybudovat, jak byste hlasoval?“

Pro provedení průzkumu, ... 1
 proti provedení průzkumu.” 2
 NEVÍ 9

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU ZAJ.1

ZAJ.1 „Zajímáte nebo nezajímáte se Vy osobně o problematiku hlubinného úložiště radioaktivních odpadů?“

NEVÍ = 9

ANO, VELMI SE ZAJÍMÁ							NE, VŮBEC SE NEZAJÍMÁ	
1	2	3	4	5	6	7		

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU A.8

A.8 „Pokud by Vás zajímaly nějaké informace o hlubinném úložišti, vyhovují nebo nevyhovují Vám následující způsoby jejich získávání?“

ROZHODNĚ VYHOVUJE 1	SPÍŠE VYHOVUJE 2	SPÍŠE NEVYHOVUJE 3	ROZHODNĚ NEVYHOVUJE 4	NEVÍ 9	
a) tištěné materiály (letáky, zpravodaje, noviny, časopisy),				1 2 3 4 9	
b) internet,				1 2 3 4 9	
c) rozhlas,				1 2 3 4 9	
d) televize,				1 2 3 4 9	
e) osobní rozhovor,				1 2 3 4 9	
f) veřejná beseda,				1 2 3 4 9	
g) informační centrum.”				1 2 3 4 9	

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU PO.1

PO.1 „Může nebo nemůže podle Vás hlubinné úložiště vaší lokalitě přinést něco pozitivního v následujících oblastech?“

ROZHODNĚ MŮŽE 1	SPÍŠE MŮŽE 2	SPÍŠE NEMŮŽE 3	ROZHODNĚ NEMŮŽE 4	NEVÍ 9	
					a) Pracovní příležitosti při jeho výstavbě.
					b) Pracovní příležitosti při jeho provozu.
					c) Podporu nebo dotace ze strany státu.
					d) Zvýšení životní úrovně.
					e) Prestiž místa, které řeší problém celého státu a společnosti.
					f) Zvýšení příjmů z turistického ruchu díky exkurzím.
					g) Příchod investorů.“

PO.2 „Může podle Vašeho názoru hlubinné úložiště vaší lokalitě přinést ještě něco jiného pozitivního? Řekněte prosím co?“

NEMŮŽE PŘINĚST NIC DALŠÍHO POZITIVNÍHO = 98

NEVÍ = 99

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU O.1

O.1 „Do jaké míry se v souvislosti s hlubinným úložištěm obáváte následujících věcí?“

ROZHODNĚ SE OBÁVÁ 1	SPÍŠE SE OBÁVÁ 2	SPÍŠE SE NEOBÁVÁ 3	ROZHODNĚ SE NEOBÁVÁ 4	NEVÍ 9	
					a) dopadů na zdraví obyvatel,
					b) poškození životního prostředí,
					c) ruchu během budování,
					d) nebezpečí při přepravě radioaktivních odpadů do úložiště,
					e) havárie,
					f) poškození prestiže vašeho regionu,
					g) toho, že byste v blízkosti úložiště žil v neustálých obavách?“

O.2 „Obáváte se v souvislosti s hlubinným úložištěm ještě něčeho jiného? Řekněte prosím čeho?“

NIČEHO DALŠÍHO SE NEOBÁVÁ = 98

NEVÍ = 99

A.2 „Možnost vybudování úložiště musí nejprve ověřit geologické průzkumy. Víte, že jejich povolením obec umožní pouze provedení geologického průzkumu, nikoli výstavbu hlubinného úložiště?“

Ano, víte, ... 1

ne, nevíte, je to pro Vás nová informace.“ 2

POKYN: Z TABULKY POD OTÁZKOU PŘEČTĚTE RESPONDENTOVÍ PŘEDPOKLÁDANOU VÝŠI PŘÍSPĚVKU PRO JEHO OBEC

A.3 „Povolení geologického průzkumu ze zákona přinese každé obci dodatečný finanční příjem, a to každý rok po celou dobu průzkumu, který bude trvat přibližně 5 let. Pro vaši obec by to konkrétně znamenalo [VÝŠE PŘÍSPĚVKU] Kč ročně. Věděli jste o této skutečnosti?“

Ano, věděl, ... 1
 ne, nevěděl, je to pro Vás nová informace.” 2

Část obce	Obec	Předpokládaný roční příspěvek obci
Seznam podobcí pro danou lokalitu	Seznam příslušných hlavních obcí pro danou lokalitu	Částka příspěvku v Kč pro jednotlivé hlavní obce
...		
...		
...	...	...
...		

A.4 „Když vezmete v úvahu zmíněné skutečnosti, souhlasil byste s provedením geologického průzkumu?“

Rozhodně ano, ... 1
 spíše ano, ... 2
 spíše ne, ... 3
 rozhodně ne.” 4
 NEVÍ 9

POKYN: PODEJTE DOTÁZANĚMU KARTU S.2

S.2 „Zvažovaných lokalit pro vybudování úložiště je v současnosti několik. Necháme-li stranou vaši lokalitu, souhlasíte nebo nesouhlasíte s obecným záměrem vybudovat v České republice úložiště radioaktivních odpadů?“

NEVÍ = 9

ROZHODNĚ
SOUHLASÍ

ROZHODNĚ
NESOUHLASÍ

1 2 3 4 5 6 7

POKYN: PODEJTE DOTÁZANĚMU KARTU O.3

O.3 „Myslíte si, že je nebo není možné vybudovat hlubinné úložiště tak, aby bylo naprosto bezpečné?“

NEVÍ = 9

ROZHODNĚ TO
JE MOŽNÉ

ROZHODNĚ TO
NENÍ MOŽNÉ

1 2 3 4 5 6 7

POKYN: PODEJTE DOTÁZANĚMU KARTU O.4

O.4 „Myslíte si, že současné plány na vybudování hlubinného úložiště jsou nebo nejsou připravovány za použití nejmodernějších technologií?“

NEVÍ = 9

ROZHODNĚ JSOU

ROZHODNĚ NEJSOU

1 2 3 4 5 6 7

DS.1 „Činnost související s plánem výstavby hlubinného úložiště zajišťuje Správa úložišť radioaktivních odpadů, zkráceně SÚRAO. Znáte tuto organizaci?

Ano, znáte, ... => DS.2 1
 ne, neznáte." ..... => A.5 2

FILTR: NÁSLEDUJÍCÍ OTÁZKY POLOŽTE TĚM, KTEŘÍ V OTÁZCE DS.1 ODPOVĚĎELI VARIANTOU 1 (TZN. ŽE ZNAJÍ SÚRAO).

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU DS.2

DS.2 „Domníváte se, že SÚRAO informuje obyvatele vaší obce o problematice hlubinného úložiště dostatečně nebo nedostatečně?“

NEVÍ = 9

ZCELA DOSTATEČNĚ						ZCELA NEDOSTATEČNĚ	☐
1	2	3	4	5	6	7	

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU DS.3

DS.3 „Jsou podle Vás informace, které SÚRAO poskytuje obyvatelům vaší obce o problematice hlubinného úložiště, pravdivé nebo nepravdivé?“

NEVÍ = 9

ZCELA PRAVDIVÉ						ZCELA NEPRAVDIVÉ	☐
1	2	3	4	5	6	7	

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU DS.4

+ DS.4 „Setkal jste se s informacemi o SÚRAO následujícími způsoby?“

ANO, SETKAL SE VÍCEKRÁT	ANO, SETKAL SE JEDNOU	NE, NESETKAL SE	NEVÍ	
1	2	3	9	
a) V článku v novinách,				1 2 3 9 ☐
b) v článku v obecním zpravodaji,				1 2 3 9 ☐
c) ve zpravodaji Zprávy ze Správy, vydávaným SÚRAO,				1 2 3 9 ☐
d) v informačním středisku SÚRAO,				1 2 3 9 ☐
e) při exkurzi do úložiště radioaktivních odpadů,				1 2 3 9 ☐
f) při veřejné debatě,				1 2 3 9 ☐
g) při setkání s členy Pracovní skupiny pro dialog,				1 2 3 9 ☐
h) při jednání zastupitelstva,				1 2 3 9 ☐
i) při ústním vyjádření starosty,				1 2 3 9 ☐
j) ze zprávy v rozhlase,				1 2 3 9 ☐
k) ze zprávy v televizi,				1 2 3 9 ☐
l) na internetových stránkách SÚRAO,				1 2 3 9 ☐
m) jinde na internetu,				1 2 3 9 ☐
n) nějak jinak? Uvedte prosím jak."				1 2 3 9 ☐
VYPIŠTE:				☐

!!! NÁSLEDUJÍCÍ OTÁZKY OPĚT POKLÁDEJTE VŠEM !!!

A.5 „Obdržel jste poštou tištěný zpravodaj Zprávy ze Správy, který vydává SÚRAO?“

ANO 1
 NE 2
 NEVÍ 9

A.6 „Četl jste tento zpravodaj?“

ANO 1
 NE 2
 NEVÍ 9

FILTR: NÁSLEDUJÍCÍ OTÁZKU POLOŽTE TĚM, KTEŘÍ V OTÁZCE A.6 ODPOVĚDĚLI VARIANTOU 1 (TZN. ŽE ČETLI ZPRAVODAJ SÚRAO).

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU A.7

A.7 „Líbil se Vám nebo nelíbil zpravodaj Zprávy ze Správy?“

NEVÍ = 9

VELMI SE MU LÍBIL							VŮBEC SE MU NELÍBIL	☐
1	2	3	4	5	6	7		

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU ZAP.1

ZAP.1 „Podle Vašeho mínění, dávají státní instituce vaší obci dostatečný nebo nedostatečný prostor k tomu, aby se zapojila do projednávání otázek spojených s hlubinným úložištěm?“

NEVÍ = 9

ROZHODNĚ DOSTATEČNÝ							ROZHODNĚ NEDOSTATEČNÝ	☐
1	2	3	4	5	6	7		

POKYN: PONECHEJTE DOTÁZANÉMU KARTU ZAP.1

ZAP.2 „A naopak, zapojuje se vaše obecní zastupitelstvo do jednání se státními institucemi o těchto otázkách podle Vás dostatečně nebo nedostatečně?“

NEVÍ = 9

ROZHODNĚ DOSTATEČNĚ							ROZHODNĚ NEDOSTATEČNĚ	☐
1	2	3	4	5	6	7		

POKYN: PONECHEJTE DOTÁZANÉMU KARTU ZAP.1

ZAP.3 „Dává vaše obecní zastupitelstvo ostatním občanům obce dostatečný nebo nedostatečný prostor diskutovat o hlubinném úložišti?“

NEVÍ = 9

ROZHODNĚ DOSTATEČNÝ							ROZHODNĚ NEDOSTATEČNÝ	☐
1	2	3	4	5	6	7		

POKYN: PONECHEJTE DOTÁZANÉMU KARTU ZAP.1

ZAP.4 „A zapojují se podle Vás běžní obyvatelé vaší obce do této diskuze dostatečně nebo nedostatečně?“

NEVÍ = 9

ROZHODNĚ DOSTATEČNĚ							ROZHODNĚ NEDOSTATEČNĚ	☐
1	2	3	4	5	6	7		

ZAP.5 „Zapojujete nebo nezapojujete se Vy osobně do diskuzí o hlubinném úložišti, které pořádá obecní zastupitelstvo nebo jiné organizace? Kdybyste měl říci,

patříte mezi ty obyvatele, kteří se zapojují nejaktivněji ze všech, ...	1	
zapojujete se více než většina ostatních, ...	2	
zapojujete se asi tak průměrně, ...	3	
zapojujete se méně než většina ostatních, ...	4	
nebo se vůbec nezapojujete?“	5	<input type="text"/>
NEVÍ	9	<input type="text"/>

ZAP.6 „A kdybyste zhodnotil, jak často si o hlubinném úložišti v běžných rozhovorech povídáte se sousedy, přáteli, rodinou atp., řekl byste, že

patříte mezi ty obyvatele, kteří si o úložišti povídají nejčastěji ze všech, ...	1	
povídáte si o tom častěji než většina ostatních, ...	2	
povídáte si o tom asi tak průměrně, ...	3	
povídáte si o tom méně často než většina ostatních, ...	4	
nebo si o tom vůbec nepovídáte?“	5	<input type="text"/>
NEVÍ	9	<input type="text"/>

„Případnému vybudování úložiště budou nejprve předcházet geologické průzkumy a následně provoz podzemní výzkumné laboratoře, která by zkoumala možnosti a bezpečnost úložiště.“

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU S.1

S.1 „Zkuste se nyní celkově zamyslet, do jaké míry souhlasíte, nebo nesouhlasíte s tím, aby ve vaší lokalitě...“

	ROZHODNĚ SOUHLASÍ					ROZHODNĚ NESOUHLASÍ				NEVÍ			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9				
a) byl proveden geologický průzkum,						1	2	3	4	5	6	7	9
b) byla uvedena do provozu podzemní výzkumná laboratoř, která by zkoumala možnosti a bezpečnost úložiště,						1	2	3	4	5	6	7	9
c) bylo vybudováno hlubinné úložiště, pokud výsledky podzemní laboratoře prokáží bezpečnost lokality?“						1	2	3	4	5	6	7	9

„Na závěr dovolte už jen pár otázek nezbytných pro možnost statistického zpracování výsledků výzkumu.“

ID.1 „Kolik je Vám let?“

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU ID.2

ID.2 „Pokuste se zařadit do některé skupiny.“

PŘEPIŠTE POUZE ČÍSELNÝ KÓD:

ID.3 „Považujete životní úroveň Vaší domácnosti

za velmi dobrou, ...	1	
za spíše dobrou, ...	2	
ani dobrou, ani špatnou, ...	3	
za spíše špatnou, ...	4	
nebo za velmi špatnou?“	5	<input type="text"/>
NEVÍ	9	<input type="text"/>

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU ID.4**ID.4 „Jaké je Vaše nejvyšší ukončené vzdělání?“**

NEDOKONČENÉ ZÁKLADNÍ	1	
DOKONČENÉ ZÁKLADNÍ	2	
VYUČENÍ	3	
STŘEDNÍ BEZ MATURITY	4	
STŘEDNÍ ODBORNÉ S MATURITOU	5	
STŘEDNÍ VŠEOBECNÉ S MATURITOU	6	
VYŠŠÍ ODBORNÉ	7	
BAKALÁŘSKÉ	8	<input type="text"/>
ÚPLNÉ VYSOKOŠKOLSKÉ	9	<input type="text"/>

ID.5 „Jste

svobodný, svobodná, ...	1	
ženatý, vdaná, ...	2	
rozvedený, rozvedená, ...	3	
vdovec, vdova?“	4	<input type="text"/>
NEVÍ	9	<input type="text"/>

ID.6 „Máte nezaopatřené děti? Pokud ano, kolik?

Jedno nezaopatřené dítě, ...	1	
dvě nezaopatřené děti, ...	2	
tři nezaopatřené děti, ...	3	
čtyři nebo více nezaopatřených dětí, ...	4	<input type="text"/>
nemáte žádné nezaopatřené dítě.“	5	<input type="text"/>

„Tak to je jménem CVVM Sociologického ústavu AV ČR vše a já Vám děkuji za rozhovor.“

PROSTOR PRO ZAZNAMENÁNÍ NÁZORU RESPONDENTA

POKYN: POKUD RESPONDENT CHCE DOPLNIT NĚCO DALŠÍHO K PROBLEMATICE HLUBINNÉHO ÚLOŽIŠTĚ RADIOAKTIVNÍCH ODPADŮ, ZAZNAMENEJTE JEHO NÁZOR DO PROSTORU RÁMEČKU.

OTÁZKY PRO TAZATELE (VYPLŇTE IHED PO SKONČENÍ ROZHOVORU)

ID.7 DOTÁZANÝ JE:

MUŽ = 1
ŽENA = 2ID.8 KOLIK OSOB VÁM ODMÍTLO TENTO KONKRÉTNÍ ROZHOVOR?
(ZAPOČÍTEJTE POUZE TY, KTERÉ PRAVDĚPODOBNĚ VYHOVOVALY
POTŘEBNÝM KVÓTÁM)

NIKDO NEODMÍTĚL = 98

ID.10 OBEC, VE KTERÉ ROZHOVOR PROBĚHL:

Tabulka se seznamem obcí pro danou lokalitu

...
...
...
...
...

ID.11 KONEC ROZHOVORU:

HOD:

MIN:

EVIDENČNÍ ČÍSLO TAZATELE:

NUTS2
VSO
OSOBNÍ
ČÍSLO

PŘÍJMENÍ TAZATELE: .....

Potvrzuji, že jsem výběr dotázaného a výzkumný rozhovor provedl přesně podle pokynů CVVM.

PODPIS: .....

DNE:

PROSÍM, UJISTĚTE SE NA ZÁVĚR, ŽE:

1. U VŠECH OTÁZEK JE VYZNAČENA ODPOVĚĚ RESPONDENTA – JE UDĚLÁN KROUŽEK KOLEM PŘÍSLUŠNÉHO KÓDU ODPOVĚDI.
2. VŠECHNA HRANATÁ OKÉNKA V DOTAZNÍKU JSOU VYPLNĚNÁ ČÍSLEM.
3. POKUD RESPONDENT NA NĚKTERÉ OTÁZKY NEODPOVĚDĚL (FILTR, ODMÍTNUTÍ), V OKÉNKU JE VYPLNĚNO ČÍSLO „0“.

HODNOCENÍ VYPLNĚNÍ DOTAZNÍKU (DOPLNÍ CVVM):